

TC
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MODERN BİLİM ÖNGÖRÜSÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN'I
KERİM'İN DİĞER KUTSAL KİTAPLARLA
KARŞILAŞTIRILMASI**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

DANIŞMAN
PROF. DR. MEHMET YOLCU

HAZIRLAYAN
MAHMUT ESENDEMİR

MALATYA 2020

TC
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

MODERN BİLİM ÖNGÖRÜSÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN'I KERÎM'İN
DİĞER KUTSAL KİTAPLARLA KARŞILAŞTIRILMASI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

HAZIRLAYAN: MAHMUT ESENDEMİR

DANIŞMAN
PROF. DR. MEHMET YOLCU

MALATYA 2020

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

MODERN BİLİM ÖNGÖRÜSÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN'İ KERİM'İN DİĞER
KUTSAL KİTAPLARLA KARŞILAŞTIRILMASI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
PROF. DR. MEHMET YOLCU

HAZIRLAYAN
MAHMUT ESENDEMİR

Jürimiz tarafından 20.01.2020 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez **oybirliği** ~~uygunluğu~~ ile başarılı bulunarak Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

1. Prof. Dr. Mehmet YOLCU
2. Dr. Öğr. Üyesi Hacı ÇİÇEK
3. Dr. Öğr. Üyesi Kerim ÖZMEN

İmza

O N A Y

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../20... tarih ve 20.../..... sayılı Kararıyla da uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Mehmet KUBAT
Enstitüsü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Sayın Prof. Dr. Mehmet Yolcu'nun danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “BİLİMSEL ÖNGÖRÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN-I KERÎM'İN DİĞER KUTSAL KİTAPLARLA KARŞILAŞTIRILMASI” adlı bu çalışmamın, bilimsel etik, ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün kaynakların hem çalışma metni içinde hem de kaynakça kısmında yöntemine uygun şekilde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Mahmut ESENDEMİR

ÖNSÖZ

Kur'ân-ı Kerîm sadece okunmak için değil, anlaşılmak ve uygulanmak için indirilmiştir. Bundan dolayı peygamber efendimiz zamanından bu zamana kadar inen ayetlerin anlaşılması için gayret edilmiştir. Sahabe anlamadığı yerleri peygamber efendimize sormuştur. Bu sayede tefsir çalışmaları o zamandan başlamış diyebiliriz.

Kur'ân-ı Kerîm her asra baktığı için her asra hitap edip onları saadete ve mutluluğa götürecektir manalar taşır. Bunun için insanlar Kur'ân-ı Kerîm'i anlamak ve ondaki saadet ve mutluluğu yakalamak için çaba sarf etmişler. Yalnız her asra ve gruba farklı farklı prensiplerle hitap etmesi mümkün olmadığı için Kur'ân ayetlerinin çoğunluğu teferruattan uzak umumi kaideler halinde ve herkesin hemen vakıf olamayacağı mücmel manalar taşır. Müfessirler, Kur'ân-ı Kerim'deki bu manaları kendi toplumlarının kültürüne göre anlayıp değerlendirmişler.

Son asırlarda gelişen teknolojiye ve bilime göre Kur'ân ayetlerini izah edecek çalışmalar yürütülmüş ve bu çalışmalar ile Kur'ân-ı Kerîm'in bilimle yakından alakalı olduğu görülmüştür. Bu sayede bilimsel olarak Kur'ân-ı Kerîm tefsir edilmiş ve bilimsel tefsirler ortaya çıkmıştır. Bu bilimsel tefsirler aslında dirayet tefsirlerine kadar dayanır. Dirayet tefsirleri de akıl, sanat ve bilime göre yapılmış tefsirlerdir. Gelişen bilimle beraber tefsirlerde bilime göre yeni manalar kazanmıştır. Daha doğrusu ayetlerin manen yeni keşfedilen bilimi de kapsadığı anlaşılmıştır.

Bu tezimizde Kur'ân-ı Kerîm ile birlikte Kitab-ı Mukaddes'i de değerlendirdik ve onların bilimin tespitleri ile ne ölçüde örtüşüklerini gözlemlemeye çalıştık.

Başta, çalışmam boyunca bilgi birikimi ve tavsiyeleri ile yolumu aydınlatan, akademik ve manevi desteğini benden esirgemeyen Tez Danışmanım Prof. Dr. Mehmet Yolcu Hocama, ayrıca Tezimi okuyup çok önemli tenkitleriyle bana doğru olanı gösteren Dr. Öğretim Üyesi Hacı Çiçek, Dr. Öğretim Üyesi Kerim Özmen ve Dr. Öğretim Üyesi Enes Yarız hocalarıma da teşekkür ederim. Bir de hayatımın her alanında beni destekleyen ve bütün başarılarıma maddi manevi destekleriyle ortak olan aileme, içten teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

Bilim, insanın hayatını kolaylaştıran bir araçtır. Aristo'nun Metafizik adlı eserinde bahsettiği rahiplerin bilimle uğraşacak kadar boş vakitlerinin olduğunu söylemesinden anlıyoruz ki din ve bilim arasındaki bağlar çok eski zamanlara dayanıyor. Bunun yanında İlahi Din olan İslam'da Vahy ve Kâinat birer hakikat evrenini oluşturmaktadır. Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. Davud, Hz. İsa, Hz. Muhammed (sas) ve onlara gönderilen Suhuflar, Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'ân bu İlahi Dinin farklı dönemlerde güncellenen metinleridir. Bu metinlerin her biri kendi çağında İslam Dinini yani Hak Dini temsil etmiştir. Fakat tarihi süreç içinde bu kutlu metinleri insan eli değmiştir. Resuller ve Nebilerin kontrolünden çıkan bu metinler üzerinde din adına sahte makam ve mevkiler ihdas eden hahamlar, ruhbanlar ve onların emellerine hizmet eden tilmizleri bu İlahi Mesajlara kendi beşeri zaaf ve hilelerini karıştırmışlardır. Bu nedenle kutsal amaçlar için gönderilen Kutsal Kitaplar kendi amaçlarına hizmetten çok sahte din adamlarına hizmet edecek şekilde yeniden yazılmış, farklı biçimde düzenlenmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm, insan eli değen ve beşeri zaafların tesirinde yeniden yazılan Tevrat, Zebûr ve İncil hakkında genel değerlendirmede bulunmuştur. Ona göre Tevrat, Zebur ve İncil aslı ilahi ve İslamidir. Allah'ın Mesajları ve düsturlarını muhtevidir. Fakat beşer elinde şekillenen ve ilaveler, tahrifler ve kimi önemli hükümlerinin gizlenmesi ve çıkarılmasından bu Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur ve İnciller) artık gerçekliği ve İlahi Mesajı temsil etme özelliğini kaybetmiştir. Bu kitap özü ve aslı İlahi olmasına rağmen, sonraki tahrifat nedeniyle, artık beşeri dinlerin kaynaklarından birini oluşturmaktadır. Bu nedenle söz konusu tahrifattan sonra onlara dayandırılmaya çalışılan Yahudilik, Musevilik, Hristiyanlık ve İsevilik "İlahi Din" kapsamında değil, "beşeri dinler" kapsamında ele alınmalıdır. Zira onların nosyonu ve ana fikri İlahi değil, beşeridir. Yani bunlar İslam nazarında "sahte" dinlerdir.

Günümüzde mevcut olan Tevrat Allah'ın gönderdiği Tevrat değildir. Aynı şekilde günümüzde Zebur diye bir şey varsa o da Allah'ın Davud (as) peygambere gönderdiği Zebur değildir. Doğal olarak değişik kişiler tarafından farklı zamanlarda

yazılan İnciller de Allah'ın Hz. İsa'ya gönderdiği İncil hiç değildir. Bunların hepsi insanlar tarafından telif edilen, hikâye, masal, asılsız tahminler, tutarsız tespitler ve temsiller bulunan muharref metinlerdir. Bunların hepsini Kur'ân-ı Kerim gibi saymak, onunla aynı kefeye koymak ve tümünü İlahi veya İbrahimi Dinlerin Kutsal Metinleri gibi değerlendirmek bir çeşit zihinsel iğfaldir; hak ile batılın karıştırılması ve doğru ile yanlış karıştırıp hepsini hak ve doğru diye pazarlamaya çalışmaktır ve gerçeklerle örtüşmeyen çok büyük bir tuzaktır.

Bilimsel bilgilerle bu üç büyük dinin *Kutsal Kitapları* karşılaştırıldığında Zebur'un bilimle ilgili kayda değer bir şey içermediğini, Tevrat ve İncillerin de yaratılış, gök bilimi ve tabiat bilimleri gibi az konuya değindikleri gözlenmektedir. *Kutsal Kitaplar* olarak kabul edilip Kitab-ı Mukaddes diye basılan bu beşeri eserler bilimsel konulara yüzeysel değinmeleriyle beraber onların kendi içlerinde de büyük çelişkiler taşıdıkları gözlenmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm ise bu konulara yeri geldiğinde değinmesi ve bunları özlü biçimde dile getirmesi, kendisinin gerçek bilimsel tespitler, ispat edilmiş teoriler ve hakikatle örtüşen yaklaşımla bir sorunu olmadığını, tarih boyunca ilim ve bilimle aynı çizgide seyrettiğini göstermektedir.

Bu tezde Kitab-ı Mukaddes ve Kur'ân-ı Kerim'in bilimsel tespitlerle ne ölçüde uyumlu oldukları ve her birinin bilimsel konulara ilişkin tespitlerinin ne oranda tutarlı olduğu test edilmiş ve bilimsel konularını gözler önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Bilim, Kitab-ı Mukaddes, Kur'ân.

ABSTRACT

Science is a tool that facilitates the life of man. We understand from the fact that the priests mentioned in Aristotle's *Metaphysics* had enough free time to deal with science, and the ties between religion and science go back to very old times. Besides, in Islam, the Divine Religion, Revelation and the Universe constitute a universe of truth. Hz. İbrahim, Hz. Moses, Hz. David, Hz. Jesus, the Prophet. Muhammad (P.B.O.T) and the Suhufs, Torah, Psalms, the Bible and the Quran sent to them are the texts of these Divine Religions that were sent by god in different periods. Each of these texts represented the Religion of Islam, namely the true religion, however due to the changing of these texts by the priests of their times human greed and weakness was mixed in with these holy text in each of there respective age. For this reason, the Scriptures sent for holy purposes were rewritten to serve false clergy rather than serving their own purposes, and arranged differently.

The Quran made a general evaluation about the Torah, Zebûr and the Bible, which were touched by human hands and was rewritten in the effect of human weaknesses. According to the Quran, the Torah, Psalms and Bible are divine and Islamic. They contain the messages and principles of Allah. But these books (Torah, Psalms and Bibles), which has been formed in the hands of humans and has been hidden and removed from additions, distortions and some important provisions, has now lost its ability to represent reality and the Divine Message. Although these books are essential and original, they are now one of the sources of human religions due to the subsequent distortion. For this reason, Judaism, Christianity, which are tried to be based on them after the distortion in question, should be handled within the scope of "human religions" and not "Divine Religion". Because their notion and main idea are not divine but human. So these are "false" religions in the eyes of Islam.

The Torah that is available today is not the Torah sent by Allah. Likewise, if there is such a thing as Psalms today, it is not the Psalms that Allah sent to the prophet David. Naturally, the Gospels written by different people at different times are also mentioned by Allah. The Bible that he sent to Jesus is not at all. These are all copyrighted texts that are copyrighted by people, with stories, tales, false predictions,

inconsistent determinations and representations. It is a kind of mental seduction to count all of these as the Quran, put them on the same scale and evaluate them all as the Scriptures of the Divine or Abrahamic Religions; It is a huge trap that does not match the truth by mixing the truth and falsehood and trying to market the truth by mixing the right and wrong. When the scientific information in the Holy Books of these three major religions are compared, it is observed that Psalms do not contain anything remarkable about science, and the Torah and the Gospels also touch on less topics such as creation, astronomy and natural sciences. These human works, which are accepted as Holy Books and published as the Bible, are observed to have great contradictions in themselves as well as their superficial touch on scientific issues.

The holy Quran on the other hand, points to these issues and expresses them in a concise manner, and shows that it has no problem with true scientific determinations, proven theories and an approach that agrees with the truth, and has been in line with science throughout history.

Keywords: Commentary, science, foresight, bible, Torah, Plaster, Koran.

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
KISALTMALAR	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Önemi.....	1
2. Araştırmanın Amacı.....	2
3. Araştırmanın İçeriği	2
4. Araştırmanın Yöntemi.....	3
5. Bilim.....	4
6. Din-Bilim İlişkisi	5
7. Bilimsel Tefsir.....	6
BİRİNCİ BÖLÜM	9
1. KUR'ÂN-I KERÎM, DİĞER KUTSAL KİTAPLAR VE BİLİM İLE İLİŞKİLERİ 9	
1.1. KUR'ÂN-I KERÎM VE DİĞER KUTSAL KİTAPLAR.....	9
1.1.1. Kur'ân-ı Kerîm.....	9
1.1.2. Tevrat.....	10
1.1.3. Zebur	13
1.1.4. İncil	14
1.2. KUTSAL KİTAPLARIN BİLİM İLE İLİŞKİLERİ	18
1.2.1. Kur'ân-ı Kerîm ve Bilim.....	18

1.2.2. Tevrat ve Bilim	20
1.2.3. Zebur ve Bilim	22
1.2.4. İncil ve Bilim	23
İKİNCİ BÖLÜM.....	26
2. BİLİMSEL ÖNGÖRÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN-I KERÎM VE DİĞER KUTSAL KİTAPLARIN KARŞILAŞTIRILMASI	26
2.1. YARATILIŞ.....	26
2.1.1. Evrenin Yaratılışı	26
2.1.1.1. Tevrat'a Göre Evren'in Yaratılışı Ve Modern Bilim İle Karşılaştırılması.....	26
2.1.1.2. Kur'ân-ı Kerîm'e Göre Evren'in Yaratılışı Ve Modern Bilim İle Karşılaştırılması	29
2.1.2. İnsanın Yaratılışı	31
2.1.2.1. Tevrat'a Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	31
2.1.2.2. İncil'e Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	33
2.1.2.3. Kur'ân-ı Kerîm'e Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	34
2.2. GÖKBİLİMİ (ASTRONOMİ)	36
2.2.1. Tevrat ve İncil yönünden Gökbilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	37
2.2.2. Kur'ân-ı Kerîm Yönünden Gökbilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	39
2.3. TABİAT BİLİMLERİ.....	55
2.3.1. Coğrafya Bilimi.....	57
2.3.1.1. Tevrat ve İncil Yönünden Coğrafya Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	57
2.3.1.1. Kur'ân-ı Kerîm Yönünden Coğrafya Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	64
2.3.2. Biyoloji Bilimi	76

2.3.2.1. Kitabı Mukaddes Yönünden Biyoloji Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	76
2.3.2.2. Kur'ân-ı Kerîm Yönünden Biyoloji Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması	77
SONUÇ	94
KAYNAKÇA.....	97

KISALTMALAR

- (as) : Aleyhi's-Selam
(sas) : Sallallahu Aleyhi ve Sellem
(cc) : Celle Celaluhu (O'nun şanı ne yücedir)
b. : İbn
bkz. : Bakınız
Çev. : Çeviren
DİA. : Diyanet İslam Ansiklopedisi
DİB. : Diyanet İşleri Başkanlığı
h. : Hicri
Hz. : Hazreti
Mad. : Madde
s. : Sayfa
Sad. : Sadeleştiren
trc. : Tercüme
trz. : Tarihsiz
Üniv. : Üniversitesi
vb. : ve benzeri
vd. : ve diğerleri
Yay. : Yayınları

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Atmosfer'in Tabakaları.....	41
Şekil 2: Aurora	42
Şekil 3: Van Allen Kuşakları	44
Şekil 4: Yengeç Bulutsusu (Süpernova Sonrası Oluşan Bulutsu)	48
Şekil 5: Güneş Çevresindeki Yörüngeler	49
Şekil 6: Ay'ın Evreleri	50
Şekil 7: Taze Hurma Dalı.....	51
Şekil 8: Kırmızı Dev.	53
Şekil 9: Beyaz Cüce.	54
Şekil 10: Bir Kara Cüce Benzetimi.....	55
Şekil 11: Hz. Nuh'un Gemisi ve Tufan Betimlemesi.	59
Şekil 12: Su Döngüsü.	62
Şekil 13: Dağ Oluşumu (Orojenez)	63
Şekil 14: Cumulonimbus Bulutu	67
Şekil 15: Alaska ve Danimarka'daki sularda birbirine karışmama fotoğrafları.....	70
Şekil 16: Brezilya'da Amazon Nehri ve Rio Negro'nun birbirine karışmadan birleşmesi	71
Şekil 17: Akdeniz ve Atlas Okyanusu'nun Birbiri ile Karışmadığını Gösteren Şema	71
Şekil 18: Karasal Kabuk ve Okyanusal Kabuk	73
Şekil 19: İzostatik Dengeyi Gösteren Çizim	73
Şekil 20: Dağ Kökünü Gösteren çizim.....	74
Şekil 21: Kıtaların Ayrımını Gösteren Levha Hareketleri Çizimi.....	75
Şekil 22: Embriyonik Gelişim (İnsan Oluşumunun Başlangıcı)	77
Şekil 23: Fotosentez ve Solunum	78
Şekil 24: Bitkilerde Cinsiyet.	80

Şekil 25: Trichinella Spiralis Paraziti	82
Şekil 26: Dişi Örümceğin Ördüğü Ağ ve Bu Ağ Vasıtasıyla Avladığı Diğer Hayvanlar	84
Şekil 27: Arı Vücut Formları.....	86
Şekil 28: Polen Toplayan Dişi Arı.	86
Şekil 29: Bal Arısının Anatomisi ve Bal Midesi Adlı Organ.....	88
Şekil 30: Bal Peteğinin Altıgen Yapısı	90
Şekil 31: Sütün Oluşumu	92
Şekil 32: Parmak İzinin Yakından Görünüşü.....	93

GİRİŞ

1. Araştırmanın Önemi

Bilim ve teknoloji alanındaki süratli ilerleme insanlığa yeni keşiflerin yolunu açmış ve bilinmeyenlere ulaşma yolunda yeni adımlar atılmasını sağlamıştır. Keşfedilen yeni ufuklar insanoğlu için yaşadığı evreni daha anlaşılır hale getirmekle kalmayıp her şeyin sahibi ve yaratıcısı olan yüce Allah'ın mucizelerinin¹ ve yaratılıştaki kusursuz nizamının da her bir yeni keşifle daha derinden anlaşılabilme imkânı sağlamıştır. Hususiyetle Tıp, Evrenbilimi, Biyoloji ve benzer diğer bilim dallarının elde ettikleri verilerle Kur'ân-ı Kerîm'in bahsi geçen konulardaki ayetlerinin yeniden anlaşılması ve izah edilmesi 20. Yüzyıl itibariyle çok daha ileri seviyelere ulaşabilmiştir. Ancak geçmiş yüzyıllarda süregeldiği gibi yaşadığımız yüzyılda da özellikle Avrupalı gayrimüslimler tarafından İslam'ın ve Kur'ân-ı Kerîm'in itibarsızlaştırılmaya çalışılması, Kur'ân-ı Kerîm'in Allah kelamı olmayıp yazıldığı dönemin insanlarına ait fikirleri içerdiği kanaatinin yaygınlaştırılmaya çalışılması ve bu fikre dayanak olarak Kur'ân-ı Kerîm'in bilimsel verilerden uzak olduğu düşüncesini farklı yollarla tüm dünyaya empoze etme uğraşları devam etmektedir. İnandıkları semavi dinlerin tahrif edilmiş Kutsal Kitap metinlerini kendi isteklerine uygun biçimde anlaşılıp açıklanması bilimsel verilerle örtüştüğü iddiasını savunurken Kur'ân'ın bilimsellikten uzak olduğu fikrini benimsemektedirler. Oysa Kur'ân-ı Kerîm'in 1400 yıl öncesinden bildirdiği ve günümüzün teknolojik imkânlarıyla henüz yeni yeni keşfedilebilmiş bilimsel gerçeklerin Kur'ân'ın indirildiği dönemde keşfedilebilmiş olmasının ve yüzyıllar öncesinde insanlığın tüm bu teknolojik gelişmelerden yoksunlukla böylesine tutarlı bir öngöründe bulunabilmesinin imkânsızlığı bile bile göz ardı edilmektedir. Bu konuda bilinen birkaç yabancı kaynağın yanı sıra özellikle Türkçe olarak Kur'ân'ın bilimsel mucizelerine değinen bazı çalışmalar yapılmışsa da² ülkemiz açısından, tahrif edildiği bilinen Tevrat, İncil ve Zebur'u da Kur'ân-ı Kerîm ile birlikte bilimsel açıdan

¹ Yüce Allah'ın Kur'ân'da zuhur eden mucizeleri hakkında ilk üç asırda yazılan bazı önemli eserler için bkz. Muhammed b. İshâk en-Nedîm, *el-Fihrist*, çev. Mehmet Yolcu, M. Salih Arı, Sabri Türkmen, Ayşe Tokay, Selahattin Polatoğlu, Furkan Halit Yolcu, Çıra Yay. İstanbul 2017, 131-132, 139.

² Bu konuda bir değerlendirme için bkz. Mehmet Yolcu, *Hasan et-Turâbî ve et-Tefsîru't-Tevhîdî Adli Tefsirinin Özellikleri*, Erguvan Yayınları, İstanbul 2012, 118-122.

değerlendirip toplu bir şekilde sunan kaynakların ve çalışmaların azlığı dikkati çekmektedir.

Yapılacak bu çalışmanın bu alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacağı ve sonrasında takip edecek benzeri çalışmalara ışık tutacağı kanaatindeyiz.

2. Araştırmanın Amacı

Tevrat, Zebur, İncil ve Kur'ân-ı Kerîm Yüce Allah tarafından kullarına gönderilmiş olan dört büyük kitaptır. Kur'ân-ı Kerîm bu dört Kutsal Kitaptan sonuncusu ve Yüce Allah tarafından bozulmadan korunacağı bildirilmiş olanıdır.³Ancak batı toplumu büyük bir inkâr yanılığası ile Kur'ân-ı Kerîm'in vahyedilmiş ve diğer üç kutsal kitabı da (bozulmamış hallerini) içerisinde barındıran ilahi bir kelim olduğunu reddeder. Oysa Kur'ân-ı Kerîm hem kendinden önce indirilen Kutsal Kitapları kapsayan hem de onların içeriğinden çok daha fazlasına en doğru şekilde ışık tutan son Kutsal Kitaptır. Bulduğumuz yüzyılda özellikle bilimin hızla mesafe kat etmesi, teknolojik buluşlar ve yaşadığımız evrene dair birçok yeni bilginin bulunması Kur'ân-ı Kerîm-i daha kapsamlı anlama yolunda bize büyük fırsatlar sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı hakikatlerin kitabı olan Kur'ân-ı Kerîm'in yaşadığımız yüzyılın teknolojiyle henüz bulunabilen bilimsel gerçekleri 1400 yıl öncesinden nasıl haber verdiğini, her yönüyle olduğu gibi özellikle bilimsel öngörü yönünden de diğer semavi dinlere ait Kutsal Kitaplardan çok daha isabetli ve üstün olduğunu, bizzat dört Kutsal Kitap ve kanıtlanmış/kabul edilmiş bilimsel gerçekler kaynak alınarak gösterebilmektir.

3. Araştırmanın İçeriği

Bu araştırma; özellikle Kur'ân-ı Kerîm'in bilimsel keşifler ve gerçeklikler yönünden yüzyıllar önce haber verdiği konuları derleyerek okuyucuya sunmaya ve bu bilimsel öngörüler yönünden diğer Kutsal Kitapların ne derece yetersiz kaldığını ortaya koymaya ağırlık vermiştir.

³ “Şüphe yok ki o Kur'ân'ı biz indirdik ve onu biz elbette muhafaza edeceğiz.” 15/Hicr 9. Bkz. Elmalılı, Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'ân Dili*, Eser Neşriyat, İstanbul, trz, 261.

Araştırmamızda Kur'ân'ın ihtiva ettiği sayısız bilgiden özellikle modern bilimin kapsamına giren konular üzerinde duracağımız bilinmelidir. Keza bu durum diğer üç Kutsal Kitap içinde geçerlidir. Araştırma süresince Kur'ân-ı Kerîm ve diğer Kutsal Kitaplara ait metinlerin modern bilimin elde ettiği veriler ile uygunluk derecesi araştırılacak ve bahsedilen veriler modern bilim tarafından teorik olarak çalışılanlar değil, kesin ve kati olarak sonuçlandırılan veriler olacaktır. Araştırmanın adil, görecelilikten uzak ve kapsamlı olması bakımından çalışma boyunca İslam dünyası bilginlerinin yanı sıra Avrupalı ve gayrimüslim bilim adamlarının bu konudaki çalışmalarına da yer verilecektir. Her dört kutsal kitaba ait ulaşılabilen bilimsel öngörüler, tefsir çalışmaları ve bilimin bu konulara ait kati verileri bu çalışmada derlenerek okuyucuya sunulacaktır.

Araştırmaya dair bilinmesi gereken en önemli noktalardan biri; gösterilecek kesinleşmiş bilimsel öngörü ve verilerin araştırmanın yapıldığı tarih nazara alınarak değerlendirilmesi gerektiğidir. Gelişmesi hızla süren bilim, daha birçok konuda teorik olarak çalışmalarına devam etmekte ve sonsuz bilgi kaynağı olan Kur'ân-ı Kerîm, henüz insan aklının idrak edemeyeceği birçok bilimsel buluşu öngörmektedir. Gelecek yıllar bilim tarafından kanıtlanmış öngörülerini de beraberinde getirecektir.

4. Araştırmanın Yöntemi

Mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm ile birlikte diğer üç Kutsal Kitap (Tevrat, İncil, Zebur) ve Bilim arasındaki yakın ilişkiyi inceleyeceğimiz bu çalışmada objektif bakış açısını koruyabilmek adına Müslüman bilim insanlarının yanı sıra gayrimüslim bilim insanlarının çalışmalarından da kaynak olarak aynı oranda faydalanmaya özen gösterdik. Çalışmanın ilk kısmında bilim ve bilim-din ilişkisi konularında genel bilgiler vermeyi uygun gördük. İkinci kısımda Kur'ân-ı Kerîm'in ve diğer Kutsal Kitapların bilim ile olan ilişkisini ve bilime bakış açılarına yer verdik. Üçüncü kısımda ise Kur'ân-ı Kerîm ve diğer Kutsal Kitapların bilim öngörüsü yönünden karşılaştırmasını iki başlık altında yaparak Kur'ân-ı Kerîm'in bu konudaki üstünlüğünü ortaya koymayı amaçladık.

Projemizde ne Kur'ân-ı Kerîm'in ne de diğer Kutsal Kitapların bilim konusu dışında kalan yönlerine ilk bölüm haricinde yer vermedik. Çalışmamızı görecelilikten olabildiğince uzak tutmak adına İncil, Tevrat ve Zebur'un gayrimüslimlerin çoğunluğu

tarafından kabul görmüş nüshalarının tefsirlerini (Türkçeleştirilmiş halleri yahut farklı kaynaklardaki Türkçeleştirilmiş kısımları) imkân dâhilinde kullanmaya özen gösterdik. Dört Kutsal Kitaptan biri olan Zebur hakkında genel bilgiler, tahrifi ve günümüzdeki durumu hususlarına yer verdik ancak yaşadığımız çağda Zebur'u tek başına bir Kutsal Kitap olarak görüp ona uyan ayrı bir dini topluluk olmaması ve elimizdeki nüshaların bilimsel verilerle karşılaştırılmasının mümkün olmaması nedeniyle Zebur ve bilimsel konular hakkında bir içerik hazırlamayı uygun görmedik.

5. Bilim

İnsan yaratıldığı günden itibaren hem yaşadığı dünyayı (evreni) tanıma, anlama, onun sırrını çözme hem de doğayı yönetme isteği ile hareket etmiştir. Bu durumdan yola çıkarak bilim kavramı genellikle iki ana başlığa ve görüşe ayrılmıştır. Bu görüşlerden ilki “kuramsal-teorik bilim” olarak adlandırılan evreni tanımayı amaçlayan bilim türü, ikincisi ise “uygulamalı-pratik bilim” adıyla yaygınlaşan, insan yaşamını kolaylaştırmak üzerine yoğunlaşmış bilim türüdür.⁴

Kuramsal-teorik bilim insanlığın yüzyıllar boyu sonraki nesillere aktararak biriktiği bilgi, deneyim ve yetenekleri içeren bilim türüdür. Kuramsal bilim bilgiyi üstün tutar ve evreni kontrol etmekten çok onu anlamayı amaçlar. Popper'a göre kuramı dayanak olarak almayan hiçbir bilgi geçerli ve güvenilir değildir. Bilimin evrendeki gerçekleri bulmaya yönelik bir görevi üstlendiği düşünülürse, kuram evrene ait ilişkileri anlama ve açıklama misyonunu taşımaktadır.⁵ Mintzberg'e göre ise kuram araştırmacıya yaptığı araştırma süresi boyunca yol gösteren en önemli etkidir.⁶ Tüm bu bilgilerin ışığında denebilir ki kuramsal bilim yaşadığımız evreni tanıma, anlama ve açıklayabilme konularını kapsayan bilim türüdür demek doğru olur.

Uygulamalı bilim ise bir veya birden fazla doğa bilimi alanında elde edilen bilimsel bilginin, uygulama sırasında yaşanan problemlerin çözümünde kullanılmasına verilen isimdir. Başka bir deyişle uygulamalı bilim insan yaşamına kolaylık sağlamayı, toplumun gelişimine katkıda bulunmayı ve günlük yaşamı daha kolay idame ettirilebilir

⁴ Yolcu, Hüseyin, “Bilimsel Araştırmaya İlişkin Temel Kavramlar”, Editör: A. Tanrıöğen, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (1. Baskı), Anı Yayıncılık, Ankara 2009, s.1-4.

⁵ Popper, Karl, *Bilimsel Araştırmanın Mantığı*, (Çev. İlknur Aka, İbrahim Turan), (1. Baskı), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1998, s.12-13.

⁶ Mintzberg, Henry, *Mintzberg Yönetimde*, (Çev. Osman Kaya), New York 1989, NY Free Pres, s.17.

hale getirmeyi amaçlar.⁷ Teknolojik buluşlar ve bu buluşların ilerlemesini etkileyen bilimsel çalışmaların uygulamalı bilimin ilgi alanını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Bahsedilen her iki görüş uzun bir süre birbirleri ile yeteri kadar etkileşime girmeden varlığını sürdürmüştür. Yeni Çağ'ın başlarında bu durum değişmeye başlamış ve günümüze gelindiğinde iki görüş birleşerek şu an sahip olduğumuz araştırmaya, gelişmeye ve öğrenmeye dayalı bilim anlayışı ortaya çıkmıştır.⁸ Artık bilim hem yaşadığımız evreni tanımayı hem de bu yolda elde ettiği bilgiler ile insan yaşamını kolaylaştırmayı amaç edinmiş durumdadır. Bu amaç doğrultusunda tıp, astronomi, biyoloji gibi temel bilim dalları; insana, yaşadığı çevreye ve var olduğu evrene ait her yeni bilgiyi kavrama ve bu yeni bilginin insan hayatına etkilerini inceleme önceliği ile hareket eder.

Özetlemek gerekirse bilim; insanın nasıl yaratıldığından başlayarak, yaşadığı evren ve doğal çevreye ait her konuda giderek artan bir bilgi birikimi ile ilerlemekte ve elde ettiği bu yeni bilgileri kullanarak teknolojik buluşlar, hastalıkların öngörülebilmesi, doğayı kontrol altına alarak insanın ihtiyaç duyduğu kaynakların artırılması gibi birçok konuda fayda ve gelişim sağlamayı hedefler.

6. Din-Bilim İlişkisi

Geçtiğimiz yüzyılda daha da rağbet gören bir anlayışa göre bilim ile din birbirine tamamen uzak iki görüştür. Bu hem din adına hem bilim adına yanlış bir düşünce tarzıdır. Bilim ve dinin birbirine düşman ya da uzak olduğunu düşünenler bilimin sonsuz gelişime açık oluşunu ve dini dünya olgusunu kavrayamayanlardır.⁹ İnsanlık tarihi boyunca din ve bilim kaçınılmaz bir şekilde ilişki içinde ilerlemiştir. Aristoteles *Metafizik* adlı eserinde bilimin ilk olarak Mısır'da başladığını buna neden olarak da Mısır'daki rahiplerin bilim üzerine çalışmak için çok fazla boş zamana sahip olduğunu söylerken aslında bilim ve din/din adamı arasındaki ilişkinin ne kadar eskiye dayandığını da işaret etmektedir.¹⁰ mesela eski Mısırda kabul gören ölü gömme

⁷ Yolcu, "Bilimsel Araştırmaya İlişkin Temel Kavramlar", s. 3.

⁸ Yolcu, "Bilimsel Araştırmaya İlişkin Temel Kavramlar", s.3.

⁹ Doko, Enis, *Dâhi ve Dindar: Isaac Newton*, İstanbul Yayınevi, İstanbul 2011, s. 66-73.

¹⁰ Aristoteles, *Metafizik*, (Çev. Ahmet Arslan) Ege Üniv. Yayınları, İzmir 1985, s.53.

geleneği mumyalamadır ve mumyalama işlemini yapabilmek tıp bilimine hâkim olmanın yanı sıra bazı kimyasal içerikleri hazırlayabilecek bilgi birikimini de gerektirir, Champdor'un aktarımıyla Mısır'da mumyalama işlemini rahipler tarafından yapılmaktaydı.¹¹ Dolayısıyla bu durum Mısır rahipleri tıp, kimya, biyoloji gibi bilim dalları ile yakından ilgilenmiş ve din-bilim ilişkisinin günümüzden çok önce başladığını ve sanıldan çok daha iç içe olduğunu anlatan güzel bir misaldir.

Din ve bilim arasındaki ilişki Ortaçağ süresince de böyle devam etmiş, bilimsellik ve bilgi denince ilk akla gelen din adamları ve onların çalışmaları olmuş; kütüphane tipi yapılar ve kitaplar genellikle medrese ya da manastır gibi dini kurumlar içerisinde yer edinmiştir. Bu sebeple bilim/ilim veya bilgi konusu ilk olarak dini bilimleri çağrıştırmış ve bilginin bu türü Hristiyanlıkta “*dogmatik*”, İslamiyet'te ise “*nakli ilimler*” olarak isimlendirilmiştir. Bilimin dini bilgi ve din adamları ile bağdaştırılması, din adamlarının bilim ve bilgi ile ilgilenmesi, bilim ve din arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirmiştir. Hem bilimin hem dinin varlığa, evrene, yaşama ve insana ait bilgileri irdelemesi, bu bilgilerle ilgilenmesi her ne kadar yöntemleri farklı da olsa neticede ikisi arasındaki ilişkinin doğal bir seyirle gelişmesine neden olmuştur.¹²

Sonuç olarak inkâr içerisinde olanların iddia ettiği gibi din ile bilim çatışma halinde değil, aksine ortak amaçları nedeniyle çoğunlukla sıkı bir ilişki içerisinde birbirinin yolunu aydınlatarak ilerleyen iki olgudur.

7. Bilimsel Tefsir

Kur'ân insanları hidayete götüren bir kitap olmakla beraber¹³ insanları hidayete götüren farklı yöntemler ve Allah'ı tanımaya vasıta olan farklı bilgiler de mevcuttur.¹⁴ Kur'ân bazen uyarmakta¹⁵, bazen korkutmakta¹⁶, bazen müjdelemekte¹⁷ ve çoğu kez de

¹¹ Champdor, Albert, *Mısır'ın Ölüler Kitabı*, (Çev. Suat Tahsuğ), Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1984. s.17.

¹² Taşdelen, Vefa, “Ahmet Mithat'ın Nizâ-ı İlm u Din Adlı Eserinde Din ve Bilim Çatışması Sorunu”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2018/7 (2), 76-77.

¹³ 2/Bakara 2, 94; 17/İsra 9; 34/Sebe 6.

¹⁴ İsmail Cerrahoğlu, *Tefsir Tarihi*, s. 743-744.

¹⁵ 2/Bakara 42, 3/Âli İmrân 105, 5/Mâide 2, 6/Enam 92, 11/Hûd 85, 17/İsrâ 29, 19/Meryem 97, 36/Yasin 6, 59/Haşr 19 vd.

düşünmeye ve çevresinde olanları incelemeye davet etmiştir.¹⁸

Bunun için Kur'ân' da insanın ve kâinatın yaratılışı gibi bilgilere yer verilmekle birlikte asıl amaç, bu noktada insanlara bilgi vermek değil, bu bilgilerde Allah'a işaret eden ayetler olmasından dolayıdır.

Bununla beraber indiği zamanın anlayış düzeyine uygun bilgilerle bu amacı gerçekleştirmiştir. Bu bilgilerde kendimizi ve dünyamızı keşfedebileceğimiz ipuçları mevcuttur. Müfessirlerde her çağda bu ipuçlarından kendi çağının bilgi birikimiyle istifade etmişler. Buradaki bilgilerden sadece maddi ihtiyaçlarını karşılamakla kalmamışlar aynı zamanda kâinatında sırrını anlamaya çalışmışlar. Kur'ân'da bu noktada insanları bilime teşvik etmiştir. Bu sayede Kur'ân hedeflediği Allah'ı tanıtmaya ulaşmış oluyor.

Mazisi çok eskilere dayansa da bilimsel tefsirin müstakil bir yaklaşım olarak teşekkülü 20. yüzyıla dayanıyor. Bunun sebebi dini, sosyolojik ve dahi psikolojik sebeplerden kaynaklanmaktadır.¹⁹ Baktığımızda bilimsel tefsirin ortaya çıkmasındaki en temel etken Kur'ân'ın kâinat üzerindeki yaptığı açıklamalardır.²⁰ Kur'ân doğrudan ya da dolaylı olarak birçok bilimsel ifadeler olmakla beraber, kendisinin bir bilim kitabı olduğunu söylemek doğru değildir.

Bilimsel tefsirin kökeninin Abbasilere kadar dayandığını ifade ediliyor.²¹ Bunun ilk uygulayıcısı olarak da Gazali (ö. 505/1111) gösterilir.²² Bundan sonra Fahreddin Râzî'nin (ö.606/1209) *Mefâtilu'l-Ğayb* tefsiri bunun öncülüğünü üstlenmiş diyebiliriz. Sonrasında Ebû'l-Fadl Mursî'nin (ö.655/1257) görüşlerini Suyûtî (ö.911/1505)

¹⁶ 2/Bakara 24, 5/Maide 11, 7/Tevbe 119, 16/Nahl 2, 26/Şuarâ 108, 30/Rûm 31, 33/Ahzâb 70, 49/Hucurât 12 vd.

¹⁷ 2/Bakara 25, 9/Tevbe 117, 17/İsrâ 9, 18/Kehf 2, 22/Hac 34, 39/Zümer 17 vd.

¹⁸ 2/Bakara 219, 3/Âlu İmrân 190-191, 6/Enâm 11, 7/Araf 86, 10/Yunus 101, 16/Nahl 36, 21/Enbiya 10, 23/Mu'minûn 80, 24/Ankebut 20, 28/Kasas 72, 38/Sâd 29, 47/Muhammed 24, 50/Kâf 6, 51/Zariyât 21, 7/Araf 185, 88/Ğâşiye 17-20 vd.

¹⁹ Celal Kırca, *Kur'an ve Bilim*, s. 58.

²⁰ Recep Orhan Özel, "Elmalılı Hamdi Yazır'ın Bilimsel Tefsir Anlayışı", Osmanlı Toplumunda Kur'an Kültürü ve Tefsir Çalışmaları II, İlim Yayma Vakfı Kuran ve Tefsir Akademisi, by. (2012): s. 569.

²¹ İsmail Cerrahoğlu, *Tefsir Tarihi*, s. 746; Celal Kırca, *Kur'an-ı Kerim ve Modern İlimler*, s. 52; Ebû Hacer, *et-Tefsîru'l-ilmî*, s. 96, 351

²² Gezer, Süleyman, *Kur'an'ın Bilimsel Yorumu*, s. 30.

nakletmiştir.²³

19. yüzyılda bu faaliyetler ilerleyen bilimle beraber bilimle bağlantısı olan ayetler bilimle izah edilmeye çalışılmıştır. Bu tarzda verilen eserlerden bazıları; Muhammed b. Ahmed el-İskerânî'nin (ö.1306/1888), *Keşfu'l-Esrâri'n-Nûrâniyye* eseri, Abdurahman el-Kevâkibî'nin (ö.1320/1902) *Tebâi'u'l-İstibdâd ve Mesâriu'l-İstibdâd* vb. eserler sayılabilir.

Ükümüzde ise, Mehmet Akif (ö. 1936), Ahmet Hamdi Akseki (ö. 1951),⁵³ Elmalılı M.Hamdi Yazır (ö. 1942)'ın *Hak Dini Kuran Dili*, Süleyman Ateş'in *Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri*, Celal Yıldırımın, *İlmin Işığında Asrın Kuran Tefsiri* ile Bayraktar Bayraklı'nın *Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri* adlı tefsirleri ile Celal Kırca'nın, *Kur'an ve Fen Bilimleri*, *Kur'an ve Modern İlimler* ile *Kur'an ve Bilim* adlı eserlerinde ve çeşitli makalelerde konuya temas edilmektedir.²⁴

Bütün bunlarla beraber unutulmaması gereken husus, Kur'ân'da bazı bilimsel işaretler olsa da asıl gayenin ilimler olmadığı ve muradı ilahinin çok manaların bir tanesi o olabildiğidir. Ve gelişmesi devam eden bilimle beraber eskiden doğru bilinen bazı meselelerin yanlışlanabildiğini unutmadan yapılan tefsirin yazıldığı zamana göre ele alınması gerekliliğidir. Yoksa Kur'ân'ın sanki yanlış bilgiler içerdiği düşünülebilir.

²³ Celal Kırca, *Kur'an-ı Kerim ve Modern İlimler*, s. 72; *Kur'an ve Bilim*, s. 44-45.

²⁴ Kaya, Mehmet, "Bilimsel Tefsir ve Değişim", *Aksaray Üniv. İslami İlimler Fak. Dergisi* 3/5 (Haziran 2016) s. 195-223.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KUR'ÂN-I KERÎM, DİĞER KUTSAL KİTAPLAR VE BİLİM İLE İLİŞKİLERİ

1.1. KUR'ÂN-I KERÎM VE DİĞER KUTSAL KİTAPLAR

1.1.1. Kur'ân-ı Kerîm

Kur'ân-ı Kerîm; Hz. Muhammed'e (sas) vahyedilen Mushaflara²⁵ yazılan, Peygamber efendimizden günümüze kadar tevatür yöntemi ile aktarılan ilahi kelimedir.²⁶ Kutsal Kitapların sonuncusu ve bozulmadan korunacağı yüce Allah (cc) tarafından ikrar edilmiş olanıdır. Peygamber efendimiz, ilahi kelam olan vahiyleri Cebrail (as) vasıtası ile aldıktan sonra hemen ezberlemeye ve çevresindekilere aktarmaya başlamıştır. İlahi kelamın parça parça nüzul olması hem ezberleyip izah etmeyi hem de yazım sürecini kolaylaştırmıştır.

Kur'ân-ı Kerîm'in tamamı Hz. Muhammed (sas) sağ iken yazıya geçirilmiştir, yazıya geçirme işleminin başlangıcı Hz. Muhammed'e Peygamberliğin tebliğinin yaklaşık 5. yılına denk gelmektedir ancak Resûlullah (sas) ümmî²⁷ olduğu için ayetlerin sayfalara yazılması işlemini peygamberimize inanmış ve İslamiyet'i kabul etmiş vahiy kâtipleri tarafından yapılmaktaydı.²⁸ Nüzul olan her ayet peygamber efendimiz (sas) tarafından ezberlenmiş, yakın çevresine anlatılmış, kâtiplere yazdırılmış ve yazılan nüshaların tekrar okunarak hatasız olduğundan emin olunmuştur. 23 yıl boyunca

²⁵ Mushaf: Yazılı sayfaları içerecek şekilde düzenlenen kitap. Sonraları Kur'ân-ı Kerim'in tüm sure ve ayetlerinin yazıya aktarılıp, iki kapak arasında birleştirilip ciltlenmiş haline de Mushaf denmiştir. Er-Râğıb el-İsfehânî, Müfredat: Kur'ân Kavramları Sözlüğü, Trc. Abdülbaki Güneş-Mehmet Yolcu, 4 baskı, Yarı Yayınları İstanbul 2015, s.543.

²⁶ Bulut, Mehmet, *Delilleriyle İslam Akaidi*, Erkam Yayınları, İzmir 2017, s.8-11; Muhammed Said Ramazan el-Bûtî, *Yaratıcının Varlığı Yaratılanın Görevi İslam Akaidi*, terc. Mehmet Yolcu, Madve Yay. İstanbul 1996 (Vahy ve Kur'an bölümleri).

²⁷ Ümmî: Yazmayan ve bir kitaptan okumayan anlamına gelir. Bkz. 62/Cuma 2. Herhangi dini, felsefi kitabı olmayan topluluğa ümmiler denir. Kendilerine okunan şeylerden başka bir şey bilmeyenlere de ümmî denmektedir. Bu nedenle yazma alışkanlığı olmayan ümmete mensup olan kişiye ümmî denir. Er-Râğıb, *Müfredat: Kur'ân Kavramları Sözlüğü*, s.86-87.

²⁸ Şen, Ziya, "Kur'ân-ı Kerim'in Yazılması", *İlmi Dergi Diyanet*, Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınları, 2010, Cilt: 46 Sayı: 1, s.1-14.

Kur'ân-ı Kerîm'in ezberlenme ve yazım işlemi devam ederken aynı zamanda her yıl Ramazan ayında o zamana kadar nüzul olan ve yazılan kısmı toplu bir şekilde Cebrail(as) sunulurdu.²⁹ Tüm bu vahiy ve yazılış süreci bize göstermektedir ki Kur'ân yazılırken herhangi bir bozulmaya uğramadan yazılmış ve bu konuda büyük çaba sarf edilmiştir, onu diğer *Kutsal Kitaplardan* ayıran özelliklerin temelinde de bu çaba yatar; Diğer *Kutsal Kitaplar* nazil olduktan çok sonra yazıya geçirilmişken Kur'ân-ı Kerîm nazil olduğu dönemde henüz dimağlar tazeiken ve Resûlullah denetleyebilirken sahifelere yazılmıştır. Kur'ân Yüce Allah'ın (cc) vadettiği şekilde korunarak yazılmış ve bozulmadan, değiştirilmeden doğrudan bir ilahi kelim olarak günümüze kadar gelmiş ve mahşere kadar da korunacaktır.³⁰

1.1.2. Tevrat

Yaygın olan görüş itibariyle İbranice “Torah” kelimesinden türemiş olan Tevrat ismi anlam olarak işaret etti, öğretti, emretti kökenine sahip ve öğreten-eğiten manasını taşır.³¹ Günümüzde varlığını sürdüren en eski dini inançlardan biri olan Yahudilik için Hz. Musa'ya vahyedilen Tevrat, 4 Kutsal Kitaptan ilk nazil olandır ve farklı dinlerde farklı isimlerle adlandırılmış durumdadır. Yahudiler Kutsal Kitaplarından bahsederken “Tora” ismini kullanırken, Müslümanlar “Tevrat”, Hristiyanlar ise dinlerinin kökeninin Yahudiliğe dayandığını vurgulamak amacıyla “Eski Ahit” ismini kullanır. Hristiyanların bu adlandırmasını Yahudiler; Tora'nın eski bir ahit olmayıp kıyamete kadar devam edecek bir ahit olduğu düşüncesini ileri sürerek reddederler. Aynı düşüncenin sonucu olarak Hristiyanlığı da din olarak görmezler. Yahudi inancına göre Hristiyanlık ve İslamiyet geçerliliği olan dinler değildir.³²

Tevrat, ilk *Kutsal Kitap* olma özelliğinin yanında Yahudi halkının yaklaşık 3000 yıllık öyküsünü günümüze taşıması ve bu halkın; hem sosyal yaşayışı hemde dini inanç,

²⁹ Akbaş, Necati, “Hz. Peygamber Dönemi Kur'ân'ın Yazım Tarihi”, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Tefsir Anabilim Dalı, Ankara, 2005, s.34-36.

³⁰ Şen, “Kur'ân-ı Kerim'in Yazılması”, s.1-14.

³¹ Adam, Baki, “Tevrat'ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, *Ankara Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Ankara, 1997/36, s. 51.

³² Adıyaman, Hamza, “Tevrat, İnciller ve Kur'ân-ı Kerim'de Tanrı”, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv., Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş, 2015, s.6-7.

kaide ve deneyimini içermesi açısından önemlidir. Bir başka ilgi çekici özellik olarak Tevrat'ın kendinden sonra gelen Hristiyanlık ve son yüce din olan Müslümanlığın *Kutsal Kitapları*, İncil ve Kur'ân-ı Kerîm'de adının geçmesidir. İncil'de Hz. İsa'nın Tevrat'ı ortadan kaldırmak amacıyla gelmediği; aksine Tevrat'ı tamamlaması için gönderildiği söylenmiştir.³³ Benzer biçimde Kur'ân-ı Kerîm'de Tevrat'ın aslını (ilk ve bozulmamış olan halini) onaylamış ve onun Allah'ın (cc) nuruna ve yoluna dönmeye teşvik eden bir kitap olduğunu özellikle belirtmiştir.³⁴

Eski ahit içerik itibariyle üç temel başlık altında toplanan birçok kitaptan oluşmuştur. Ekseriyetle Tora, Neviim ve Ketuviim adlarıyla anılan bu üç kısım 39 kitabı muhteva etmektedir. Yahudi inancına göre eski ahitte yer alan tüm kitaplar kutsaldır. Ancak; *Tekvin, Sayılar, Levililer, Çıkış, Tesniye* adındaki ilk beş kitap diğerlerinden daha büyük bir öneme sahiptir. Bu önem farkının kaynağı ise; Yahudiler arasındaki yaygın görüşün adı geçen beş kitabın birleşerek Hudâ'nın vahyetmesi ile yazılan asıl kutsal kitabı yani Eski Ahit'i meydana getirdiği yönünde olmasıdır.³⁵

İsrailoğulları Hz. Musa liderliğinde Mısır'dan ayrılıp vaadedilen topraklara vardıktan sonra, Mûsa(as) Tevrat'ı kendisi yazarak kitap haline getirmiş ve ahit sandığına konulup saklanması amacıyla Rahiplere ve kavminin siyasi liderlerine teslim etmiştir. Hz. Musa'nın ölümünden sonra peygamber olarak gönderilen Yeşu b. Nun kendisine emrolunduğu üzere Tevrat'a sıkı sıkıya bağlı kalmış ve onu korumuştur. Peygamberliği döneminde Yeşu b. Nun, İsrailoğulları'nın 12 boyuna Tevrat'ı taşların üzerine nakşetmelerini emretmiştir. Yine bu emrin doğrultusunda büyük göç esnasında yol üzerinde yer alan Ebal Dağı mevkiinde mola verilerek, Tevrat'ın bir nüshası buradaki taşlara yazılmıştır. Yeşu Peygamber'in ölümünün ardından İsrailoğulları kavmi içindeki düzen bozulmuş ve 'tanrıtanımaz' bir yeni kuşak ortaya çıkmıştır. Hızla yaygınlaşan putperestlikle dönemin peygamberi Samuel savaşmış ve putperestleri yeniden dine döndürmeyi başarmıştır. İlerleyen dönemde Filistin ve İsrailoğulları arasında cereyan eden savaşta, ahit sandığı içindeki nüshalarla birlikte Filistinlilerin eline geçmiş fakat Filistinlilerin başlarına gelen her musibeti bu sandığın varlığına

³³ Adam, "Tevrat'ın Tahrifi", s.359-362.

³⁴ 3/Âlu İmran, 3, 48, 50, 93. Ayrıca bkz. 3/Âlu İmran, 65 ve 5/Mâide, 43-46, 66, 68, 110.

³⁵ Özel, R. Orhan, "Kur'ân 'Tevrat'la Neyi Kast ediyor?", *Usul İslam Araştırmaları Dergisi*, İlim Yayma Vakfı Yayınları, İstanbul, 2010, Sayı: 14, s.27-28.

yormaları nedeniyle sandık tekrar İsrailoğulları'na iade edilmiştir. Yeşu Peygamberden sonraki dönemde, özellikle Kral Talu döneminde Tevrat ahit sandığından hiç çıkarılmamış hatta hakkında konuşulması tabu haline gelmiştir.³⁶

Yıllar sonra Hz. Süleyman'ın hükümdarlığı esnasında Tevrat'ı yerleştirmek amacıyla yeni mabette özel bir yer yapılmış ancak Tevrat'ı almak için ahit sandığı açıldığında, sandıkta yalnızca iki adet taş yazıt bulunduğu geriye kalan kısmın kaybolduğu yahut çalındığı görülmüştür. Süleyman Peygamberin vefatı üzerine, İsrail ve Yahuda adında iki devlet ortaya çıkmış ve Yahuda devleti millet olarak putperestliği seçip Tevrat ve Yahudiliği kesin bir surette yok saymıştır. Öyle ki Yahuda Kralları yalnızca eski dinlerini reddetmekle kalmamış; Hz. Musa'nın dinini yasaklayarak onun yolundan gitmek isteyen herkesi katlederek ve Tevrat metinlerini değiştirip içinde Allah (cc) adı geçen her kelimeyi silerek, yerine taptıkları putların isimlerini yazmışlardır. Tevrat'ın okunması, muhafaza edilmesi ve ona iman edilmesi suç sayılmıştır. Bu yasakların üzerinden yıllar geçip Yahuda kralı Yoşiya tahta çıktığında kavim tekrar dine dönüp, ibadethaneye saklanan Tevrat nüshaları ortaya çıkarılmışsa da bu kopyaların dili anlaşılammış ve Hz. Musa'nın bizzat yazdığı nüshalar olmadığı konusunda ciddi bir kanaat oluşmuştur³⁷.

Yahuda Krallığının Babilliler tarafından yıkılması sonucu sürgün edilen Yahudilerle birlikte ahit sandığı da Babil'e götürüldü. Sürgün sonrası Yahudilerin Kudüs'e döndüğü dönemde, Ruhban başı olan Ezra kavminin dini yöneticisi olma sıfatıyla, unutulmuş olan Tevrat'ı bizzat kendisi yeniden yazarak yazdığı nüshayı kavminin önünde okumuştur. Ezra'nın yeniden yazdığı Tevrat'da bazı değişiklikler yaptığı Nehemya 8. bapta anlatılmıştır. Bu değişikliği takip eden dönemde Tevrat'ın muhafazası Soferim'e geçmiştir. Soferim'in, Tevrat'ın metinlerinde değişiklikler yaptığını aktaran peygamber Yeremya, onun elindeki kalemle yalan, yanlış ve uydurma şeyler yazdığı ve yazdığı şeylerin ilahi kelimeler olmadığını söylemiştir. Bu

³⁶ Alıcı, Mustafa, "Tevrat-ı Şerif'in Akibeti-Muharref Tevratın (Torah'ın) Oluşum Süreci: Tarihsel Fenomenolojik Bir Mukayese", https://www.academia.edu/32086427/Tevrat-%C4%B1-%C5%9Eerifin_Akibeti_-Muharref_Tevrat%C4%B1n_Torah%C4%B1n. (İnceleme: 01.05.2019) Daha detaylı bilgi için Bkz.: Adam, "Tevrat'ın Tahrifi", s. 366-397.

³⁷ Alıcı, Mustafa, "Tevrat-ı Şerif'in Akibeti-Muharref Tevratın (Torah'ın) Oluşum Süreci: Tarihsel Fenomenolojik Bir Mukayese", https://www.academia.edu/32086427/Tevrat-%C4%B1-%C5%9Eerifin_Akibeti_-Muharref_Tevrat%C4%B1n_Torah%C4%B1n. (İnceleme: 01.05.2019) Daha detaylı bilgi için Bkz.: Adam, "Tevrat'ın Tahrifi", s. 366-397.

tahrife rağmen Soferim grubu Tevrat'ın üzerindeki kontrollerini daima korumuş ve halkın geriye kalanının bu tahrifli halini kabul etmesini sağlamıştır. Bu kontrolün devam ettiği ve rahiplerin yönetici olduğu Makkabiler devrinde Soferim'in tahrif ettiği Tevrat geçerli olan nüsha sayılmıştır.

Milattan sonra İkinci Yüzyıl'da Yavne kentinde bir araya gelen Yahudi konsili tarafından Tevrat'ın bu günkü halini alması sağlanmış ve Eski Ahit'in resmi ve geçerli nüsha sayılması onaylanmıştır. Konsilin bu toplantısından sonra yıllarca tahriflere maruz kalan Tevrat'ta kayda değer başka bir değişiklik yapılmamış, sadece "Mezorit" adı verilen metin uzmanlarının yaptığı standart harekeleme yapılmıştır. Tevrat'ın günümüzdeki halinin ana kaynağı da 950 yılında, Mezorit Aaron Benaşer tarafından hazırlanmış olan Mısır nüshasına dayanmaktadır.³⁸ Bütün yazıya geçiriliş, derleme ve düzeltme süreci Tevrat'ın tahrifine dair kuvvetli şüpheleri de beraberinde getirmektedir. Asıl taş nüshaların kayboluşu ve yıllar içerisinde farklı ellere geçen nüshaların yeniden oluşturulma çabası mantıklı düşünce çerçevesinde tahrifi doğrulamaktadır.

1.1.3. Zebur

Tevrat'tan sonra Hz. Davut'a (as) gönderilen³⁹ Zebur, mana olarak; yazılmış olan, kitap, name anlamlarını taşır.⁴⁰ Zebur'un Tevrat'tan sonra indirilmesinin sebebi; doğru olan yoldan sapan, ahlak kaidelerinden yoksun ve kötülüğün yayıldığı Yahudi halkını Âlemlerin Rabbi'nin emrettiği doğru yola davet etmek ve Tevrat'ın arkasından başka bir kutsal kitabın gelmeyeceğini iddia eden Yahudi toplumunun bu iddiasını çürütmektir.⁴¹ Günümüzde Ahd-i Atik'in sonuna eklenmiş halde bulunan Zebur, 150 ayrı metinden (şiir, ilahi, nasihat) oluşur.⁴² Zebur kendine has bir şeriata sahip olmayıp Hz. Musa'ya vahyedilen şeriati temel alarak, doğru yol için rehberlik etme ve nasihatte

³⁸ Alıcı, Mustafa, "Tevrat-ı Şerif'in Akibeti-Muharref Tevratın (Torah'ın) Oluşum Süreci: Tarihsel Fenomenolojik Bir Mukayese", https://www.academia.edu/32086427/Tevrat-%C4%B1_%C5%9Eerifin_Akibeti_-Muharref_Tevrat%C4%B1n_Torah%C4%B1n. (İnceleme: 01.05.2019) Daha detaylı bilgi için Bkz.: Adam, "Tevrat'ın Tahrifi", s. 366-397.

³⁹ 17/İsra 55.

⁴⁰ Gökçür, Necmeddin, "Kur'ân-ı Kerim Açısından İlahi Kitapların Tahrifi Meselesi", *İstanbul Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, İstanbul 2000, Sayı:2, s. 228

⁴¹ Çelebi, *Kitaplara İman*, 2015, s. 38.

⁴² Schimmel, Annemarie, *Dinler Tarihine Giriş*, (Çev. Recep Kibar), (1. Baskı), Kırkambar Yayınları, İstanbul, 1999, s. 211.

bulunma amacıyla indirilmiştir.⁴³ Ahd-i Atik'in 'Ketuvim' bölümünde yer alan 150 metine "Mezmurlar" adı verilmekte.⁴⁴ Ancak Mezmurlar Hz. Davut'a vahyedilen ilahi kelam olmayıp, tahrif ve değişikliklerle maruz kalmış ve saptırılmış nüshalardır.⁴⁵ Şu an dünya üzerinde Zebur'a bağlı bulunup ona diğer Kutsal Kitaplara olduğu gibi biat edip uyan bir kavim olmamasıyla birlikte Yahudiler ve Hristiyanlar dini ritüel olarak ayinlerinde Mezmurlar'dan parçalar okumaya devam etmekte. İslam dini ise Kur'ân-ı Kerîm'in emrettiği üzere, Yüce Allah'ın (cc) peygamberlerine, kitaplarına (bozulmadan önceki ilahi kelam olan hallerine ve bozulmadan korunan Kur'ân'a), meleklerine ve ahiret gününe imanı/inanmayı şart koşar,⁴⁶ dolayısıyla Zebur'un da Hz. Davut'a vahyedilen hali Müslüman âlemi için kutsal ve iman edilen ilahi kelamdır.

1.1.4. İncil

Milattan sonra birinci yüzyılda Yahudi toplumu için Hz. Yahya'dan sonra Hz. İsa peygamber olarak gönderilmiştir. Hz. İsa'nın görevi; vahiy yoluyla kendisine bildirilen İncil'i halkına anlatmak, İncil'den önce vahyedilen kutsal kitabı (Eski Ahit, Tevrat) tasdik etmek, haram ve helal olan bazı hususları anlatmak, muallakta kalan konuları aydınlığa çıkarmak, kendisinden sonra gelecek Ahmed (Hz. Muhammed)⁴⁷ adlı Peygamberi muştulamak ve içinde bulunduğu toplumu yalnızca Allah'a itaat ve ibadet etmeye davet etmektir. Bu görevi yerine getirmek üzere Hz. İsa Kudüs ve çevresinde yaşayan İsrailoğulları'na kendisine vahyedilen İlahi Kelam'ı vaaz etmeye başladı.

Hz. İsa'nın öğretileri genel anlamıyla; Allah'ın bir ve tek yaratıcı olduğuna iman etmek, çalmamak, öldürmemek, yalan söylememek, affetmek, zina yapmamak, harama dokunmamak, kötü söz söylememek ve dünyanın geçici bir yer olduğunu bilip buna göre yaşamak olarak özetlenebilir. Hz. İsa yaklaşık 3 yıl süren peygamberlik döneminde İlahi kelamdan gelen bu vahiyleri yaymaya ve dinden sapanlar ile putperestleri tekrar dine döndürmeye çalışmıştır. Peygamberliğinin üçüncü yılında Hz. İsa Yahudi

⁴³ Çelebi, *Kitaplara İman*, 2015, s. 38.

⁴⁴ Gürkan, S. Leyla, "Zebur", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/zebur>, (İnceleme: 10.04.2019).

⁴⁵ Çelebi, *Kitaplara İman*, 2015, 39

⁴⁶ 4/Nisa 136.

⁴⁷ 61/Saff 6.

ruhbanlar tarafından kendi otoritelerine göre bir tehdit olarak algılanmış ve topluma istikbal ve mutluluklarını bozacak bir odak olarak lanse ettirilmiştir. Yahudi ruhbanların bu tahrik ve baskıları sonucu Romalı idareciler tarafından suçlu bulunan Hz İsa çarmıha gerilerek idam edilmiştir.⁴⁸ Hem Hristiyan hem de İslam toplumu için, idam ediliş ve Hz. İsa'nın ölümü konusunda birbirine zıt görüşler günümüzde dahi devam ediyor. Hristiyan toplumu Hz İsa'nın öldükten üç gün sonra tekrar dirildiğini, havarilerine görüldüğünü ve onlarla yemek yedikten sonra göğe yükseldiğini⁴⁹ iddia ederken İslam dünyası için ise Hz. İsa Yahudiler tarafından öldürülmemiş sadece Yüce Allah (cc) tarafından ilahi bir kudretle Yahudilere böyle görünmesi sağlanmıştır. Âlemlerin rabbi Hz. İsa'nın görevini tamamlayınca yanına ref edileceğini (yükseleceğini, alınacağını, kendi katına kabul edileceğini) yine ilahi kelam yoluyla vahyetmiştir.⁵⁰

Bu hususta her dinin kendi içerisinde bile birçok farklı görüşe sahip olmasıyla birlikte, çalışmamızın içeriği bakımından yalnızca yukarıda bahsettiğimiz iki en genel kaniya kısaca yer vermeyi, İncil'in yazılış süreciyle ilgili bilgilere temel oluşturacağı için uygun gördük.

İncil'in yazımı Hz. İsa döneminde yapılmamış, Hz İsa İncil'i şifahi olarak yaymış ve halkını bu yolla dine davet etmiştir.⁵¹ İncil'in yazımına Hz. İsa'nın ölümünden yaklaşık 40 yıl sonra, yine şifahi olarak İncil'i yaymaya devam eden havarileri tarafından başlanmıştır.⁵² İncil'in oluşturuluşu milattan sonra 70 yılında Roma ordusunun Kudüs'ü işgal ederek, kutsal mabedi yıkması ile başlar. Tapınağın yıkılışıyla mabet üzerinden yürütülen siyaset sona ermiştir. Takip eden süreçte Yahudilik yeniden yapılanacağı bir döneme girerken, diğer yanda Hz. İsa'yı ve Pavlus'un öğretilerini temel alan halk kesimi Yahudilikten tamamen koparak yeni bir din olan Hristiyanlığı oluşturmuştur.⁵³ Hatta İncil (eauggelion) ismini Ahd-i Cedit derlemesi içerisinde ilk kullanan da Pavlus'un kendisidir, Pavlus bu kelimeyi "İsa'nın

⁴⁸ Sönmez, Zekiye, "İnciller ve Kur'an Işığında Hz. İsa", *Dinler Tarihi Araştırmaları – III (2000. Yılında Hristiyanlık(Dünü, Bugünü Ve Geleceği))*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2002/3, 152-166.

⁴⁹ Aydın, Mahmut, *Hz. İsa'ya Ne Oldu?* Otto Yayınevi, Ankara 2017, s.50-62.

⁵⁰ 3/Âlu İmrân 55.

⁵¹ Aydın, Mahmut, "Yahuda İskaryot Bir Hain mi? Yoksa Bir Kahraman mı? - Yahuda İncili Üzerine Bir Yorum", *Milel ve Nihal Dergisi*, 2006/2, Sayı: 3, 7-9.

⁵² Aydın, *Hz. İsa'ya ne oldu?* 87.

⁵³ Aydın, "Yahuda İskaryot" 10.

yeni öğretileri” anlamında hazırladığı nüshalarda kullanmış ve bu öğretilerden “benim incilim, müjdelediğim İncil” ifadeleriyle bahsederek, öğretiyi kendi anladığı şekilde yaymıştır.⁵⁴ Başlayan yeni dönem sürerken ortaya çıkan İncil sayısı giderek artmıştır. Bu artışın önüne geçmeyi ve İnciller arasındaki çelişkilerin ortadan kalkmasını amaçlayan Hristiyan din adamları İznik Konsili’nde bir araya gelerek genel konularda birbirini tasdik eden Matta, Markos ve Luka incillerini Yeni Ahit çatısında birleştirerek geriye kalan 21 İncil çeşidini, Apokrif (uydurma) ilan ederek yasaklamıştır.

Matta, Markos ve Luka birbirlerine uyumlarından dolayı “*Synopsis İnciller*” adıyla anılmaktadır. Sonrasında bu üç İncil’e Yuhanna İncili de eklenerek konsil tarafından tasdik edilen İncil sayısının 4’e ulaşması sağlanmıştır. Konsilin onayladığı bu dört incilden ilk yazılanı Markos İncili’dir, Matta ve Luka İncilleri Markos incili dayanak alınarak yazılmıştır. Yuhanna İncili ise ilk üç incilden sonra Suriye bölgesinde birçok kişi tarafından derleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Bir araya getirilen Matta, Markos, Luka ve Yuhanna toplu olarak ve Tevrat’a gönderme yapılarak “*Yeni Ahit*” adıyla anılmaktadır.⁵⁵ Resullerin işleri, Pavlus, Petrus, Yahuda gibi aziz sayılanların ve apokrif ilan edilenlerin mektuplarını içeren esere ise Hristiyan âlemince *Ahd-i Cedit* denmekte.⁵⁶

İncil’in içeriği hususu da diğer birçok konu gibi hem dinler arasında hem de dinlerin kendi içerisinde çelişkili bir konudur. Geleneksel Hristiyan düşünce yapısına göre; İnciller, Hz İsa’ya vahyedilen ilahi kelimelerin bir araya toplandığı birer kitap değil Hz. İsa’nın sözlerinin ve eylemlerinin kendisinden yıllar sonra ortaya çıkan şartlar altında, havarilerine vadettiği ilham sonucu yazılarak oluşturulan kitaplardır. Hristiyan inancında İncil, İlhamın ana kaynağı olan Kutsal Ruh’un nezareti ve kontrolü dâhilinde meydana getirilmiştir.⁵⁷

İslam dünyasına göre ise bu konuda Kur’ân-ı Kerîm kesin ve net bilgiler içerir. Kur’ân, İncil’i; içinde Allah’a (cc) yönelme ve onun nurunun bulunduğu, kendinden

⁵⁴ Harman, Ö. Faruk, “İncil”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını*, (Son İnceleme: 02.05.2019), <https://islamansiklopedisi.org.tr/İncil>.

⁵⁵ Aydın, “Yahuda İskaryot”, 8-11.

⁵⁶ Çelebi, İlyas, *Kitaplara İman, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları* (İnanç Serisi Kitapları-4), Ankara, 2015, s. 40.

⁵⁷ Aydın, “Yahuda İskaryot”, 8-10.

önce vahyedilmiş olan Tevrat'ı doğrulayan, insanlar için rehber ve bir nasihat kaynağı⁵⁸ olarak tanımlamakta ve onun ilahi kelimeler olarak indirildiğini ifade etmektedir.⁵⁹

Hristiyanlığın bazı mezheplerinin şiddetle reddetmesine rağmen çoğunlukta olan karşıt görüşteki mezheplerin dinin ana unsuru saydıkları Teslis-Üçleme inancı ise günümüzde bile tartışma unsuru olmaya devam etmekte. Yahudiler, Müslümanlar ve bazı Hristiyan mezheplerinin görüşü açısından mantık dışı ve uydurma olarak görülen teslis konusu, teslisi savunan Hristiyanlar açısından yalnızca bir dini inanç gerekliliği olmanın ötesinde Hristiyanlığı Yahudilikten ayıran en kuvvetli eşik olarak görülüyor.⁶⁰

Oysa karşıt görüşte olan Hristiyanlar bu inancı yine İncil içerisinde bulunan pasajları öne sürerek çürütebiliyor. Pasajlarla ilgili misal vermek gerekirse; *“Lakin o bana sakın bunu yapma diye seslendi, Bende senin peygamberlik yapan kardeşlerin ve bu kitabın söylediklerine tabi olanlar gibi Yüce Yaratıcı'nın bir kuluyum. Bana değil O'na tapın!”*⁶¹ ve *“Tanrı, sizleri kötü yoldan alıkoyup döndürmesi ve kutsallığa erdirmesi için kulunu meydana çıkarıp öncelikle size gönderdi”*⁶² pasajları Hz. İsa'nın Teslisi savunanlar gibi Hudâ'nın oğlu yahut ilahi bir varlık olmadığını aksine onun Hudâ tarafından peygamberlikle şereflendirilen beşeri bir kul olduğunu ifade etmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm ise Hz. İsa'nın da tıpkı kendinden önce gönderilenler gibi sadece bir peygamber olduğunu, Hristiyan âlemindeki inkârcı kesimin iddia ettiği bir ilah olamayacağını, Hristiyanlar ile Yahudiler arasındaki ihtilafın gereksiz ve hatalı olduğunu ayetler vesilesi ile açıklığa kavuşturmuştur.⁶³ İncil'in yazımı sürecine bakıldığında tıpkı Tevrat gibi bugün elimizde olan nüshaların tahrif edilmiş olma durumu gündeme gelmekte. İncil nüshalarının çokluğu, bir kısmının bizzat Konsil tarafından uydurma ilan edilmesi ve Hristiyan mezhepleri arasındaki ihtilaf gösteriyor ki; İlahi Kelam'ın Hz. İsa'ya indirildiği haliyle yazıya aktarılması mümkün olmamış, mümkün oldu ise bile bozulmadan günümüze ulaşamadığına dair tarihsel kanıtlar genel

⁵⁸ 5/Maide 46.

⁵⁹ 5/Maide 47.

⁶⁰ Uluç, Tahir, “Tevhit-Teslis Polemiğinin İslâm Felsefesindeki Yansıması: Yahyâ b. Adî ve Makâle Fî't-Tevhîd”, *Hitit Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Çorum, 2006/1, Sayı: 9, s. 85.

⁶¹ *Kutsal Kitap*, İncil: Vahiy 22: 9.

⁶² *Kutsal Kitap*, İncil: Elçilerin İşleri 3: 26.

⁶³ 5/Mâide 75, 19/Meryem 34.

düşünce itibariyle tahrif iddialarının doğruluğunu ortaya koymakta yeterli bulunmuştur.⁶⁴

1.2. KUTSAL KİTAPLARIN BİLİM İLE İLİŞKİLERİ

1.2.1. Kur'ân-ı Kerîm ve Bilim

Kur'ân-ı Kerîm, verdiği ilk emir “oku” olan tek Kutsal Kitaptır.⁶⁵ Dolayısıyla İslam dini ve onun yüce kitabında; eğitim, bilim, fikir yürütme, gözlem yapıp izah etmesi gibi hususlarda birçok talimat ve referans vardır. Kurân-ı Kerîm ve bilim arasındaki ilişkinin nasıl kuvvetli olduğunu anlamak için sadece ilk nüzul olan ilk 5 ayeti kavrayıp, tefsir etmek bile yeterli olur. Hz. Muhammed'in (sas) “Aklı olmayanın dini yoktur”⁶⁶ hadisi İslam dininin bilime ve düşünmeye verdiği önemi anlatmak için en güzel misallerden biridir.⁶⁷

Hristiyan fizikçi Charles Misner ise İslam peygamberinin düşüncesini “Hristiyan halkı bilgi edindikçe Hristiyanlıkla, Müslümanlar da cehalete düşerse İslamiyet'le bağları kopar” sözüyle destekleyerek, İslamiyet'in ve dolayısıyla Kur'ân-ı Kerîm'in bir bilgi ve uygarlık kaynağı olduğunun altını çizmiştir.⁶⁸

Kur'ân-ı Kerîm ile bilim arasındaki ilişki sıradan bir paralellikten öte kaçınılmaz bir gaye birliğidir. Bilim evren ile ilgili tüm bilgileri açığa çıkarma, tanıma ve açıklayarak ilerleyip, gelişmeyi amaçlar. Kur'ân-ı Kerîm ise, Tantavi Cevheri'nin anlatımıyla Yüce Yaradan'ın kudret eliyle oluşturduğu iki kitabından biri ve Allah'ın diğer kitabı olan kâinatın (evrenin) anlaşılması konusunda da rehber olandır, dolayısıyla bu iki kitap çatışmasız ve çelişkisiz şekilde birbirleri ile uyumludur.⁶⁹

⁶⁴ İnciller hakkında bkz. Derveze, *Kur'ân'da Hz. Muhammed*, s.397-401.

⁶⁵ 96/‘Alak 1-5.

⁶⁶ Buhârî, İlim, 10; Tirmizî, İlim, 3,19; Ebu Dâvud, İlim, s.9, 12.

⁶⁷ Ata, Ramazan, “Bir İslam Bilim Tarihi Denemesi”, *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi* (TİDSAD), Elazığ, 2017, sayı: 13. s.182.

⁶⁸ “Kur'ân, İncil, Tevrat ve Çağdaş Bilim”, *İslam Dergisi*, 12 Ağustos 2014, <https://islamdergisi.com/genel/kur'an-ı-Kerim-İncil-tevrat-ve-cagdas-bilim/>, (İnceleme: 16.05.2019).

⁶⁹ Tantavî Cevherî, *el-Cevahir fi't-Tefsiri'l Kur'ân*, Mısır, 1931, 5/14.

Tantav'ının bu düşünce ile anlatmak istediği şey; evrenin yaratıcısı ve Kur'ân'ın ilahi kelam sahibi olan yüce Allah'ın, bilimin konusu olan kâinat ile bilmeyi, araştırmayı ve öğrenmeyi teşvik eden Kur'ân-ı Kerîm arasındaki ahengi ve bağı vurgulamaktır. Yüzü aşkın ayetinde insanların bilime olan ilgisini öven ve bu ilgiyi teşvik eden Kur'ân-ı Kerîm, insanı tabii olayları inceleyip anlamaya ve onu Allah'ın (cc) varlığı ve kudretinin bir nişanesi olarak kabul etmeye davet etmiştir. Bu anlamda fizik, gökbilimi (astronomi), yerbilimi (jeoloji) ve biyoloji gibi pozitif bilimlerin ilgi alanını oluşturan birçok konuya dolaylı ya da direkt olarak işarette bulunmuştur. Bütün pozitif bilimlerin temel prensiplerinin kökeninin Kur'ân-ı Kerîm içerisinde yer aldığını ortaya çıkarmayı amaçlayan ve bu husustaki ayetlerin açıklamasında çoğunluk tarafından kabul edilmiş bilimsel bilgilerden maksimum seviyede yararlanmayı düstur edinen “Bilimsel Tefsir” biçimi oluşmuştur.⁷⁰

Bilimsel tefsirin oluşum tarihi Emeviler devrine dek uzansa da, tek başına bir tefsir dalı olarak kabul edilmesi durumu yaşadığımız yüzyıla tekabül eder. Kur'ân'ın indirilişinden bu yana tefsir âlimlerinin kullandığı tefsir biçimi ve sahip oldukları bilgiler Kur'ân-ı Kerîm'in birtakım taze ve güncel bilgilerle birlikte yeniden yorumlanmaya ihtiyaç duyulmuş, giderek artan bu ihtiyacın sonucu olarak Bilimsel tefsir ortaya çıkmıştır.⁷¹ Böylelikle gelişen bilim, açıklamada kolaylıkları ve anlaşılabilen yahut yanlış anlaşılan ayetlerin doğru açıklanması imkânını da birlikte getirmiş oldu.

Vahyedilen bilgiler dışında tecrübeye dayalı bilgilere ve bu tecrübenin sebeplerine de sıklıkla işaret eden Kur'ân, aklı, incelemeyi ve açıklama getirmeyi överken bilgisizliği ise yermiştir. Kur'ân-ı Kerîm'in içerisinde aklı kullanmayı ve zekâyı kullanmayı ifade eden ayet sayısı 65, cahilliğin yerildiği ayet sayısı 25 civarındadır. İnsana tek başına düşünüp manasını anlayabileceği hususlara bakmasını emreden 350, yaşadığı dünyayı araştırmaya yönlendiren yaklaşık 50 ayettir. Pozitif ilimlere dolaylı olarak atıfta bulunan ayetlerin toplamı ise 750 civarındadır.⁷²

⁷⁰ Adem Yerinde- Ersin Savaş, “Kur'ân-ı Kerim'e Göre Bilimsel Düşüncenin Temelleri”, *Ağrı İslami İlimler Dergisi*, Ağrı 2018/2, s.17-28.

⁷¹ Kırca Celal, *Kur'ân ve Fen Bilimleri*, (5. Baskı), Marifet Yayınları, İstanbul, Trz. 21.

⁷² Bkz. Celal Kırca, *Kur'ân ve Bilim*, İstanbul 1996, s. 34.

Kur'ân bu tip hususlarda genellikle detaya inmeden pozitif bilimlere dair detayların araştırma ve saptamasını temel olarak insana bırakmaktadır. Araştırma ve sonuca varabilme hususunda ise muhteviyatında mantık, zekâ, deneyim ve gözlemlemeyi barındıran tarafsız bilim tekniklerini düstur edinip, insanların hatalarında ısrarına neden olan fanatizm, sorgulamadan kabullenme ve taklit fikirler gibi bilimsel düşünceden uzak konuları yererek⁷³ bilginin ve bilimin cehalete olan üstünlüğünü defalarca vurgulamıştır.⁷⁴

Yukarıda bahsedilen durumlarla birlikte Kurân-ı Kerîm insandan ilk olarak kendi mevcudiyetini, daha sonra da kâinata olup bitenleri gözlemlemesini, gördükleri hakkında fikir yürütmesini, anlamak için çaba göstermesi ve onlardan ibret alarak deneyim kazanmasını ister. Bu deneyim sonucu olarak ise Yüce Allah'ın (cc) çizdiği yolda şahsi yaşayışına bir dirlik ve anlam katmasını bekler.

Kur'ân Allah (cc) ile kulları arasındaki bağlantının sağlanabilmesini yaratıcının ve yarattıklarının düşünülmesi ve idrak edilebilmesinde görmektedir. Tüm bu bilgilerden yola çıkarsak İslam dininin bilime karşı negatif bir tutumunun olmadığı, Kurân-ı Kerîm'in bilim ile çatışma halinde olmadığı aksine Kur'ân-ı Kerîm'in ve İslamiyet'in bilimle iç içe olup bilgiyi ve aklı överken, cahillik ve bilgisizliği kötilediği, bilenleri bilmeyenlerden hep üstün tuttuğu⁷⁵ kanıtlanmış olur.⁷⁶

1.2.2. Tevrat ve Bilim

Günümüzde Tevrat ve bilim arasındaki ilişkiyi irdeleyebilmemizi sağlayabilecek sağlıklı kaynak sayısı çok azdır. Bu kaynak azlığının nedeni de aslında Tevrat'ın uğradığı tahrifler ve asıl nüshaların yaşadığımız yüzyıla ulaşamamış olması. Tevrat'ın içerdiği konulardan pek az bir kısmı modern bilim verileri ile kıyaslanabilecek özelliktedir. Fakat Tevrat yahut diğer adıyla Eski Ahit ile bilim arasında bir tutarsızlık olduğunda, tutarsızlığı barındıran konular yüksek önem sahibi konulardır. Tevrat'ın tefsiriyle uğraşan Yahudi ve Hristiyan bilim adamlarının bir kısmına göre ise bu yanlışlar önemsiz ve göz ardı edilebilecek küçük hatalardır. Din adamlarının bu tutumu

⁷³ 6/En'âm 148, 53/Necm 28.

⁷⁴ Yerinde- Savaş, "Kur'ân-ı Kerim'e Göre Bilimsel Düşüncenin Temelleri", 25-27.

⁷⁵ 39/Zümer 9.

⁷⁶ Yerinde - Savaş, "Kur'ân-ı Kerim'e Göre Bilimsel Düşüncenin Temelleri", s.27.

yanlış olanı doğru gibi gösterme çabası olarak açıklanmaktadır. Oysa mantık yönünden incelendiğinde, Tevrat görmezden gelinemeyecek kadar çok çelişki ve yanlış bulunduyor. Farklı tefsircilerin birbirine zıt tefsirleri, farklı zamanlarda metin üzerinde yapılan değişiklikler, bir önceki tefsirde açıklama olarak verilen kısımların sonraki tefsirlerde aslında metnin içinde zaten varmış gibi gösterilmesi gibi durumlar yanlış ve çelişkilerin en önemli nedenlerinden biri olarak görülebilir.

Yahudi topluluklarının Avrupa'da yöneticiliğini yapan rabbiler, özellikle aydınlanma çağı süresince çoğu bilimsel eserin içerdiği konular ve düşünceler nedeniyle Tevrat'la çeliştiği düşüncesini öne sürmüşler, bu bilimsel kitapların din hukukuna ve Yahudi adetlerine bir karşı koyma olarak ortaya çıktığı algısını oluşturmuşlardır. Bu sebeple rabbiler ve aydın çevre ilişkisinde, bilim konusu her zaman bir çatışma hususu olmuştur. Çatışma devam ederken rabbiler bilimsel kitaplara ve bu kitapları yazanlara, kendi yetkilerine dayanarak bazı zoraki uygulamalara gitmişlerdir. Bilimsel kitapların baskısının yapılması için onay belgesi olması şartı, bu belgeye sahip olmayan yahut kontrol altında olmayan kitapların baskısını yapan basımevlerine yüklü cezalar verilmesi, yasaklanan kitapların toplatılarak yok edilmesi gibi durumlar bu uygulamalardan bazılarıdır.⁷⁷ Rabbiler tarafından alınması şart koşulan ve yine bizzat Rabbiler'den alınan onay belgesinin adı Haskama'dır. Rabbiler'in kendi güç ve otoritelerini korumak amacıyla mecburi tuttıkları bu belge yayınlanması planlanan eserin içerdiği konular bakımından, Yahudilerin dini adetlerine uygun olup olmadığını da denetlemiş, çoğu bilimsel esere dini adetlerle ve dinsel düşünceyle çeliştiği gerekçesiyle haskama verilmemiştir.⁷⁸

Felsefe ve bilim Yahudiler için yabancı ve dış etkilerden kaynaklı olarak tanışılmış kavramlar olarak görülmüş ve Endülüs İslam hâkimiyeti altına alınana dek bilim, Yahudi halkı açısından net bir duruma kavuşamamıştır. Yahudilik tarihinin bundan sonraki döneminde bilime bakış açısı iki farklı görüşü içerir. Bir kısım Yahudiler bilimi dinleri ve medeniyete ait birikim yönünden kesinlikle gerekli görürken, zıt görüşte olan diğer kısım Tevrat'ın barındırdığı hususları sabote ettiği

⁷⁷ Altuncu, Abdullah, "Haskala Sırasında Din-Bilim Çatışması: Onay Belgeleri, Bilim Kitapları ve Rabani Din Adamları", *Ankara Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Ankara, 2018/2, 115.

⁷⁸ Yasin Meral, "Erken Dönem İbrani Matbaacılığında Haham Onayları ve Cemaat İçi Sansür", *Dini Araştırmalar Dergisi*, Ankara, 2015, (C. 8), Sayı: 47, 97-98.

gerekçesiyle uzlaşmasız olarak reddetmiştir. Bilim ve Tevrat'ın bazı kısımlarının çeliştiği görüşü, bilimsel faaliyetlerin dini otoritelere karşı bir başkaldırı olarak algılanmasına yol açmıştır. Bu baskı ortamında bilimsel faaliyetlerin ilerlemesine katkıda bulunacak bilimsel içerikli tartışmalar olmamış ve bunun sonucu olarak Avrupa'da yaşayan Yahudi halkı için bilim odak noktası haline gelememiştir. Mevcut baskının bir diğer sonucu da bilimsel faaliyetleri kaleme alan yazarların rabbani din liderleriyle zıtlaşmamak amacıyla mevcut fikirlerini gizlemeleri ya da farklı göstermeleridir. Yazarlardan bir kısmı din ile bilimin birbirinden tamamen bağımsız konular olduğunu, bir kısmı bilimsel faaliyetlerin dinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacağını, diğer bir kısım ise dinin bilimden üstün olduğunu bilimin asla dini söylevlerin yerini dolduramayacağını söyleyerek, rabbanilerin onayını almaya çalışmıştır. Rabbanilerin bu konudaki baskısı o kadar yoğundur ki, kimi zaman bazı bilim yazarları söylediklerinin arkasında durmak yerine yanlışlık olduğunu söyleyerek özür dilemek mecburiyetinde kalmıştır. 18. Yüzyılın başlarına kadar bilim dini gelenek için tehlikeli görülmüş ve dine katkısı olmadığı düşünülen tüm alanlara olduğu gibi bilim konusuna da uzak kalınmıştır. 18. Yüzyıldan sonra bilimsel eserlerin basımı giderek kolaylaşmışsa da, Tevrat'la çelişen her konu günümüz Yahudileri tarafından da göz ardı edilmekte yahut dini tehdit olarak görülmekte.⁷⁹

Bilimin Yahudilik tarihi içerisindeki durumu çatışmanın kökeni ve devam ettiğini, Yahudi din adamlarının Tevrat'ın bilimle çelişen yönleri hususunda bilimi suçladıkları yahut meseleyi itibarsızlaştırma eğilimleri görülüyor. Bunun nedenin tahrif de dâhil olmak üzere otorite kaygısı ve bilim din çelişkisinin Yahudi halkı üzerinde bırakacağı olumsuz etkiden kaçınma gibi birçok nedeni olduğu gözlemleniyor.⁸⁰

1.2.3. Zebur ve Bilim

Yaşadığımız yüzyıl itibariyle Zebur'u Kutsal Kitap olarak tanıyan ve uygulayan bir topluluk olmaması, elimize ulaşan Zebur metinlerinin kıyaslamaya elverişli olacak bilimsel konulardan yoksunluğu ve asıl olan metinlerin tahrif olmuş olması nedeniyle Zebur'un bilime bakışına dair bir yargıda bulunmak mümkün olmamakta. Ancak

⁷⁹ Altuncu, "Haskala Sırasında Din-Bilim Çatışması", 96-118.

⁸⁰ Tevrat hakkında bkz. M. İzzet Derveze, *Kur'ân'da Hz. Muhammed*, 397-401.

Mezmurları hala ayinlerinde okumaya devam eden Yahudi ve Hristiyan halkının bilime bakışı ve geçmişten günümüze kadar bu halkların din-bilim ilişkisine dair görüşleri bu konuda bir fikir vermeye yardımcı olacaktır. Bu nedenle bilimsel öngörünün açıklanacağı bir sonraki bölümde Tevrat ve İncil üzerinden bilimsel öngörüler irdelenirken Zebur ayrı bir başlık olarak yer almayacaktır.

1.2.4. İncil ve Bilim

Hristiyanlık ile bilim arasında bir çatışmanın varlığı bazı kesimlerce sık sık vurgulanmaktadır. Çatışma durumu Hristiyanlık mevzubahis olunca doğru sayılabilir. Hristiyanlıkta bulunan teslis inancı ve teslisin devamı olan enkarnasyon ile asli günah benzeri mantığın reddedeceği konuların bulunması bu çatışmanın omurgasını oluşturur. Bilimsel verilerle çelişen pek çok bilgi ya da durumun Hristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil’de yer alması ise diğer bir neden olarak gösterilebilir. Orta Çağ’da Hristiyan dini liderlerinin bilimsel yeniliklere yönelik negatif davranışları da Hristiyanlığın bilime karşı olumsuz tavrı ve düşüncesinin kanıtı olarak yeterlidir. Tüm bu durumlardan yola çıkarak Hristiyanlık ve din arasında süregelen ciddi bir çatışmanın varlığından söz etmek olağandır.⁸¹ Söz edilen yanlış ve tutarsız bilgiler konusunda Hristiyan tefsircilerin birbirinden farklı tavırları hayrete düşülecek kadar zıttır. Tefsircilerden bir kısmı yanlış olan kısımları reddetmez ve eserlerinde bunlara değinmekten de kaçınmazken, diğer bir kısım tefsirciler hatalı konuları göz ardı ederek metinleri kesin bir dille savunma yolunu seçerler. Hristiyan dini inancına göre İncil içerisinde yer alan bilgiler, bizzat Hudâ’nın indirdiği kesin ve kati bilgilerdir. Bu bilgiler değişime uğramaz, sabitlerdir ve eleştiriye açık değillerdir. Oysa bilim için kesin bir doğru yoktur, bilim yeniliğe ve değişime açıktır. Bilim ve Hristiyanlık dininin bilgi kavramına bakışı bile böylesine zıt ve uzlaşmasızdır.⁸²

Günümüzde bile yankıları devam eden din-bilim uzlaşmazlığına kati bir yaklaşımla taraf olan Hristiyan Din Adamları Orta Çağ’da Bilime Karşı Acımasız Bir Politika yürütmüştür. Eğitim faaliyetleri dünya ile bağını kesmiş rahipler tarafından

⁸¹ Yerinde - Savaş, “Kur’ân-ı Kerim’e Göre Bilimsel Düşüncenin Temelleri”, 26-27.

⁸² Çekin, Abdulkadir, “Bilim-Din İlişkisinin Hristiyan Din Eğitimine Yansımaları ve Bilimsel Din Eğitimi Yaklaşımı”, *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (JASSS)*, 2013, (C.6), Sayı:5, 142.

yürütülmüş ve doğrudan yalnızca din ile ilgilenen başka her duruma kendini kapatmış nesiller yetiştirmek amaçlanmış, eğitim alan yeni nesil okuma-yazma yerine dinleyerek ezber yapmaya yönlendirilmiştir. Tevrat'ta geçen tekvin kıssasını yaratılışın bin yılın sonunda sana ereceği ve kıyametin kopacağı şeklinde açıklayan kilise temsilcileri cemaatlerini evreni tanımaya çalışmak yerine yaratıcıya ve ölümden sonraki hayata ilgi duymak ve kurtulmak için çaba sarf etmek gerektiğine inandırmışlardır. Bu sebeple kilise ideolojisine hizmet etmeyen veyahut ters düşen her türlü bilimsel çalışmalara tepki gösterilmiş hatta daha ileri boyutta yasaklamalar ve ağır cezalar uygulanmıştır.⁸³

Bu tutum ve tavırlar o dönemde Hıristiyan din adamlarının dinden anladıkları şeydi. Onların hepsi ihanet ve çıkarıcılıkla itham edilemeyeceğine göre o günlerde ortada insanları birbirine düşman eden bir zihniyet meselesi vardı. Bunun başka sebeplerle izahı makul gelmemektedir.⁸⁴

Orta Çağ Hristiyanlığının bilime karşı duruşunu anlatan en iyi misal Galilei ve kilise arasında bilim üzerinden devam eden ve kötü sonuçlanan çatışmadır. Galileo Galilei ve kilise arasındaki gerginlik ilk olarak, Galilei'nin 1613 yılında "Güneş merkezli evren modeli"ni kanıtlarıyla birlikte ortaya koyması ile başladı. Kilisenin savunduğu sabit evren modelinin aksine güneşin evrenin merkezi olduğunu söyleyen Galilei kilise nezdinde kutsal kitaba aykırı davranmak ve din adamlarının öğretilerine tamamen ters düşmek ile suçlandı ve ilk engizisyon mahkemesine bu nedenle çıktı. Baskılar ve tehditler sonucu mahkemede bu görüşü bir daha dile getirmeyeceğine söz veren bilim adamı yaklaşık 10 yıl boyunca devam eden baskı ortamında suskunluğunu koruduktan sonra 1632 yılında "İki Büyük Dünya Sistemi Üzerine Diyalog" adlı eserini yayınladı. Yayımlanan bu eser nedeniyle kilisenin kızgınlığı daha da artmış ve Galilei ikinci kez çıktığı Engizisyon mahkemesinde hayatı boyunca üzerinde çalışıp savunduğu düşünceleri yalanlayan ve artık o fikirlere inanmadığını beyan eden bir konuşma yapmak zorunda bırakılmıştır. Kilisenin baskısına boyun eğen engizisyon mahkemesi

⁸³ Coşkun, İbrahim, "Din-Bilim Uzlaşısı ve Kur'an'ın Akli Mucizeliği", *İslami Araştırmalar Dergisi*, (C. 19), Sayı: 4, 2006, 544-545.

⁸⁴ Din ve ondan doğan zihniyet konusunda bir inceleme için bkz. **Yolcu**, Mehmet, *Kur'an'ın Zihniyeti Değiştirmesi*, 2. Baskı, Denge Yayınları, İstanbul 2005, 9-14; 39-45, 51-88, 170-175, 177-178, 203-209, 220-282.

bu reddedişini yeterli görmeyerek duruşma sonunda bilim adamını ömür boyu ev hapsine mahkûm etmiştir.⁸⁵

Günümüzde “bilimin atası” olarak anılan Galilei’nin maruz kaldığı bu baskı ve mahkûmiyet Orta Çağ Hristiyanlığının bilime tahammülsüzlüğüne ve otoritelerini kaybetme korkusu yüzünden bilimi yok sayma çabalarına verilebilecek en iyi misaldir.

Tüm bu baskı ve karşı koymalar o çağ insanını evreni merak etme, tanıma, anlamlandırma gibi konularda engellemiş, kilise tarafından akıl ile dindarlık birbirinden bağımsız hatta çoğu konuda birbirine düşman olarak lanse edilmiştir. Hristiyan toplumu ancak Orta Çağ’dan sonra Rönesans’ın başlaması ile bilime karşı bu kati tutumlarını yumuşatmaya başlamıştır, bu dönemden sonra bilim Hristiyan dünyasında yayılmaya ve din ile birlikte anılmaya başlamıştır. Ancak hala Hristiyanlık ve bilim arasındaki çatışmalar tam anlamıyla bitmiş değildir, zaman zaman bilim ve Hristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil arasında çıkan keskin uyuşmazlıklar bu çatışmayı günümüzde de alevlendirmeye devam etmektedir.⁸⁶

⁸⁵ Yenilmez, Seval, “Galileo’nun Yaşamı ve Yapıtları”, *2009 Uluslararası Astronomi Yılı Etkinlikleri-Galileo ve Modern Bilim Anlayışı*, Kastamonu, 2009, 5-7.

⁸⁶ Coşkun, “Din-Bilim Uzlaşısı ve Kur’ân’ın Akli Mucizeliği”, 545, 556.

İKİNCİ BÖLÜM

2. BİLİMSEL ÖNGÖRÜ YÖNÜNDEN KUR'ÂN-I KERÎM VE DİĞER KUTSAL KİTAPLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

2.1. YARATILIŞ

Yaratılış konusu daha çok dinin ve din adamlarının alanına girer. Bilim yaratılışa ilahi kaynağı katmadan yalnızca “insanın oluşumu” olarak bakmaktadır. Bilim insanın, evrenin, tabiatın, mahlûkatın oluşumundaki süreci, etkenleri, oranları ve oluşumun kendisini incelerken din ve din adamları canlılardan hiçbirinin kendi kendini planlayarak yapamayacağını, bilimin kâinatta ve canlılarda bulduğu kusursuz planlama ve oranların ilahi kudret eli ile nasıl ve neden yaratıldığını açıklığa kavuşturma gayesindedir.⁸⁷ Bu gaye doğrultusunda Kitabı Mukaddes'te (İncil, Tevrat, Zebur); Tekvin (Yaratılış bölümü), Kur'ân-ı Kerîm de ise yaratılışın anlatıldığı 200'e yakın sayıda ayet hem din adamları hem de zaman zaman bilim adamları tarafından incelenmiş, açıklanmış, bilimin bulduğu sonuçlar ile Kutsal Kitaplarda yer alan bilgiler kıyaslanmıştır. Yaratılış konusu geçmişten günümüze kadar her iki alanında ilgisini büyük ölçüde çekmiş bu hususta hem din hem bilim alanında çeşitli çalışmalar yapılmıştır ve bu çalışmaların gelişen teknoloji ile birlikte artarak devam edeceği açıktır.

2.1.1. Evrenin Yaratılışı

2.1.1.1. Tevrat'a Göre Evren'in Yaratılışı Ve Modern Bilim İle Karşılaştırılması

Tekvin'de yaratılışa dair iki rivayet vardır. Bu rivayetlerden ilki Hudâ'nın Dünya'yı 6 günde yaratıp 7. gün dinlendiğini aktaran metindir. Tekvinin yaratılış bölümünde anlatılana göre birinci gün ilk olarak gök ve yer yaratılmıştır. Evren yaratıldığında yer bomboştur, bugün okyanus olan su kütleleri dipsiz bir siyahlıkla kaplıdır ve yaratıcının ruhu bu su kütlelerinin üzerinde gezinmektedir. Sonra ışık

⁸⁷ Tatlı, Adem, *Evrin ve Yaratılış*, Nesil Yayınları, İstanbul, 2008, s.11.

yaratılır ve ışığı öven Hudâ onu karanlıktan ayırıp gece ve gündüzün oluşumunu sağlar böylece ilk gün tamamlanır.⁸⁸

İkinci gün gök semayı ve suyu birbirinden ayırmış semanın altında su, üstünde su olacak şekilde semayı bir sınır çatısı olarak yeryüzünün üzerinde oluşturmuştur.⁸⁹

Bitkilerin, tohumların ve ağaçların yaratılıp yerkürede meydana geldiği gün üçüncü gündür.⁹⁰

Dördüncü gün ise iri yıldız olan ve gündüzü hâkimiyeti altına alan güneşi, küçük yıldız olup geceyi hâkimiyeti altına alan ayı ve daha küçük yıldızları yaratmış; yıllar, aylar ve günlerin oluşumunu sağlamıştır.⁹¹

Beşinci gün başladığında sucul canlıları, kuşları ve diğer mahlûkatı yarattı. Onlara üreyip soylarını devam ettirebilme kabiliyetini vererek kutsal kıldı.⁹²

Altıncı ve son gün geldiğinde Hudâ insanı yarattı ve yaratılış süreci böylece son buldu.⁹³

İkinci rivayet daha kısa ve detaysızdır. İnsanın ve yeryüzünün yaratılışını konu edinir. İkinci metine göre Rab Yahve, yeri ve göğü yarattığında yeryüzünde bitkiler yoktu çünkü henüz yağmurlar yaratılmamıştı. Sonra Rab yerdeki suyu göğe yükseltti ve yağmurlar oluştu. Yağmurların suladığı yer yeşillendi. Yeşillenen bu yer toprağından da insan yaratıldı ve dünyada yaşamaya başladı.

Tekvin 7. Günde ise yaratılışını tamamlayan Hudâ'nın istirahat ettiğini öne sürer. Hatta bu inanış Yahudilere Cumartesi günü çalışmanın yasaklanması ve inançlarına göre Hudâ'nın dinlendiği 7. gün olan Cumartesi gününü dinlenerek ve ibadet ederek geçirmeleri zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.⁹⁴

⁸⁸ Aydın, Canan ve Aslıtürk, E. Gül, "Mitoloji ve Dinler Tarihi Çerçevesinde Yaratılış: Sistine Şapeli Tavan Freskolarına Yönelik Düşünceler", *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Ankara 2017, (C: 6), Sayı: 30, 720.

⁸⁹ Kutsal Kitap: Tekvin 2: 6-8.

⁹⁰ Evin, Bilge, "Kutsal Metinlerde Yaratılış", *Dicle Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Diyarbakır, 2013, (C: 15), sayı: 1, 132.

⁹¹ Aydın ve Aslıtürk, "Mitoloji ve Dinler Tarihi Çerçevesinde Yaratılış", 720.

⁹² Kutsal Kitap: Tekvin 2: 2-23.

⁹³ Evin, "Kutsal Metinlerde Yaratılış", 132.

⁹⁴ er-Râğıb, *Müfredat*, 442; Gürkan, Leyla, "Sebt", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sebt--yahudilik>, (İnceleme: 13.05.219).

Tekvin’de bu yaratılış kıyası hem kendi içinde hem de bilimsel yaratılış teorisi yönünden ciddi yanlışlar ve çelişkiler barındırmaktadır. Bu yanlışlardan ilk göze çarpan Tekvinin girişinde evrenin en başta yer ve karanlık bir su kütlesi olarak bulunması durumudur, çünkü bilime göre evren yaratılmadan önce ne madde vardır ne de enerji. Bilim evrenin oluşumunun “Big Bang” olarak anılan ve yokluk içerisinde gerçekleşen bir patlama sonucu atom parçacıklarının meydana gelmesi ile başladığını savunur.⁹⁵

Sonraki yanlış bir çelişkiden doğmuştur, birinci gün ışığın yaratıldığını anlatan Tekvin, bilime göre ışığın kaynağı olan yıldızların Hudâ tarafından ışık oluştursun ve gece ile gündüzü ayırabilsin diye, yaratılışın dördüncü gününde oluşturulduğunu aktarır.⁹⁶

Bu mantıksal olarak kabul edilemez bir durumdur çünkü hem bilim hem de Tevrat’ın kendisi ışıkların kaynağı olarak yıldızları gösterirken ışığın kendi kaynağı yaratılmadan önce oluşmuş olması mümkün değildir. Tekvin’de üçüncü gün bitkilerin ve tohumların yaratıldığı beyanı da aynı çelişkiyi taşımaktadır. Zira henüz Güneş yaratılmamışken, fotosentez için gün ışığına ihtiyaç duyan bitkilerin yaratılmış olması bilim ve mantık açısından bir sıralama hatasının varlığını ortaya koyar.⁹⁷

Tekvin’in dördüncü gün ile ilgili aktardıklarından eleştiriye maruz kalan husus ise yeryüzünden sonra Ay ile Güneş’in yaratıldığı ifadesidir. Bilim Dünya’nın ve Ay’ın oluşumunu Güneş’ten ayrılan parçacıkların başlattığı yönünde bilgi verirken Yerküre’nin daha önce yaratılmış olması fikri çelişkiye neden olmaktadır.

Tevrat’ın Tekvin bölümünde yer alan bu çelişkiler ve hatalar daha detaylı bir kıyaslama ile arttırılabilir⁹⁸ ancak genel çerçevede söz ettiğimiz hatalar bile bilim ile Tevrat arasındaki yaratılış düşüncesi farkını açıkça göstermektedir. İnançları gereği Kutsal Kitap olarak Tevrat ve İncil’i birlikte kabul eden Hristiyanlar içinde aynı durum geçerlidir, zira İncil içerisinde evrenin oluşumuna dair net bir bilgi bulunmaz.

⁹⁵ Yıldırım, Zeki, “Enbiya, 30 Ekseninde Evrenin Oluşumu”, *Atatürk Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Erzurum, 2013, Sayı: 39, 52-53.

⁹⁶ Kutsal Kitap: Tekvin 2: 14-19.

⁹⁷ Aksay, C. Seçkin, vd., “Işık Kirliliği”, *Afyon Kocatepe Üniv. Fen Bilimleri Dergisi*, Afyonkarahisar, 2007, (Cilt: 7), Sayı:2. 232.

⁹⁸ Daha detaylı bir karşılaştırma için Bkz., Maurice Bucaille, , *Tevrat, İnciller, Kur’ân-ı Kerim ve Bilim*

Dolayısıyla Hristiyanlık dini de Tekvin'in yaratılış ile ilgili verdiği bilgileri doğru olarak kabul etmiştir.⁹⁹

2.1.1.2. Kur'ân-ı Kerîm'e Göre Evren'in Yaratılışı Ve Modern Bilim İle Karşılaştırılması

Tevrat'ın aksine Kur'ân-ı Kerîm'de evrenin yaratılış konusu bir ayette bütün olarak değil, farklı ayetler içerisinde yer alarak ve bir sıralama olmadan verilmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'in bu konudaki en belirgin söylevi inkârcılara karşı yapılmış bir çağrı niteliği de taşımaktadır, “*İnkâr içinde olanlar görmüyorlar mı ki gökler ve yer bitişik iken biz onları birbirinden ayırdık ve canlı olan her şeyi sudan yarattık*”¹⁰⁰ ayeti ile inkârcıların dikkatini yaratılışın gücüne çekerken, gökyüzü ve yeryüzünün evrenin başlangıcında bir arada tek bir parça halinde olup daha sonra kudret eli ile ayrılarak yaratılışın başladığını vurgulamış oluyor.¹⁰¹

Göklerin ve yerin yaratılışının ardından “*sonra duman halindeki göğe yönelerek ona ve yeryüzüne isteyerek ya da istemeyerek gelin dedi*”¹⁰² ayeti ile evrenin başlangıçta bir duman (gaz) halinde olduğunun beyan edildiği açıktır. Gökler ve yer yaratıldıktan sonra duman halindeki semaya yaratılışın başlangıcı için hareket etmesi Yüce Allah tarafından emredilmiştir.

Bilimin yaratılış konusundaki en sağlam teorisi olan Big Bang teorisi de Kur'ân-ı Kerîm'in bildirdiği bu yaratılışın başlangıcı bilgileri ile paraleldir. Kur'ân'ın duman olarak tarif ettiği evrenin ilk durumu Big Bang Teorisi'nde Gaz bulutları olarak yer alır. Newton, Kant ve Laplace gibi ünlü bilim adamları yıldızların ve gezegenlerin, yerin çekim kuvvetinin etkisi ile gaz bulutları tarafından meydana getirildiğini açıklamıştır. Dolayısıyla Kur'ân da geçen “duman” sözcüğü ile bilimin yüzyıllar sonra ortaya koyduğu gaz bulutlarından oluşan evren modeli aynı başlangıcı işaret etmektedir.

⁹⁹ Alıcı, Mustafa, “İlahi Dinlerde Yaratılış-Evrim Tartışmaları”, *Akra Kültür Sanat Ve Edebiyat Dergisi*, İstanbul, 2018, (C. 6), Sayı: 14, 68.

¹⁰⁰ 21/Enbiya 30.

¹⁰¹ Yıldırım, “Enbiya, 30 Ekseninde Evrenin Oluşumu”, 2013, 57, 58, 59. İnkârın başlıca temelleri ve istinatgâhı sayılan dayanak noktaları hakkında bir inceleme için bkz. Mehmet Yolcu, *Kur'ân'da İnkâr Psikolojisi*, Çıra Yayınları, İstanbul 2005.

¹⁰² 41/Fussilet 11

Kur’ân-ı Kerîm’de yaratılışın uzun ve bütün halde verildiği tek yer “Şimdi sizi yaratmak mı daha zordur yoksa göğü (gökyüzünü, evreni) yaratmak mı daha zordur? Onu Allah (cc) yaptı. Onu yükseltip tüm kusurlardan arınmış olarak şekillendirdi. Gecesini karartıp gündüzünü aydınlık kıldı. Bundan sonra da yeryüzünü döşeyip yaydı. Yerden suyunun ve bitkisinin çıkıp yeşillenmesini sağladı. Dağları sağlam ve kuvvetli olarak yerleştirdi. Tüm bunları sizin ve hayvanlarımızın ihtiyacını karşılansın diye yarattı.”¹⁰³ Şeklinde anlatım yapılan kısımdır.

Bu kısımda olayların sırasının verilişi önemlidir, evrenin yaratılışının hemen arkasından yerin ve gökyüzünün birlikte yaratılmış olması ve gece-gündüz ayrımı için Ay’ın ve Güneş’in bitkilerden önce meydana getirilmiş olması, Tevrat’ta bahsettiğimiz Güneş’in bitkilerden sonra yaratıldığını söyleyen hatalı kısmın tam aksine bilimsel verilerle paralellik gösterir. Bitkilerin Gün Işığına duyduğu ihtiyaç dolayısıyla Güneş’ten sonra yaratılmış olmaları bilimsel mantığın gereği olarak isabetlidir. Yine bitkiler için hayati önem taşıyan suyun bitkilerle birlikte yaratılmış olması da bilim ile çelişmeme yönünden aynı değeri taşır. Tevrat’ta bahsedildiği gibi yaradılış Kur’ân-ı Kerîm’e göre de 6 günde tamamlanmıştır.¹⁰⁴

Ancak Kur’ân’da geçen 6 gün (yevm) ibaresinin “devir, dönem” hatta daha uzun süren zaman dilimleri anlamına da geldiği göz ardı edilmemelidir. Tefsir âlimlerinin büyük bir kısmı Kur’ân’da evrenin yaratılışı ile ilgili olarak kullanılan 6 gün ibaresinin aslında Arapça olan “yevm” kelimesinin 6 devirlik çok uzun bir süreyi ifade ettiği konusunda hemfikirdir.¹⁰⁵

Bu nedenle tıpkı bilimin savunduğu gibi Kur’ân’a göre de evrenin yaratılışının 6 devirde yapıldığını söylemek doğru olacaktır. Evrenin yaratılışı konusunda Tevrat ve Kur’ân’ın çeliştiği diğer önemli husus da Tevrat’ın Tekvin bölümünde bulunan evrenin yaratılışın sonunda 7. gün Hudâ’nın dinlendiği iddiasıdır.

¹⁰³ 79/Naziât 27-33.

¹⁰⁴ 50/Kâf 38.

¹⁰⁵ Özdemir, İsmail, *Kur’ân-ı Kerîm’de Göklerin ve Yerin Yaratılışı ve “Altı Gün” Problemi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniv., SBE. İlahiyat Anabilim Dalı, İstanbul, 2006, s. 52-67.

Kur’ân-ı Kerîm bu iddiayı “ Gökleri ve yeri 6 günde (evrede) yarattık da bize en ufak bir yorgunluk dahi dokunmadı” ayeti ile kesin bir şekilde reddetmiştir.¹⁰⁶ Mantık açısından bakıldığında her şeye gücü yeten, var olan her şeyi yaratmış olan, yöneten ve insana has her özellikten münezze bulunan yaratıcının beşeri canlılar gibi yorulabilmesi ve dinlenme ihtiyacının hâsıl olması mümkün değildir. Bu nedenle İslamiyet ve bilim evrenin yaratılışı ile ilgili 6 günlük (devirlik) süre konusunda hemfikirken ikisi de 7. Güne dair herhangi bir bilgi barındırmaz.

2.1.2. İnsanın Yaratılışı

2.1.2.1. Tevrat’a Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

İnsanın yaratılışın gök ve yerden sonra olduğunu söyleyen Tevrat, Hudâ’nın yeri yarattıktan sonra yerden aldığı toprakla Âdem’i yarattığını, burnuna yaşam soluğunu üflediğini, böylelikle Âdem’in canlanıp yaşamaya başladığını aktarır.¹⁰⁷ Devamında ise Hudâ, “Aden” adı verilen ve Yahudilerce cennet kabul edilen,¹⁰⁸ içerisinde türlü meyve ağaçların bulunduğu bahçeyi yaratır. Bahçenin ortasına “Hayat Ağacı” ve “Sonsuz Bilgi Ağacı”nı koyan Hudâ, Âdem’i bu bahçenin bakımıyla görevlendirir ve ona sonsuz bilgi ağacı hariç bütün ağaçların meyvesinden yiyebileceğini söyler.¹⁰⁹

Âdem’in yalnız olmasını istemeyen Hudâ ona bir yardımcı ve eş yaratmak isteyen Hudâ, Âdem uyurken kaburga kemiklerinden birini alarak kadını yaratır. Âdem karısına bütün insanlığın annesi anlamına gelen Havva adını verir.¹¹⁰ Yaratılan mahlûklardan en tehlikelisi olan yılan Havva’yı kandırdı ve yasak olan sonsuz bilgi meyvesinden yemeye ikna eder. Meyveyi yiyen Havva Âdem’i de bu meyveden

¹⁰⁶ 50/Kâf 38.

¹⁰⁷ *Kutsal Kitap*: Tekvin 2: 7.

¹⁰⁸ Özcan, Şevket, *Dinlerin İnsana Verdiği Değer* (Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam Örneği), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniv. SBE. Felsefe ve Din Bilimleri (Dinler Tarihi) Anabilim Dalı, Ankara, 2013, 31.

¹⁰⁹ *Kutsal Kitap*: Tekvin 2: 8-15.

¹¹⁰ *Kutsal Kitap*: Tekvin 2: 18-21.

yemeye ikna eder. Meyveyi yedikten sonra havsaları gelişen Âdem ve Havva çıplak olduklarını fark ederek utandıkları için kendilerine incir yaprağından örtüler edinirler.¹¹¹

Yasakladığı Meyveyi Âdem ile Havva'nın yediğini fark eden Hudâ öfkelenerek Âdem'i ömür boyu toprak üzerinde çalışarak ihtiyaçlarını karşılamakla, Havva'yı doğum yaparken tarifsiz acılar çekmekle, yılanı ise sonsuza dek gövdesi üzerinde sürünerek toprak yemekle cezalandırır ve Âdem ile Havva'yı hayat ağacından meyve yiyerek ölümsüz olmasınlar diye cennetten kovar.¹¹²

Tekvinin devam bölümü Havva'nın Hamile kalması ile başlar doğan çocukların soy kütüklerinin sırası ile verilmesi şeklinde devam eder.¹¹³

Tevrat'ın dini tasvir olan bu anlatımı hakkında, dini kitapların üslubunu da göz önünde bulundurarak derine inmeden düşününce, bilimle direkt olarak çatışan bir unsur bulunmamakta. Ancak dikkat çeken nokta insanın oluşumuna dair başka bir bilginin olmamasıdır. Tekvin Hz. Âdem'in ergin bir canlı olarak yani çocukluk evresi geçirmeden doğrudan yetişkin bir erkek olarak yaratıldığını söyler ve temel de tüm dinler için bu kabul edilmiş bir durumdur.

Kur'ân-ı Kerîm insanın biyolojik oluşumuna ve anne karnında başlayıp doğuma kadar süren gelişmelere çeşitli ayetlerinde çokça yer verirken Tevrat yalnızca Hz. Âdem ve Havva'nın nasıl yaratıldığını anlatmış, hemen ardından Havva'nın Hamile kaldığı konusuna değinmişse de, hamileliğin oluşumu, hamilelik süreci ve insan cenininin anne karnında geçirdiği süreçlere hiç yer vermeden doğrudan bir erkek çocukları olduğunu ve ona "Kayın" adını verdiklerini söylemiştir.¹¹⁴

Tekvin'in bundan sonraki kısmı soy kütüklerini ve doğan çocukların isimlerini sıralayarak, Hz. Nuh'un çocuklarının dünyaya gelişine kadar¹¹⁵ devam ediyorsa da bu kısımda da insanın anne karnındaki biyolojik oluşumuna dair hiçbir bilgi bulunmaz. Bu durum modern bilimin bu konudaki verileriyle Tevrat'ı karşılaştırmayı imkânsız

¹¹¹ *Kutsal Kitap*: Tekvin 3: 1-7.

¹¹² *Kutsal Kitap*: Tekvin 3: 8-23.

¹¹³ *Kutsal Kitap* - Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat İncil, Zebur), Kitabı Mukaddes Şirketi, Yeni Yaşam Yayınları, Kore, 2014, 4.

¹¹⁴ *Kutsal Kitap*: Tekvin 4: 1.

¹¹⁵ *Kutsal Kitap*: Tekvin 4:2/25, 5: 1-32.

kılarken, insanı ilgilendiren bu en temel konudaki eksiklik Tevrat'ın içeriğinin bilime olan uzaklığı olarak da açıklanabilir.

2.1.2.2. İncil'e Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Yeni Ahit olarak isimlendirilmiş olan ve Tevrat ile İnciller'de dâhil birçok kitabın birleşiminden meydana gelen Hristiyan kutsal kitabında da Tekvin'de bulunan yaratılış bilgileri dışında bilgi yoktur. Bu nedenle aynı bilimsel uzaklık ve karşılaştırılmama durumu İnciller için de geçerlidir. Tekvin'de insan biyolojisi ile ilgili dikkati çeken tek nokta insanın ömrünün 120 yıl olarak kısıtlanacağını anlatıldığı bölümdür.¹¹⁶ Bu bilgi hem Tekvin'in kendi anlattıklarıyla hem de bilim ile çelişmektedir. Zira Tekvin ilerleyen bölümlerden birinde 148 ile 600yıl arasında hayat süren ve Hz. Nuh'un soyu olan 10 ayrı nesilden bahseder.¹¹⁷

Hindistan'da yaşayan 146 yaşındaki Mbah Gotho,¹¹⁸ 128 yaşındaki Rus asıllı Koku İstambulova, Fransa'da 1997 yılında 122 yaşındayken hayatını yitiren Jeanne Calment¹¹⁹ ve ülkemizde geçtiğimiz yıllarda bir şeker firmasının reklamında oynadıktan sonra 124 yaşında vefat eden Mehmet Tatar,¹²⁰ Tevrat'ta yer alan insan ömrü 120 yıl ile sınırlandırıldı ibaresinin gerçek dışı olduğunun, yakın tarihimizdeki biyolojik ve bilimsel kanıtlarıdır.

¹¹⁶ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6:3.

¹¹⁷ *Kutsal Kitap*: Tekvin 11:10/32.

¹¹⁸ “Dünyanın en yaşlı insanı tam 146 yaşında”, *Yeni akit Gazetesi*, 14 Ekim 2016, <https://www.yeniakit.com.tr/haber/dunyanin-en-yasli-insani-tam-146-yasinda-222735.html>. (İnceleme: 27.05.2019)

¹¹⁹ Kömürcü, M. Can, “128 yaşındaki dünyanın en yaşlı insanı: Uzun yaşamak bir ceza!”, *Milliyet Gazetesi* 17.05.2018, <http://www.milliyet.com.tr/128-yasindaki-dunyanin-en-yasli-insani--Uzun-yasamak-bir-ceza--molatik-7997/>. (İnceleme: 27.05.2019).

¹²⁰ Tokuşoğlu, Nazenin, “Dünya'nın En yaşlı İnsanı”, *Habertürk Gazetesi*, 04.02.2013, <https://www.haberturk.com/yasam/haber/816933-dunyanin-en-yasli-insani>. (İnceleme:27.05.2019).

2.1.2.3. Kur'ân-ı Kerîm'e Göre İnsanın Yaratılışı ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Kur'ân-ı Kerîm'in verdiği bilgilere göre Hz. Âdem Dünya üzerinde yaratılan ilk insandır. Âdem'in yaratılışı konusunda Tevrat ve Kur'ân benzerlikler gösterse de tamamen zıt olduğu hususlar da vardır. Hem Tevrat hem Kur'ân-ı Kerîm Hz. Âdem'in topraktan yaratıldığını, kendinden sonra yaratılan Havva ile birlikte cennette bulduklarını ve yasak meyveden yedikleri için cennetten kovulduklarını dile getirmiştir.¹²¹

Detaylar konusunda çelişkiler ve muallakta kalan noktalar vardır. Tevrat Hz. Havva'yı yasak meyveden yemesi için yılanın kandırdığını söylerken, Kur'ân bunu yapanın Hz. Âdem'e secde etmeyi reddettiği için yerilen şeytan olduğunu söyler.¹²²

Tevrat'a göre Hz. Âdem'i yasak meyveyi yemek için ikna eden Hz. Havva iken, Kur'ân her ikisinin de ortak bir sorumluluğu paylaştığını söyler.¹²³ Ancak bilimsel açıdan çok daha önemli bir nokta vardır ki bu da; Tevrat insanın bilimsel oluşumuna dair sağlıklı hiçbir bilgi vermezken Kur'ân-ı Kerîm günümüz bilimsel teknolojileriyle bile henüz anlaşılmalı ve kanıtlanmış birçok bilgiyi bize yüzyıllar öncesinden haber vermiştir.

Kur'ân insanın oluşum sürecini farklı ayetlerde safhalarıyla anlatmıştır. Bu safhaların ilki; bir su damlasının (semen) oluşup kadın rahmine yerleşmesi¹²⁴ ve asılıp rahme tutunması, tutunduktan sonra bir çığnemek et parçasına, bu et parçasının kemikler üzerine giydirilmiş bir hal alması ve kemiğin kaslarla örtülmesidir.¹²⁵

Bilimsel verilerle keskin bir benzerlik gösteren bu anlatım embriyonun oluşum aşamasıdır. Bilim bu konuyu erkek üreme organında oluşan semenin kadın rahmine yerleştikten sonra dölleme görevi ile hareket ettiği, dölleme gerçekleşikten sonra

¹²¹ 7/A'raf 19.

¹²² 7/A'raf 20.

¹²³ Harman, Ö. Faruk, 'Havva', Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/havva>, (İnceleme: 02.05.2019).

¹²⁴ 23/Mu'minûn 13

¹²⁵ 23/Mu'minûn 14

embriyonun oluştuğu¹²⁶ ve embriyonun ilk görüntüsünün Kur'ân'ın tasvir ettiği “bir çiğnemlik et” şeklinde tamamen örtüştüğü yönünde sonuçlanan çalışmalarla açıkça ortaya koymuştur. Bu hususta Özellikle “bir çiğnemlik et” ifadesi önem arz etmektedir. Anne karnındaki embriyonun teknolojik aletler yardımıyla incelenmesi ve bu incelenme sonucunda embriyonun yapay plastikten bir örneğinin yapılması şeklinde ilerleyen bilimsel çalışmalar göstermiştir ki; embriyonun 4 haftalık görüntüsü tespih benzeri ve üzerinde diş izlerini tıpatıp andıran izler olan bir formdadır.¹²⁷

Dr. Moore'un yaptığı bu çalışmanın sonucu Kur'ân-ı Kerîm'in bilimsel verilere nasıl ışık tuttuğunun da kanıtıdır.

İnsanın oluşumunun sonraki safhaları da Kur'ân'da farklı ayetler içerisinde verilmiştir ve bu bilgiler yaşadığımız yüzyılda modern bilim tarafından henüz yeni yeni keşfedilen bilgilerdir. Zümer suresi “O, hepinizi tek bir nefisten (Âdem'den) yarattı. Daha sonra onun eşini de aynı nefisten yarattı. Faydalanmanız için sakın hayvanlardan sekiz çift verdi. Analarınızın karnında üç karanlık içinde evre evre yaratıp duruyor. İşte Rabbiniz Allah'tır. Mülk O'nundur, O'nun dışında ilah yoktur. O halde nasıl O'nu bırakıp başka tarafa çevrilirsiniz?” sözleriyle, günümüzde modern bilimin üstün teknolojiye sahip aletler yardımıyla bulup ortaya koyduğu rahmin 3 katmanını açıkça işaret etmektedir. Cenin anne karnında; karın duvarı, rahim duvarı ve amniyon kesesi olarak adlandırılan 3 ayrı katmanın altında (amniyotik sıvı içinde) bulunur ve burada gelişir.¹²⁸

Zumer suresinde geçen “üç karanlık içinde” tabiri ceninin içinde bulunduğu karın duvarı, rahim duvarı ve amniyon kesesidir.¹²⁹

Kur'ân'ın bu konudaki tespiti çağları aşarak modern bilimin bulguları ile örtüşmüştür.

¹²⁶ *Gebelik ve Fetüs Fizyolojisi*, Milli Eğitim Bakanlığı Öğrenme Materyali, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2016, 3-4.

¹²⁷ Moore, L. Keith, *The Developing Human Clinically Oriented Embryology*, Londra, 2015, s.7-9.

¹²⁸ Kur'ân Araştırma Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, (8. Baskı), İstanbul Yayınevi, İstanbul, 2005, s.194.

¹²⁹ *Amniyon kesesi*: Bebeğin rahim içinde yerleştiği içi sıvı dolu kesedir. Bebeği, plasentayı ve amniyotik sıvıyı içerir. Amniyon kesesinin içerisinde bulunan sıvı bebeği sıcaklık ve basınç gibi olumsuz koşullara karşı korur. Hem amniyon kesesi hem de sıvısı bebeğe hareket kolaylığı sağlar. <http://www.gebe.com/amniyon-kesesi-nedir>. (İnceleme: 04.01.2020).

Modern bilim tıp alanında kendini geliştirip asıl gerçeklere ulaşmadan önce uzun bir süre anne karnındaki bebeğin cinsiyetini kadının belirlediği düşünülmüş hatta bazı kültürlerde doğum yapan kadın istenen cinsiyette çocuk doğurmadığı için aşağılanmış, hor görülmüş ve değersizleştirilmiştir.¹³⁰

Ancak gelişen teknoloji bebeğin cinsiyetini belirleyen X ve Y kromozomunun erkek semeni içerisinde bulunduğunu kanıtlıyor.¹³¹

Kur'ân-ı Kerîm ise bebeğin cinsiyetini belirleyen etmenin erkek semeni içerisinde yaratıldığını Kıyâmet suresinde bildirmiştir.¹³² Hz. Muhammed'in ölümünden yaklaşık 200 yıl sonra ortaya atılan uydurma bir söyleve göre erkek semeni beyaz kadın semeni ise sarı renge sahiptir, birleşme esnasında kadının semeni baskın olursa çocuğun cinsiyeti kız, erkeğin semeni baskın olursa çocuğun cinsiyeti erkek olur.¹³³

Bu durum o devirde çocuğun cinsiyeti konusunun tıbben ve doğru olarak bilinmediğinin kanıtıdır. Gelişen teknolojinin tıp alanına katkıları Kıyâmet suresinin açık olarak bildirdiği cinsiyetin kaynağını son 30 yıl içerisinde kanıtlarıyla birlikte bilimsel bir bilgiye dönüştürmüştür.

2.2. GÖKBİLİMİ (ASTRONOMİ)

Gökbiliminin konusu kabaca; Evrenin muhteviyatı, Evreni kontrol altına alan fizik yasaları, gök cisimlerinin (yıldızlar, gezegenler, meteorlar, vb.) oluşumu, yaşadığımız dünyanın oluşumu ve evrendeki yeri, Dünyadaki canlı yaşamını etkileyen uzay cisimlerinin oluşumu ve tüm bunların birbirleri ile etkileşimi gibi hususlardır. Evreni tanımanın önemi bilimin temelini oluşturur. Bilim yaşadığımız evrenin oluşumundan başlayarak evrende var olan canlı ve cansız her maddenin her varlığın oluşumunu, gelişimini ve sonunu araştırır. Bu konuda teoriler geliştirir ve bilimsel

¹³⁰ Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası Ve Geleneksel Evlilikler Hakkında Komisyon Raporu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları, Ankara, 2011. 14.

¹³¹ Y Kromozomunun Gizemli Geçmişi, Bilim ve Teknik Dergisi, Ankara, 2003/11, 76.

¹³² 75/Kıyâmet 37-39.

¹³³ Kur'ân Araştırma Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, s.183.

veriler elde eder. Bilimin amacı hem evreni tanımak ve tanımlamak hem de bulduğu bilimsel verilerle insan hayatını kolaylaştırmaktır.¹³⁴

Gökbiliminin insanlığa katkıları Ulaşımdan tarıma, iletişimden tıp bilimine kadar birçok alanı kapsamaktadır ve gelişmeye devam eden bu bilim dalının insanlığa daha birçok alanda fayda sağlayacağı şüphe götürmez bir gerçektir.¹³⁵

İslamiyet'in gökbilimi ile münasebeti ise Kur'an'ı Kerimde yer alan gökyüzü ve evren ile ilgili ayetler ve ibadetlerin tarihini belirten hadisler sayesinde Müslümanların astronomiye ilgi duyması ile başlamıştır. Müslümanlar ilk defa 800'lü yıllarda Hintçeden Arapçaya çevrilen 2 astronomi kitabının incelenmesi ile astronomiyle bilimsel anlamda alakadar olmaya başlamıştır. Bu ilginin sonucu olarak İslam topraklarında rasathaneler kurulmuş ve gökbilimine büyük katkıları olan birçok Müslüman bilim adamı yetişmiştir. İlk rasatların kurulmasından itibaren İslam dünyası gökbilimi ile sıkı bir ilişki içinde olmuş, bilimsel çalışmalarla gökyüzünde keşfedilen yeni bilgiler, tefsir âlimleri tarafından gökyüzü ile ilgili Kur'an ayetlerinin anlaşılması ve açıklanmasında kullanılmak amacıyla yakından takip edilmiştir.

2.2.1. Tevrat ve İncil yönünden Gökbilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Kitabı Mukaddes'te gökyüzü ile ilgili göze çarpan ilk bilgi 7 kat göğün varlığıdır.¹³⁶ Çağdaş bilim gökyüzünün 7 kat tabakadan oluştuğunu ve bu katların Troposfer, Stratosfer, Ozonosfer, Mezosfer, Termosfer, İyonosfer, Ekzosfer olarak adlandırıldığını söyler¹³⁷.

Bilim ve Kitabı Mukaddesin bu düşüncesi paraleldir. 7 kat gökyüzü ifadesinin atmosferin katmanlarını işaret ettiği açıktır. Ancak Tekvin bölümünde göğün yaratılışı

¹³⁴ Aslan, Zeki, "İlk ve Ortaöğretimde Astronomi Eğitimi", *Günce Dergisi*, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Yayınları, Ankara, 2010, Sayı: 41, s. 11.

¹³⁵ Yelkenci, F. Ayşegül, *Gökbilim Tarihinden Kesitler, İstanbul Kültür Üniv. Fizik Bölümü Gökyüzü Farkındalığı Projesi*, İstanbul, 2011, http://www.tug.tubitak.gov.tr/etkinlikler/senlik/17/17ggs_sunum/aysegul_yelkenci_anadoluda_gokbilim.pdf, (31.05.2019).

¹³⁶ *Kutsal Kitap*: Vahiy 10: 2-3, Vahiy 10: 4

¹³⁷ Müezzinoğlu, Aysen, *Atmosfer Kimyası*, Dokuz Eylül Üniv. Mühendislik Fak. Yayınları, Sayı:305, İzmir, 2009, s.48

anlatılırken, bir kubbe biçiminde yapıldığı ve suları sulardan ayırdığı ifade edilir. Yani Tekvin'e göre yeryüzündeki suları (denizler, göller, kaynak suları, vs.) gökyüzündeki yağmurlardan gök kubbe ayırmaktadır. Bilim bu bilginin yanlışlığını şu şekilde ortaya koyar Atmosferin ilk tabakası olan Troposfer aynı zamanda bütün buharlaşma ve yağış olaylarının meydana geldiği katmandır.¹³⁸

Dolayısıyla yerin üstündeki ve altındaki suyu ayıran gök kubbe ve atmosfer ifadesi bilimsel anlamda mantık dışı çelişki sebebidir. Yağmurların gökyüzünü oluşturan 7 tabakadan ilkinde oluşmuş olması gök tabakası dâhilinde gerçekleştiğini gösterir, yağmurun ana oluşumunun yeryüzündeki suların buharlaşıp troposfere yükselmesi ve orada soğuk havayla karşılaşarak yağmur damllarına dönüşmesi olduğu düşünülünce gök ve 7 tabakası suları ayırmaktan ziyade o suların oluşumunu sağlayan bir yapıdadır.

Güneş'in ve yıldızların yaratılması yine Tekvin bölümünde anlatılır. Yaratılışın 4. Gününde Hudâ'nın aydınlatıcı, geceyi ve gündüzü ayırt edici olarak yıldızları, Ay'ı ve Güneş'i yarattığı aktarılır.¹³⁹ Bu görevlerinin yanı sıra günlerin, mevsimlerin ve yılların sırasını belirleyici olacakları da bildirilmiştir.¹⁴⁰

Gelişen teknoloji sayesinde artık biliyoruz ki günlerin, ayların, mevsimlerin ve yılların oluşumu Dünya'nın kendi eksenini etrafında ve güneşin etrafında döndüğü sürelerin sonucudur. Tekvinin yıldızların görevi ile ilgili verdiği bilgiler doğru ve bilimsel verilerle paraleldir fakat kendi içerisinde çelişmektedir. Zira Tekvin birinci gün Hudâ'nın ışığı yarattığını ve gece ile gündüzü birbirinden ayırdığını söylemekte. Işığın kaynağı olan ve gece gündüz ayrımı da dâhil görevleri olan yıldızların dördüncü gün yaratılıp ışığın birinci gün yaratılması mantığa aykırıdır. Işığın kaynağı ışıktan önce yaratılmış olmalıdır. Gökbilimi ile ilgili Kitabı Mukaddes'te yer alan son bilgi ise detaylarını bir sonraki bölümde aktaracağımız evrenin sonlanıp yok olacağı bilgisidir.

¹³⁸ Kaymaklı, Büşra, *Atmosferdeki Yağışa Dönüştürülebilir Su Buharı Miktarının Küresel Konumlandırma Sistemiyle Ölçümünün Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Kültür Üniv. Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı, İstanbul, 2012, s. 8II.

¹³⁹ *Kutsal Kitap*: Tekvin 1: 14-15

¹⁴⁰ *Kutsal Kitap*: Tekvin 1: 14-19

Kitabı mukaddesin “Vahiy” bölümünde göklerin bir kitap gibi kıvrılıp yok olacağı¹⁴¹ bilgisi vardır.

Bu bilgiler bilim adamlarının evrenin yok oluşu ile ilgili teorileriyle örtüşmektedir.

Kitabı Mukaddesin daha birçok yerinde gökyüzü ifadesi geçiyorsa da bunlar direkt bir bilimsel veriyle karşılaştırılabilecek nitelikte olmayıp illa bir bağ kurmaya çalışmak zorlama ve hatalı açıklamalara sebep olacaktır. Bu nedenle Kitabı Mukaddes’in Tekvin bölümünde gökbilimiyle ilgili yukarıda anlatılan isabetli öngörülerinin varlığını ortaya koymak ve kendi içerisindeki çelişkileri de göz ardı etmemek kıyaslama açısından en doğru yöntemdir.

2.2.2. Kur’ân-ı Kerîm Yönünden Gökbilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Gökbilimi konusunun daha anlaşılabilir olması açısından bir sıralama yapmak gerekirse Kur’ân-ı Kerîmde gökbilimi konusu daha önce de bahsi geçen evrenin yaratılışı ile başlar. Duman (gaz) halinde başlamıştır her şey ve bu duman yeryüzünün ve gökyüzünün oluşumunun başlangıcı olmuştur.¹⁴²

Sonrasında devam eden ayetler gökyüzünün direksiz ve desteksiz inşa edildiğini,¹⁴³ bir denge üzerine kurulduğunu,¹⁴⁴ boşuna yaratılmadığını,¹⁴⁵ katmanlardan oluştuğunu,¹⁴⁶ katmanların her birinin kendine has görevleri olduğunu,¹⁴⁷ koruyucu bir tabaka oluşunu¹⁴⁸ ve Allah (cc) tarafından da göğün korunduğunu¹⁴⁹ anlatan ayetlerdir.

Bilimsel verilerle karşılaştırıldığında Kur’ân’da yer alan gökyüzü ile ilgili ayetlerin, şaşkınlık verecek derecede isabetli öngörülere sahip olduğu ortaya çıkar. 1400

¹⁴¹ *Kutsal Kitap*: Vahiy 6: 14.

¹⁴² 41/Fussilet 11

¹⁴³ 13/Rad 2

¹⁴⁴ 55/Rahman 7

¹⁴⁵ 38/Sad 27

¹⁴⁶ 67/Mülk 3

¹⁴⁷ 41/Fussilet 12

¹⁴⁸ 21/Enbiya 32

¹⁴⁹ 35/Fatır 41

yıl önce yazıya geçirilen bu ayetlerin yaşadığımız çağın teknolojisi ile ancak fark edilebilmiş bilgileri doğruluyor olması, İslam dini ile bilimin paralelliğini kanıtlar niteliktedir. Ayetlerden ilki olan ve evrenin oluşumundan önce bir duman (gaz) oluşundan bahseden ayet günümüz bilim otoritelerince kabul görmüş olan büyük patlama adlı teoriyle fazlasıyla benzerdir. Ekseriyetle katı veya sıvı maddelere ait olan, düşük yahut yüksek ısıda bulunabilen, süspansiyon halindeki fazlasıyla ufak zerrelerin bir gaz ortamında bulunması haline duman denir. Buna misal olarak ateş bulunan ortamlarda çıkan karbon monoksit gazının neden olduğu duman gösterilebilir.

Evrenin başlangıçta bir gaz bulutundan yaratıldığı teorisi Kur'ân'ın "duman halindeki gökyüzü" ifadesi ile örtüşmektedir. Bu gün geçerli olan ve bilimin meşakkatli çalışmaları sonucu ortaya çıkardığı bilgiye göre Dünya ile uzay arasında bulunan Atmosfer tabakaları 7 adettir. Fussilet suresi 12. Ayet gayet açık bir biçimde 7 gök ifadesini kullanmış ve gökyüzündeki Atmosferin 7 tabakasından bahsederek daha önce isimlerine yer verdiğimiz bu tabakaların her birinin farklı görevleri üstlendiğini söylemiştir.¹⁵⁰

Âyet-i Kerîme'yi doğru anlayabilmek ve bilimsel verilerle kıyaslayabilmek için bilimin bu tabakalar hakkında verdiği bilgilere, tabakaların özelliklerine ve uyumuna bakmak ve çıkan sonuçları söz konusu ayetler ile birlikte açıklamak gerekir.

Atmosferin 7 kat tabakası Troposfer ile başlayıp Ekzosfer ile son bulmaktadır. Bu 7 katmandan Troposfer, Stratosfer, Mezosfer, Termosfer, Ekzosfer ana katmanlar iken geriye kalan İyonosfer ve Ozonosfer ara katmanlardır ve bu iki katman yoğun olarak içerdikleri maddelerin isimleri ile adlandırılmışlardır¹⁵¹ (Şekil 1)

Bilim çevresi her bir katmanın keşfi ile yeni bilgiler elde etmiştir. Kendi içlerinde birbirleri ile uyumlu olarak geçişler yaşayan bu tabakaların her biri farklı oranlardaki maddelerden ve farklı yüksekliklerden oluşmuştur ancak hepsinin ortak özelliği; yeryüzünü ve canlı yaşamını korumak ve sürdürmek üzere farklı farklı görevleri üstlenmiş olmaları, tabaklardan herhangi birindeki bozulmanın dünya üzerindeki canlı yaşamını tehlikeye sokacağı kadar hassas bir orantıyla varlıklarını sürdürmeleri ve bilim çevresi tarafından henüz keşfedilmemiş daha birçok gizemli

¹⁵⁰ 41/Fussilet 12.

¹⁵¹ Kur'ân Araştırma Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 96

bilgiyi içlerinde barındırdıkları gerçeğidir. Bu 7 tabakanın varlığı ve sahip oldukları her özellik, Dünyamız ve hayatın devamlılığı için kesin bir ihtiyaç teşkil etmektedir.

1Şekil 1: Atmosfer'in Tabakaları

[Kaynak: <https://www.guncelakademi.com/atmosferin-katmanlari-osym-boyle-sever--h828.html> (05.06.2019)]

Troposfer; atmosferdeki su buharının % 99'unun yer aldığı katmandır. Su buharını barındırmasından mütevellit yağmur, kar, bulutluluk vb. bütün hava şartları Troposferde gerçekleşir. Yer küreden itibaren 6 ila 16 kilometre olan ve devamlı hareket halinde bulunan alt bölüm Troposferi oluşturur. Hava olaylarının büyük bir kısmı ilk 3-4 kilometrelik kısımda cereyan eder.¹⁵²

Troposferin bitiminde Ozonosfer tabakası başlar. Ozonosfer, himaye edici ve tertipleyci özelliktedir. Stratosferden önce, troposferden sonra bir ara katman olarak bulunan bu tabaka güneşten kaynaklı zararlı ışınların engellenmesi ve bu morötesi ışınların emülsiyonunun sonucu olarak ısı dengesinin korunması özelliğine sahiptir. Güneşten yönelen mor ötesi ışınların dünya üzerindeki canlılara zarar vermesi engellenirken ozonosfer tarafından emilen bu ışınlar sıcaklığı düşürür. Bu durum dünyanın genel iklimi üzerinde bir dengeleme sağlar.¹⁵³

¹⁵² Eken, Mehmet vd. *Klimatoloji II*, Devlet Meteoroloji İşleri (DMİ) Yayınları, Ankara, trz.. s.13-14.

¹⁵³ Çetin, Mehtap, "Ozon Tabakası", *Alan Eğitiminde Araştırma Projesi*, Yıldız Teknik Üniv. Fizik Öğretmenliği Bölümü Öğrenme Materyali, İstanbul, 2008, s.6

Üçüncü tabaka olan stratosfer, atmosferin ikinci mühim hava tabakasıdır. Hava tutucu özelliği ile stratosfer yer yüzeyinden 13-50 km arasında yer alır. 50-80 km arasında bulunana katman mezosferdir. Mezosfer atmosfere yönelen harici cisimlerin (uydu, meteor, vb.) ısılarının artmaya başladığı katmandır. Bu ısınmanın etkisi ile küçük çaplı cisimler bu tabakada buharlaşarak yok olurlar.¹⁵⁴

Elektromanyetik frekansların geçişini ve ulaşımını sağlayan iyonların bulunduğu tabaka iyonosferdir. Yeryüzünden 70-500 km arasındaki mesafeyi kaplayan iyonosfer radyo dalgalarının yansıtılması açısından büyük önem taşır.¹⁵⁵

İyonosfer ile birlikte frekansların yeryüzüne yansıtılmasını sağlayan tabakaya termosfer denir. Termosfer yüksek sıcaklığa sahip ve “Aurora” adıyla bilinen kuzey ışıklarının oluştuğu tabakadır.¹⁵⁶(Şekil 2)

Atmosferin son tabakası ve yapay uyduların yerleşim yeri olan ekzosfer ise yerçekimi ve gazların çok az bulunduğu bir boşluğa geçiş katmanıdır.¹⁵⁷

Şekil 2: Aurora

¹⁵⁴ Eken, trz. 15-16.

¹⁵⁵ “Atmosfer”, Meteoroloji Genel Müdürlüğü E-Kütüphanesi, <https://www.mgm.gov.tr/genel/sss.aspx?s=atmosfer>. (c 21.01.2019).

¹⁵⁶ Gözcelioğlu, Bülent, “Gökyüzündeki Ateş: Kutup Işıkları”, 22.09.2014, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/gokyuzundeki-ates-kutup-isiklari>, (İnceleme: 23.05.2019).

¹⁵⁷ Uçar, Kadir, “Atmosferin Katları ve Özellikleri”, 06.04.2013, <https://kadirhoca.com/9/konu-anlatimlari-9/atmosferin-katlanlari-katlanlari-ve-ozellikleri/>, (İnceleme: 18.05.2019)

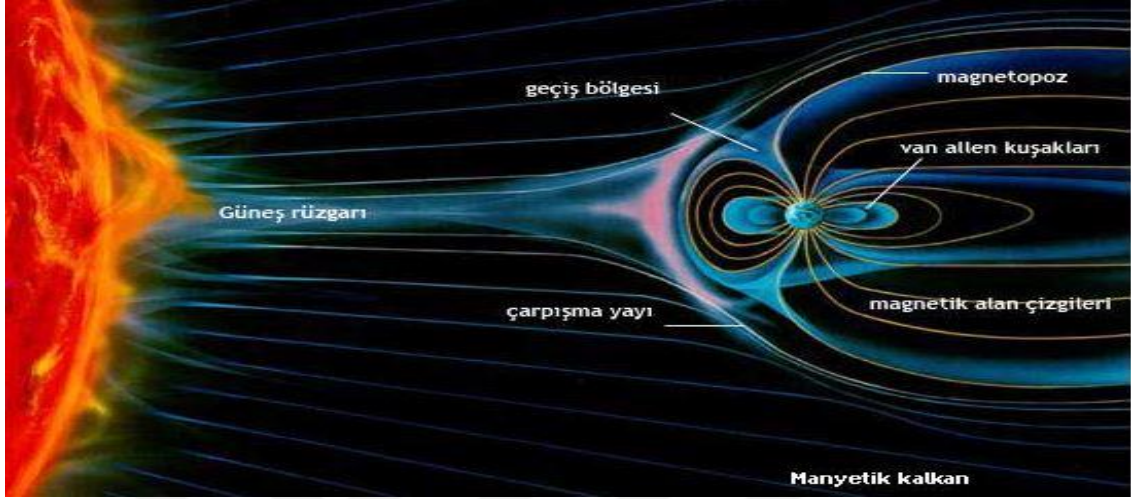
[Kaynak: Gözcelioğlu, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/gokyuzundeki-ates-kutup-isiklari>, (İnceleme: 23.05.2019)

Atmosferin katmanları hakkındaki tüm bu bilgiler her bir atmosfer katının farklı farklı görevlerini üstlendiğini gösteriyor. Bu katmanların herhangi birinin olmayışı dengeyi bozacağı gibi, Dünya'yı zararlı ışıklara, meteor ve asit yağmurlarına karşı savunmasız bırakacağı yahut hava olaylarının oluşumun mümkün olmayacağı düşünülünce; 67/Mülk 3, 38/Sad 27 ve 41/Fussilet 12 ayetlerinin manasını kavramak çok daha kolay olacaktır. Yüce Allah (cc) Gökyüzünün tabakalarının her birine Dünya üzerindeki yaşam için hayati önem taşıyan görevler vermiş, bu tabakaları hassas bir denge (içerilen komplike gazların miktarı, tabakaların uzaklığı, çekim kuvveti vb.) üzerine kurulu halde yaratmıştır.

Enbiya Suresi 32. Ayet ve Fatır Suresi 41. Ayet sırasıyla gökyüzünün koruyuculuğundan ve bu koruyuculuğu yapma görevi verilen göğün kendisinin de Yüce Allah (cc) tarafından korunduğundan bahseder. Göğün koruyuculuğuna dair yukarda verilen meteor ve asit yağmurlarından koruma gibi misallerin dışında daha kapsamlı ve yakın tarihimizde bulunmuş olan bir misal vardır: Van Allen Kuşakları.^(Şekil 3)

Yeryüzünün içerisinde komplike bir şekilde ve belli miktarlarda barındırdığı madenlerin meydana getirdiği manyetik bölge, Van Allen Kuşakları olarak adlandırılan manyetik kalkanı oluşturmuştur. Bu manyetik kalkan sayesinde Dünya yüzeyi uzaydan gelen, yaşamı etkileyecek hatta sonlandıracak derecede tehlikeli olan; ısı, ışık, yabancı gök cisimleri ve radyasyon (plazma bulutları) gibi birçok olumsuz faktörden korunmaktadır. Yeryüzündeki canlıların ihtiyaç duyduğu her türlü maddeyi ve ışık türünü geçiren bu kalkan canlıların yaşamını tehdit edecek her şeye karşı adeta bir muhafız görevi görmektedir. Kalkanın manyetizmasındaki en ufak bir bozulma canlı yaşamın bitmesine neden olacak sonuçlar doğurabilir. Kalkanın, yerçekimi, madenlerin miktarı, güneşe olan mesafe, Dünya'nın dönüş sürati gibi birbirinden hassas faktörlerin kusursuz oranda bir araya gelmesi sonucu oluştuğu gerçeği, Enbiya Suresi'nin "Gökyüzünü korunmuş bir tavan halinde inşa ettik, onlar ise göğün bu delillerinden yüz çeviriyorlar" ayetinde söz edilen korunmuşluğun bilimsel kanıtlarıdır. Bilimin Van

Allen Kuşakları olarak adlandırdığı manyetik kalkan ise korunan ve korunmaya devam edilecek olan gökyüzünün Kur’ân-ı Kerîm’deki karşılığıdır.¹⁵⁸

Şekil 3: Van Allen Kuşakları

[Kaynak: Kargioğlu, Aysel, *Dünya'yı Koruyan Manyetik Kalkan: "Manyetosfer"*, 2008, http://www.yaklasansaat.com/dunyamiz/manyetik_kalkan/manyetik.asp, (24.05.2019)]

Gökyüzünün korunmuş olmasını anlatan Fatır Suresi'nin 41. Ayeti de aynı mantık ve benzer bilimsel verilere dayanmaktadır. Gökyüzü uzay boşluğundan gelebilecek tüm zararlı etmenlere karşı Dünyamızı korurken, Dünya ve Atmosferin oluşumunda yer alan birçok faktör de gökyüzünü yabancı ve zararlı etkilere karşı korumaktadır. Yerkürenin dönüş hızı (artarsa atmosfer dağılır, azalırsa atmosfer homojenliğini kaybeder), atmosferin oluşumunu sağlayan gazların oranı ve sürekliliği, güneşe olan uzaklık, Ekvator-Kutuplar arasındaki sıcaklık farkı ile bu farktan kaynaklanacak korkunç ısı olaylarını engelleyen sıradağların varlığı gibi kusursuz bir dengeyi oluşturan etmenler, yaratıcısı tarafından gökyüzünün de korunduğunun kanıtıdır.¹⁵⁹

Kur’ân'da yer alan gökbilimi ayetleri yalnızca gökyüzü ile ilgili olmayıp, yıldızlar, karadelikler ve evrenin zamanla yok olacağı düşüncesi gibi gökbiliminin doğrudan alanına giren birçok konuya da Kur’ân-ı Kerîm içerisinde değinilmektedir. Bu

¹⁵⁸ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 103.

¹⁵⁹ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 109-110

konulardan ilki Tevrat'ın da bahsettiği evrenin bir gün yok olacağı bilgisidir. Bilim çevrelerinin Big Bang'e (Büyük Patlama) atıfta bulunmak amacıyla Big Crunch (Büyük Çöküş/Çatırtı) olarak adlandırdıkları teori evrenin yok oluş sürecinin nasıl gelişeceğini anlatır. Bu teoriye göre evrenin hala devam eden genişlemesi yaklaşık 7000 yıl sonra duracak ve evren giderek küçülüp büzölmeye başlayacak ve bir 7000 yıl daha geçtikten sonra evren sonu olmayan derecede küçölmüş hatta yok olmuş olacak.¹⁶⁰

Kur'ân bilimin yaşadığımız yüzyılda verdiği bu bilgiyi 1400 yıl öncesinden Enbiya Suresi'nde yer alan "Biz günü geldiğinde gökyüzünü, kitap sayfalarını dürüp bükercesine toplayıp bükeceğiz. Evvelce nasıl yarattıysak en başa dönüp tekrar yapacağız, bu verdiğimiz vaattir ve vaadimizi yerine getireceğiz, buna gücümüz yeter"¹⁶¹ sözleri ile bildirmiş, günü gelince Yüce Allah'ın evreni yaratılışın ilk aşamasındaki duman¹⁶² haline geri döndüreceği bilgisini vermiştir.

Evreni oluşturan maddeler ve bilim çevresinin büyük çöküş teorisi düşünüldüğünde, evrenin yok oluşu esnasında yeniden bir gaz bulutunun oluşacağı ve geriye kalacağı fikri akla yatkındır. Tüm bu bilgiler ışığında Kur'ân bilimle bilgi anlamında paralel olarak ve bilimin bu bilgiye erişmesinden yüzyıllar önce yarattığı evrenin bir gün yok olacağını Kur'ân-ı Kerîm vasıtasıyla beyan etmiştir.

Yıldızlarla ilgili olan ayetler söz konusu olduğunda dikkatimizi çeken öncül ayet Tarık Suresinin ilk üç ayetidir. Ayetlerden ilki "Göğ'e ve Tarık'a andolsun"¹⁶³, ikinci ayet "Sen Tarık nedir nereden bileceksin?"¹⁶⁴, üçüncü ayet "O delen (ışık saçan, karanlığı delen) yıldızdır"¹⁶⁵ şeklindedir.

Ayetin 1967 yılında Astrofizikçi Jocelyn Bell'in keşfettiği "Pulsar" adlı yıldızla ait bilgilerle karşılaştırılması bilim ve Kur'ân'ın aynı doğrultuda ilerlediğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bell tarafından önce dünya dışı varlıklardan alınan radyo sinyali zannedilen ve düzenli nabız atımı yahut ritmik bir vuruş sesine benzeyen

¹⁶⁰ Koons, Robert C., "Teizm ve Big Bang Kozmolojisi", (çev. Hüseyin Aydın), *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi II*, 2002/3, 255.

¹⁶¹ 21/Enbiya 104

¹⁶² 41/Fussilet 11

¹⁶³ 86/Târik 1

¹⁶⁴ 86/Târik 2

¹⁶⁵ 86/Târik 3

Pulsar'ların en karakteristik özelliği dönerken çıkardıkları bu vurma sesi ve ebat-ağırlık yönündeki akıl almaz orantısızlığıdır. Arapça “tark” kökeninden türeyen “Tarık” yol anlamına gelmekte ise de kelimenin kökeni olan “tark” vurmak ve çarpmak anlamlarını taşır. Tarık kelimesinin yol anlamı taşımasının sebebi olarak da yolcuların ayak seslerinin ritmik vuruşları çağrıştırması gösterilir.

Verdiğimiz 1. ayetteki Tarık kelimesi “vuruş” manası ile çevrilirse pulsarların ritmik nabız atışı sesleri ile Tarık yıldızının arasındaki anlam bağı ortaya çıkacaktır. Bu delili yetersiz bulan ve hala inkâr içinde olanlar için ikinci ayeti Kerîme “nereden bileceksiniz” sözü ile Tarık yıldızının insan idrakinin sınırlarını aşan niteliklere sahip olduğunu vurgular. Jocelyn Bell tarafından keşfedilen pulsarların ebat-ağırlık yönündeki akıl almaz orantısızlığı ikinci ayetin bilim yoluyla insanlara sunulmuş kanıtıdır, zira pulsardan alınacak 1 kaşık ölçüsündeki kısmın ağırlığı bir milyar ton kadardır. İnsan aklının alamayacağı bu kütle/hacim durumu pulsarların çöküntüsü sonucu oluşmuştur. Üçüncü ayet “o delen yıldızdır” ifadesini kullanır. Pulsarlar dönüşleri esnasında radyoaktivite kaynaklı ışıklar saçarlar, hatta bu ışıklar yeryüzünden bakıldığında yanıp sönen yıldız şeklinde görülür, pulsarın kendi etrafında dönerken yaydığı bu ışıklar gökyüzündeki karanlığı aşarak ritmik bir sinyal ışığı gibi yeryüzüne iner. Ayette bahsi geçen “delen” yıldız ifadesi pulsarın bu yönünü vurgulamaktadır. Son olarak Kur’ân “O Yıldızdır” ifadesi ile pulsarla benzer yapıda olan gezegenleri yahut gök cisimlerini değil yıldız olan pulsarın kendisini kastettiğini ortaya koymuştur.¹⁶⁶

Yıldızlarla ilgili bir başka bilgi de yıldızların mevkiine yemin eden ve bu yeminin büyüklüğünü vurgulayan Vakıa suresi 75 ve 76. Ayetlerinde yer alır. “Hayır. Yıldızların mevkiine yemin ederim¹⁶⁷ ki eğer anlarsanız bu büyük bir yemindir¹⁶⁸” sözüyle bu ayet yıldızların bulunduğu konuma dikkat çekerken tefsir âlimlerinin çoğunluk görüşüne göre bahsedilen mevki gökyüzü olmayıp, devamındaki büyük yemin ifadesi de dikkate alındığında yıldızın aslında gökyüzünde bulunduğu yerden başka bir konuma getirilmesine yahut düşmesine işaret edilmektedir.¹⁶⁹

¹⁶⁶ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 60-61

¹⁶⁷ 56/Vâkıa 75.

¹⁶⁸ 56/Vâkıa 76.

¹⁶⁹ ¹⁶⁹ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 62

Stephan Hawking'in adını dünyaya duyuran çalışması "Karadelikler" tamda bu ayetin karşılığı olarak yıldızların bir Mevkiden başka bir mevkie düşüşünü anlatmaktadır. Hawking karadeliklerin oluşumunu büyük çaptaki yıldızların zamanla enerjilerini tüketmeleri, bu tüketim sonunda dış baskı kuvvetini kaybeden yıldızın iç çekim kuvvetinin büzüşmeyi ve içe doğru çekilmeyi sağladığı, bu büyük çaplı çökmenin sonunda yıldızın kat be kat küçülerek bir cüce yıldıza dönüştüğünü yahut yok olan yıldızdan geriye kalan çekim kuvvetinin bir kara delik etkisi yaratarak, ışıktan bile daha büyük bir hızla alanına giren her şeyi yuttuğunu söyler.¹⁷⁰

Hawking'in bu anlatımını basitleştirirsek; bütün yıldızlar bir enerji (nükleer yakacak) sayesinde varlıklarını sürdürmeye devam eder ve bu enerji yıldız içinde bir çekilmeye dışında ise içe doğru bir itmeye neden olur. Yıldızın giderek büyümesini sağlayan bu yakıt günün birinde bittiğinde dış enerji iç çekilmeyi kontrol edemeyeceği için yıldız önce patlar (süpernova)^(Şekil 4) sonra içe doğru yok olana kadar çöker.

Yani bu çekim enerjisi yıldızı düşürür/yutar. Yıldız yok olur ancak geride bıraktığı çekim kuvveti varlığını yüksek bir hız ve güçle devam ettirdiği için etrafındaki her şeyi içine çekip kaybetmeye başlar. Çekim kuvvetinin yıldız yok olduktan sonra etrafındaki her şeyi yutmaya başlamak üzere dönüştüğü noktaya karadelik denir. Kur'an yıldızın bulunduğu mevkiden düşüşünü yahut inişini kastederken Arapçada düşmek yahut düşüş anlamı da taşıyan "Vâkıa" kelimesinden türemiş olan "mevki" sözcüğünü kullanmıştır. Bu mevkiin (düşüşün) üzerine yemin edildiği cümlesi ise Kur'an açısından da düşüşün üzerine yemin edilebilecek kadar büyük bir olay ile neticelendiğini göstermektedir.

¹⁷⁰ Hawking, Stephan, *Karadelikler ve Bebek Evrenler*, (çev. Nezihe Bahar), Sarmal Yayınevi, İstanbul, 2010, 102

4Şekil 4: Yengeç Bulutsusu (Süpernova Sonrası Oluşan Bulutsu)

[Kaynak: Demirköz, Bilge, “Yıldız Patlamaları: Süpernovalar”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TÜBİTAK Yayınları, 2013/46, sayı: 542, 27.)]

Kur’ân-ı Kerîm gökbilimine dair yörüngeler, gezegenlerin sonu, evrenin genişlemesi, evrenin sonu ve astrofizik gibi modern bilimin son yüzyılda taze ilgi odağı olmuş konulara da yer vermiş ve birbirinden isabetli ön görülerde bulunmuştur. Yörüngeler konusunda en dikkat çekici ayetler Zâriyât, Enbiyâ ve Yâsîn surelerinde yer alan ayetlerdir. Zâriyât suresindeki “Yollara/Yörüngelere sahip göğün üzerine yemin olsun ki”¹⁷¹ ayeti gökyüzündeki yolların varlığından açıkça bahseder. Bu yollar hem gezegenlerin takip ettikleri ve birçok mucizevi orantıyı bozmadan hareket ettikleri yörüngeler hem de insanların hava taşıtları ile yolculuk yaparken kullandıkları gökyüzü rotaları olarak açıklanabilir.

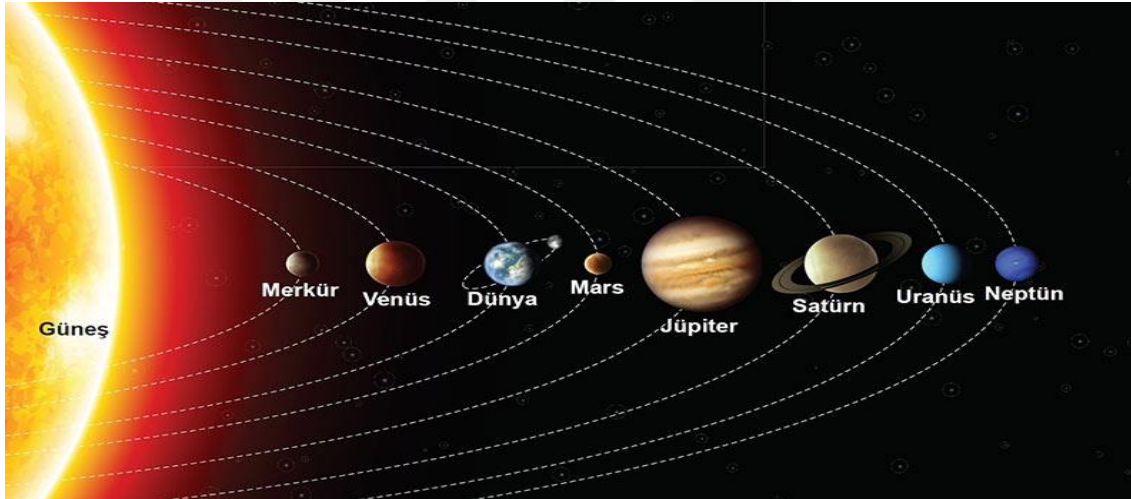
Bilimin yörüngeleri keşfi Kopernik, Kepler, Galileo, Einstein ve Newton gibi ünlü bilim adamlarının birbirini takip eden ve geliştiren uzun uğraşları sonucu olmuştur.¹⁷² Yörünge bilimsel açıklamasının kaba hali; Uzayda bulunan cisimlerin (gezegenler, yıldızlar, vs.) daha yüksek çekim kuvvetine sahip yıldızlar veya gezegenlerin çekim alanı tesirinde kalarak o gezegen veya yıldızın etrafında dönmeye başlaması sonucu izlediği rotadır. Güneş sisteminde bulunan her şeyin kendine has bir yörüngesi vardır. Dünya güneş çevresindeki yörüngede, ay ise dünya çevresindeki yörüngede hareket eder.

¹⁷¹ Zâriyât 51/7.

¹⁷² Kaptanoğlu, H. Turgay, “Gezegenlerin Hareketi-I”, *Matematik Dünyası Dergisi*, İstanbul, 1998/2, 11.

Yine Güneş sistemi içerisinde yer alan diğer tüm uzay cisimleri Güneş'in çekim kuvvetindeki baskınlık nedeniyle, Güneş etrafındaki birer yörüngeye sahiptir. Tüm bu gök cisimleri çekim kuvvetinin oluşturduğu yörünge mekanizması sayesinde gökyüzünde birbirlerine çarpmadan, çakışmadan, birbirlerinin hareket ettiği yolu bozmadan ve güneşe tehlike arz edecek kadar yaklaşımadan dönerler ve bu dönüş sayesinde günlerin, ayların, yılların, mevsimlerin oluşumu gibi birçok durumu meydana getirdikleri gibi uzay boşluğunun kendi içerisindeki devinimini de sağlarlar.

Yörüngeler tam bir yuvarlak şeklinde değil daha çok elips benzeri formdadır ve uyduları bakımından güneşin etrafına dizilmiş sıralı hareler şeklinde yer alırlar. Uyduların boyutları ise birbirinden farklıdır. Büyükten küçüğe yahut küçükten büyüğe doğru bir sıralama halinde yer almayıp sahip oldukları ağırlık ve maruz kaldıkları çekim kuvvetinden kaynaklı olarak irili ufaklı bir dizilim ile ana merkez Güneş olmak üzere birbirlerini kapsayan yörüngelere yerleşmişlerdir.¹⁷³ (Şekil 5)

Şekil 5: Güneş Çevresindeki Yörüngeler

[Kaynak: Aytar, Mertcan, *Gök Bilimciler Plüton'un Yeniden Gezegen Sayılmasını İstiyor*, https://www.tamindir.com/haber/gok-bilimciler-pluton-un-yeniden-gezegen-sayilmasini-istiyor_39487/, (İnceleme: 30.05.2019)].

Bilimin ve bilim adamlarının, teleskobun icadıyla başlayıp yaklaşık 500 yıl süren ve bir öncekinin hatasını düzelten çalışmaları sonucu ortaya çıkan yörüngeler hakkındaki bilgilerin Kur'ân-ı Kerîm tarafından çok daha evvelinde “ gökyüzündeki yollar” olarak bildirildiğini görmekteyiz. Nitekim “Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı

¹⁷³ Kaptanoğlu, “Gezegenlerin Hareketi-I”, 12.

Yaratan O'dur. Her biri kendi yörüngesinde/dairesinde yüzmektedir” diyen Enbiya suresi de yalnızca yörüngeden bahsetmekle kalmayıp gök cisimlerinin her birinin farklı yörüngelerde daireler şeklinde hareket ettiğini bildirmiştir. Tüm bu delilleri inkâr içerisinde olup, Yüce Allah'ın kelim ile bildirdiği bu durumların bilim ile paralel olduğuna inanmayan ve bunu basit bir tesadüf olarak gören inkârcılar için, Kur'ân Yasin Suresi 36. Ayet vasıtası ile bir kez daha rastlantı iddialarını çürütmektedir.

Yörüngelerin varlığından bahseden ayetlerden sonra “Ve Ay için de belirli zamanlarda uğrayacağı konak yerleri tayin ettik. Öyle ki sonunda eski bir hurma dalını andıran bir hal alır”¹⁷⁴ sözleri ile bu ayeti kerîme kuşkuya yer bırakmayacak şekilde Ay'ın gökyüzünde geçirdiği yörünge safhalarını anlatmıştır. Burada konak yerleri olarak kastedilen Ay'ın takip ettiği yörünge üzerinde 1 aylık süre içerisinde geçirdiği evreler ve bu evrelerin dalgalı şekli itibariyle hurma ağacının meyveleri taşıyan ince ve kıvrımlı küçük dallarına benzemesidir. (Şekil 6)

Hurma ağacının meyvelerinin sap kısmını oluşturan bu dallar kurudukça kıvrımları da artar. (Şekil 7)

6Şekil 6: Ay'ın Evreleri

[Kaynak: Hofer, Giorgia, *Ay Eğrisi*, <https://fineartamerica.com/artists/giorgia+hofer>, (İnceleme: 30.05.2019)]

¹⁷⁴ Bkz. Yasin 36/39

Şekil 7: Taze Hurma Dalı.

[Kaynak: http://www.gidaambari.com/taze-salkim-hurma_D4259.html, (30.05.2019)]

Ay'ın evrelerinin verildiği ilk resim Giorgia Hofer adlı fotoğrafçı tarafından ayın 27 gün içinde geçirdiği evreleri görüntüleyebilmek amacıyla belirli tarih ve saatlerde aynı noktadan yaptığı çekimlerin birleştirilmiş halidir. Fotoğrafçı hava koşulları ve diğer dış etkenler nedeniyle çekimi ancak 1 yılda tamamlayabilmiştir. Fotoğrafın bize gösterdiği şey Ay'ın takip ettiği yörünge şeklinin dalga yapısı, tıpkı ikinci fotoğraftaki hurma dalı gibi. Kur'an-ın bunu asırlar evvel böylesine hoş bir benzetmeyle tarif etmiş olması ise tesadüf değil, tüm kâinatın yaratıcısı olan Allah'ın (cc) şanının ve sonsuz kerem sahibi olmasının delilidir.

Kur'an'da astronomi ile ilgili bu çalışmada bahsi geçmeyen daha birçok ayet vardır. Ancak önemli bulduğumuz ve bahsetme gereği duyduğumuz son astronomi hususu her başlangıcın bir sonu olduğu gerçeğine dayanıyor.

Kur'an'da yer alan "Güneş katlanıp dürüldüğünde"¹⁷⁵, "Gezegenler dökülüp saçıldığında"¹⁷⁶, "Yıldızların ışığı söndürüldüğü zaman"¹⁷⁷ ifadeleri açık bir şekilde evrendeki tüm gezegenler ve yıldızların sonunun bir gün geleceğini bildirmiştir.

Daha önce bahsettiğimiz Big Crunch (Büyük Çöküş) teorisi bilimin kanıtladığı yıldız çöküşlerini/ölümlerini temel almaktadır. Zaman içerisinde enerjisini tüketen

¹⁷⁵ 81/Tekvir 1.

¹⁷⁶ 82/İnfitar 2.

¹⁷⁷ 77/Mürselat 8.

yıldız içe doğru çökmeye başlar, bu çökmenin yaptığı basınç ise dış katmanın genişlemesine neden olur. 200-300 katına kadar büyüyen yıldızın radyasyon salınımı da (ışınım) fazlasıyla yükselir ve yıldız “*Kırmızı Dev*”^(Şekil 8) adı verilen devasa yıldızlara dönüşür. Bu dönüşüm ve sonrası uzun bir süreye tekabül eder.

Yıldızın var olup birkaç yıl ya da onlarca yıl normal döngüsüne devam edip sonra öldüğü düşünülmemelidir. Yıldızın çöküşe başlamadan önceki döngüsü milyarlarca yıl olabilir. Bu milyarlarca yıl devam eden enerji akışı bir gün yavaşlayıp azaldığında çökmeye başlar yıldız. Çökme süresi de yıldızın kütesine ve miktarına göre değişir. Nihayet çökmeyi tamamlayan yıldızın iç basıncı patlamaya ve Kırmızı Dev’e dönüşmeye neden olur.

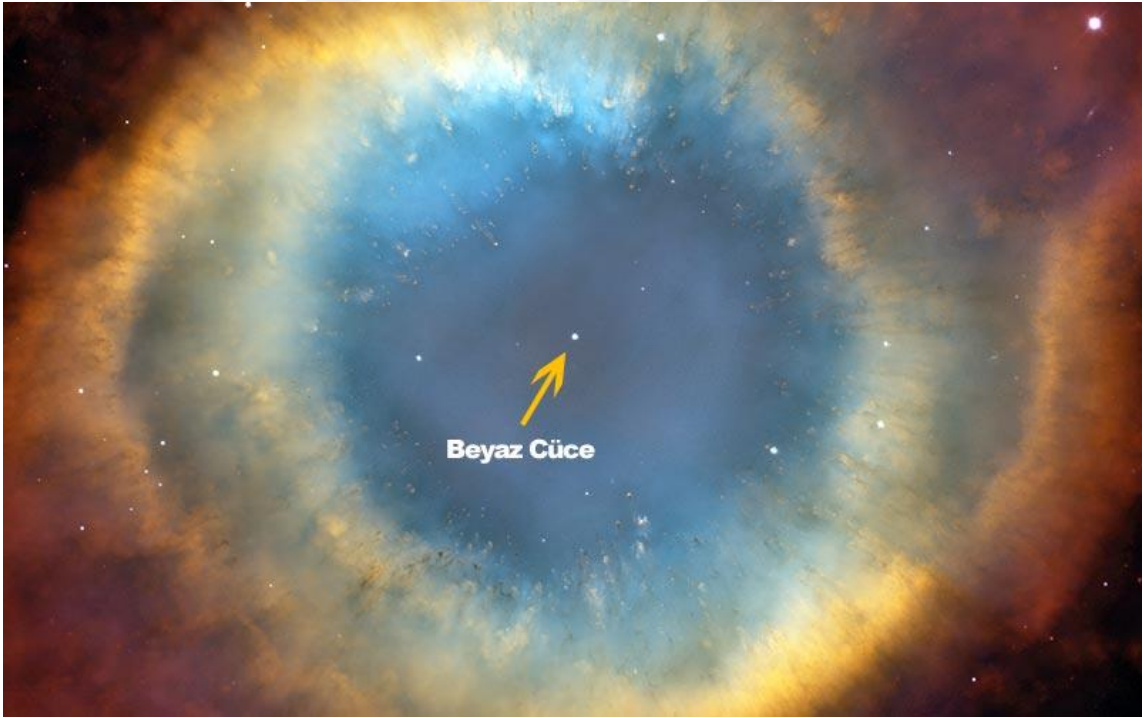

8Şekil 8: Kırmızı Dev.

[Kaynak: Kılıç Ekici, Özlem, “Yıldız Oluşumu ve Gelişimi”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TUBİTAK Yayınları, Ankara, 2017, Sayı: 590, s. Ek-1 (Dergi eki olan poster)].

Kırmızı dev olarak bir süre kalan yıldız, iç çökme ve dış genişlemenin etkisiyle patlama yaşar, dış katmanlarını uzaya püskürten yıldız önce büzülerek “*Beyaz Cüce*”^(Şekil 9) olarak adlandırılan ve içerisinde enerji üretimi gelişmeyen bir hale gelir, soğuması devam eden yıldız en sonunda karanlık ve soğuk bir cisim olan “*Kara Cüce*”^(Şekil 10) dönüşür.

Böylelikle yıldızın ölümü gerçekleşmiş olur. Güneş'te dâhil büyük küçük bütün tekli yıldızlar bu döngüden geçerek bir gün Beyaz cüceye veya Kara Cüce'ye dönüşecek ve sonunda ölecektir.¹⁷⁸ Kur'ân-ı Kerîm'de yıldızların sönmesi, gezegenlerin saçılması ve güneşin katlanıp dürülmesi ile anlatılmak istenen, bilimsel yöntemlerle kanıtlanan yıldız ölümleridir. Yıldızın/gezegenin enerji kaybı sonrası genişlemeye başlayıp patlaması ve parçalarının uzaya yayılması gezegenlerin saçılmasını, Beyaz cüceden kara cüceye dönüşmesi yıldızın ışığının sönmesini, içe doğru çökerek-büzüşerek küçülmesi ise katlanıp dürülmesini ifade eder. Allah (cc) her şeyi yaratandır ve yarattığı her şeyin sonunu tayin edendir. Günü geldiğinde gezegenlerin patlayıp saçılacağı, yıldızların ışığının söneceği ve Güneş'in de katlanıp dürüleceği bu ayetler vasıtasıyla tüm inananlara bildirilmiştir. Bilim ile Kur'ân'ın gökbilimine dair hemfikir olduğu bu konular Kur'ân bilim ilişkisinin ve Kur'ân'ın yüksek öngörüsünün delilleridir.

Şekil 9: Beyaz Cüce.

[Kaynak: Emecan, Zafer, *Yıldızların Ölümü 2: Beyaz Cüce*, <https://www.kozmikanafor.com/yildizlarin-olumu-2-beyaz-cuce/> (İnce: 31.05.2019)].

¹⁷⁸ Işık, Emre, "Yıldızlardan Kuasarlara Astronomi", *Özel MEF Lisesi Yıldızlardan Yıldızlara Astronomi Semineri*, İstanbul, 2012, 12-13.

10Şekil 10: Bir Kara Cüce Benzetimi.

[Kaynak: Soydugan, Faruk, Beyaz Cücelerin Kara Cüceye Dönüşme Serüveni, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/beyaz-cucelerin-kara-cuceye-donusme-seruveni>, (İnceleme: 31.05.2019)].

2.3. TABİAT BİLİMLERİ

İnsanlık tarihi kadar kadim bir maziye sahip olan tabiat ve onunla ilgili bilimler her toplum ve medeniyette kendi seviyesi uygun biçimde gelişmiştir. Her medeniyet bir ölçüde bu konudaki kanaatler, tespitler ve ilimlerle meşgul olmuştur. Cahiliye dönemlerinde bile bu bilimler kendine mahsus merasında yoluna devam etmiştir.¹⁷⁹

Doğa Bilimleri olarak da adlandırılan tabiat bilimleri temelde insan-doğa ilişkisini konu edinen bilimlerin tamamını kapsamaktadır. Aslında fizik, kimya, matematik astronomi, jeoloji, ekoloji, biyoloji, hidroloji gibi pozitif bilimlerin tamamı tabiat bilimleri olarak anılır.¹⁸⁰

Ancak bu çalışmada tabiat bilimleri olarak kastedilen bilim türleri doğayla direkt bağlantılı bulunan coğrafya, jeoloji, meteoroloji, ekoloji, zooloji ve hidroloji gibi doğa bilimleridir. Matematik, fizik ve kimya gibi diğer pozitif bilimlerin sebep olduğu etkilerden bahsetmek tabi ki kaçınılmaz olacaktır fakat çalışmanın özü insan ve fiziki

¹⁷⁹ Bkz. Muhammed İzzet Derveze, *Kur'ân'a Göre Hz. Muhammed*, çev. Mehmet Yolcu, 2. Baskı, Yarın Yayınları, İstanbul 2016, 241-245.

¹⁸⁰ Özemre, A. Yüksel, *Kur'ân-ı Kerîm ve Tabiat İlimleri*, Furkan Yayınları, (1. Baskı), İstanbul, 1999, s.10.

çevresinde bulunan canlı ve cansız varlıklarla ilişkilerini inceleyen bilim dalları üzerinde yoğunlaşacaktır. Zira insan yaşamı boyunca yer yer tabiat şartlarıyla mücadele etmiş, uyum sağlamış yahut bu şartların sonuçları sayesinde yaşamını devam ettirebilmiştir.

Tabiat şartlarına bağlı olarak yerleşim yerleri belirleyen, yiyecek ve içecek temini sağlayan, çevresindeki olumsuz koşullardan kendini koruyup fayda sağlayacağı çevre koşulları sayesinde dünya üzerindeki hayatı kolaylaştıran insan, yaratılıştan bu yana içinde bulunduğu çevre ile karşı konulamaz bir ilişki içinde olmuştur. Bu ilişki insanı yaşadığı çevre hakkında düşünmeye, gözlem yapmaya ve sonuçlar çıkarmaya başlamıştır. Dolayısıyla tabiatla ilişkili olan bilimlerin, diğer bilim dalları arasında oluşum tarihi bakımından ilk sıraları yer aldığını söylemek yanlış olmaz. Tabiat bilimlerinin çalışma prensibi ise nedensellik üzerine kuruludur. Olayların meydana geliş sebeplerini, yollarını ve sonuçlarını ortaya koymayı amaçlar. Öznel yargılardan uzak, akıl ile kavranabilecek, çelişkilere yer olmayacak derecede sabit ve bilinmeyi bilinebilir hale getirmeye odaklı çalışmalar yapar.¹⁸¹ Bu çalışmaların sonucu insan hayatına yarar sağlayacak bilgiler olarak açıklanabilir.

Kutsal Kitaplarda yer alan tabiat olaylarının işaretlerini içeren ayetler araştırmaya anlamaya ve iman etmeye yöneliktir. Bütün Kutsal Kitaplar için yaratılanlara bakarak yaratıcının yüceliğini ve kudretini tanımak önemlidir. İslam dünyası içinde tabiat bilimleri aynı savı destekler. Çünkü hem yaşadığı dünyanın yaratılışını merak eden hem de onu tanıyıp faydalanmak isteyen insanoğlu için tabiat doğal bir merak konusudur.

Âlemlerin Rabbi olan Allah (cc), İslamiyet'in kutsal kitabı olan Kur'ân-ı Kerîm'de, daha önce bahsettiğimiz ayetlerle, iman edenleri tabiatı araştırmaya, merak etmeye ve açıklamaya teşvik etmiştir. Kur'ân içerisinde yer alan ve birçok tabiat olayını işaret eden ayetler, gelişen teknoloji ve bulunan yeni bilimsel verilerle daha anlaşılır hale gelirken, Kur'ân'ın bu konuda verdiği bilgilerin günümüz modern tabiat bilimlerinin verileri ile karşılaştırılması ise inkâr içerisinde olanların ne büyük bir yanlışta olduğunu göstermektedir. Bu bölümde tabiat biliminin alanına giren konular

¹⁸¹ Özemre, *Kur'ân-ı Kerîm ve Tabiat İlimleri*, 11

ayrı ayrı başlıklar altında verilmeyip konu geçişleri halinde verilecektir. Bunun nedeni konuların ve bilimsel bilgilerin birbiri ile yüksek ölçüde bağlantılı olmasıdır.

2.3.1. Coğrafya Bilimi

Coğrafya basitçe yerküre/Dünya bilimidir. Jeoloji (yer bilimi), Ziraat, Meteoroloji (Hava bilimi), Hidroloji, Zooloji gibi birçok alanı kapsayan bu bilim insanın yaşadığı çevre ile ilişkisine ve yerküredeki oluşumlara ağırlık verir. Dağların oluşumu, rüzgârların yönü, yağmur türleri, hava şartları, yeryüzündeki su kaynakları, toprak tipleri, mesafeler, iklimler, yer altındaki madenler ve diğer kaynaklar gibi insanın yaşamını etkileyen her tabiat faktörü coğrafyanın konusu içinde yer alır. Bu bilgiler insanların, tarım, konaklama, mevsim şartlarına göre davranma ve hatta yaşayacağı toprak parçasını seçme gibi hayati kararlar aldığı konularda çok büyük önem taşır. İnsanın yaşadığı dünyayı tanıması, oluşumu, değişkenliği, verimliliği gibi hususları bilmesi yaşamını kolaylaştırması ve devam ettirebilmesi açısından gereklidir.¹⁸²

Kutsal Kitaplarda coğrafyanın alanına giren birçok konu doğrudan ya da dolaylı olarak yer bulmuştur. Örneğin ilerde detaylarını vereceğimiz ayetler göstermektedir ki işleyiş tarzları farklı da olsa “tufan” konusu Kitabı Mukaddesin ve Kur’ân-ı Kerîm’in ortak konusudur. Yine Kutsal Kitaplarda yer alan dağlar, hava şartları, iklim, doğal afetler ve insan dışındaki canlılar ile ilgili birçok konu tabiat bilimi ile Kutsal Kitaplar arasındaki ortak bir alanı ifade etmektedir. Çalışmamızın bu kısmında hem Kur’ân-ı Kerîm hem de Kitabı Mukaddes yönünden bilimsel karşılaştırmaya elverişli olan tabiat konulu ayetlere yer verilecek olup zorlama açıklamalara sebep olacak kısımlardan öznel olabilmek adına uzak durulacaktır.

2.3.1.1. Tevrat ve İncil Yönünden Coğrafya Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Kitabı Mukaddes’te geçen ve tabiat biliminin alanına giren astronomi ile ilgili bilgileri daha önce ele almıştık. Dikkat çeken ikinci tabiat olayı ise Tevrat ‘da Tekvin

¹⁸² Özgen, Nurettin, “Bilim Olarak Coğrafya ve Evrimsel Paradigmaları”, *Ege Coğrafya Dergisi*, İzmir, 2010/19, 2.

bölümünün 6.-7. ve 8. Kısımında yer alan “Tufan” konusudur. Tekvinin anlatımına göre Tufan olayı şöyledir; Yaratılıştan sonra dünyadaki nesiller artmaya başlar ve kız çocukları doğar, doğan kız çocuklarından güzel olanlarla ilahi varlıkların evlendiğini gören Hudâ yeryüzünde kötülüğün hızla çoğaldığını düşünür, bu duruma öfkelenir ve insanı yarattığına pişman olur, bu öfke ve pişmanlıkla yarattığı tüm canlıları yeryüzünden yok etmeye karar verir.¹⁸³

Hz. Nuh Hudâ'nın gözünde temiz ve değerlidir, bu nedenle Hudâ yeryüzündeki kötülükler yüzünden bir tufanla tüm canlıları yok edeceğini Nuh'a bildirir ve ondan tufandan korunmak üzere bir gemi yapmasını ister.¹⁸⁴ (Şekil 11)

Gemiyi nasıl yapacağını Hz. Nuh'a detaylıca tasvir eden Hudâ yeryüzündeki canlıların hepsinin yok edileceğini ancak Nuh'un bir anlaşma karşılığında oğulları, gelinleri ve karısıyla gemiye binmesi söylenir.¹⁸⁵

Hz Nuh'a ayrıca hayatta kalmaları için canlıların her türünden bir dişi ve bir erkek olarak birer çifti gemiye alması ve kendisi içinde gemideki diğer canlılar içinde yetecek kadar yiyeceği gemiye istiflemesi emredilir.¹⁸⁶

Hz. Nuh'a tufan günü bütün ailesi ile birlikte gemiye binmesi, hayvanların temiz kabul edilenlerinden yedişer çift, kirli kabul edilenlerinden birer çift, kuşlardan yedişer çifti de gemiye alması gerektiği ve 7 günün sonunda dünya üzerine 40 gündüz ve 40 gece boyunca durmaksızın yağmurlar yağdırılacağı bildirilir. Hz. Nuh emirlere riayet gösterir.¹⁸⁷

Tufan başladığı Hz. Nuh, ailesi ve nefes alan her canlı türünden birer çift gemiye binmişti. Çiftler erkek ve dişilerden oluşuyordu.¹⁸⁸ Tufan 40 gün devam etti, yükselen sular gemiyi yükselterek hareket ettirdi, nefes alan tüm varlıklar sular altında kalarak öldü. Hz. Nuh ve gemide olanlar dışında dünya üzerinde bulunan her şey yok oldu. 150 gün boyunca sular dünya üzerini kaplamış halde durdu.¹⁸⁹

¹⁸³ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6: 1-7.

¹⁸⁴ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6: 8-13.

¹⁸⁵ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6:13-18.

¹⁸⁶ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6:19-21.

¹⁸⁷ *Kutsal Kitap*: Tekvin 7: 1-5.

¹⁸⁸ *Kutsal Kitap*: Tekvin 7: 13-16.

¹⁸⁹ *Kutsal Kitap*: Tekvin 7: 17-24.

Tufan bittikten belirli bir süre sonra Hz. Nuh güvercini suların çekilip çekilmediğini kontrol etsin diye gönderdi. Güvercinin ağzında bir zeytin dalı ile dönmesi üzerine tufanın bittiğini anladı, Huda'dan gelen “ailenle birlikte diğer canlıları da yanınıza alarak gemiden ininin, soylanıp artsınlar” emri üzerine ailesi ve gemideki diğer tüm canlılarla birlikte gemiden indi.¹⁹⁰

Hz. Nuh tufan bittiği için Hudâ'ya ateş üzerinde yakılarak hazırlanan bir sunak yaptı ve orada kuşlarla kirli olmayan hayvanların her birinden yakarak bunları sundu.¹⁹¹ Sunulardan hoşnut olan Hudâ bir daha insan hatası yüzünden Dünya'yı lanetlemeyeceğini bildirdi.¹⁹²

Tanrı Nuh'u ve oğulları nurlandırdıktan sonra yeryüzünü bir daha lanetiyle cezalandırmayacağını, bir daha tufan olmayacağını ve Hz Nuh'un oğullarının ve gemiden inen diğer canlıların semereli olup çoğalarak soylarını devam ettirmelerini emretti. Tüm canlıların (hayvan ve bitkiler) insanlara gıda olacağını belirtti ve bazı yasaklar koydu.¹⁹³

11Şekil 11: Hz. Nuh'un Gemisi ve Tufan Betimlemesi.¹⁹⁴

[Kaynak: Gögebakan, “Yüksel, İnanç Sistemleri İçerisinde Yer Alan Tufan Miti ve Bunun Resim Sanatına Yansımaları”, *Sanat ve Tasarım Dergisi*, Malatya, 2016, 63)]

¹⁹⁰ *Kutsal Kitap*: Tekvin 8: 1-19.

¹⁹¹ *Kutsal Kitap*: Tekvin 8: 20-21.

¹⁹² *Kutsal Kitap*: Tekvin 8: 21.

¹⁹³ *Kutsal Kitap*: Tekvin 8: 21-22, 9: 1-11

¹⁹⁴ Ressam: Jan Bruegel il Vecchio, Detaylı bilgi için bkz. Gögebakan, “Yüksel, İnanç Sistemleri İçerisinde Yer Alan Tufan Miti ve Bunun Resim Sanatına Yansımaları”, *Sanat ve Tasarım Dergisi*, Malatya, 2016, 55-74.

Tufanın öncesi, gelişimi ve sonu hakkında bilgi veren bu kıssalar Tevrat'ı oluşturan yahvist ve din adamları kaynaklarının birlikte verilmiş halinden bir alıntıdır. Tufanı konu alan din adamlarının kaynağı, yahvist kaynakla çelişmektedir. Örneğin din adamları kaynağı, Tufan esnasında suların birikerek yükseklerle çıkma süresini 150 gün olarak belirtirken Yahvist kaynak 40 gün ile sınırlandırır. Metnin ilk kısmında yahvist kaynak Hz. Nuh'a her bir hayvan türünden birer çifti gemiye almasını söylerken sonraki kısımda din adamları metni, Temiz kabul edilen hayvanlardan ve kuşlardan yedişer çift, kirlili kabul edilen hayvanlardan ise birer çift alması gerektiğini söyler ancak ilerleyen kısımda Hz. Nuh'un gemiye her bir hayvan türünden birer çift aldığı söylenir.

Bu iki kaynağın birbiri ile çelişmesi ve hangisinin hayvan çiftlerinin sayısını doğru verdiğinin bilinmemesi bilimsel başka bir sorunu meydana çıkarır. Tufanın anlatıldığı bölümün sonuna doğru Hz. Nuh'un tüm kuşlar ve temiz kabul edilen hayvan türlerinden Hudâ'ya bir yakmalık sunak hazırladığı söylenir¹⁹⁵ hatta bunun kokusunun Hudâya güzel geldiği de eklenir.¹⁹⁶ Yakmalık sunu, kurban edilecek hayvanın kesilip iç organları ile birlikte bir sunak içerisinde yakılarak Hudâ'ya sunulmasıdır.¹⁹⁷

Eğer Hz. Nuh, tufan sonrası her hayvan türünden birer tane (ya da daha fazla) yaktı ise bu bilimsel olarak hayvan türlerinin soylarının devamını imkânsız kılar. Zira bilindiği üzere bazı istisnai türler hariç, hayvanlar eşeyli olarak ürerler. Eğer metnin iki farklı yerde bahsettiği gibi gemiye alınan hayvanlar birer çift olarak alındıysa ve Hz. Nuh tarafından bu hayvanların her türünden birer sunak adağı yapıldıysa alınan hayvan türlerinin üreyerek günümüze ulaşmış olmasının bilimsel manada mantık ile açıklanabilecek bir izahı yoktur. Metinde geçen yeryüzünde soluk alan her canlının yok edilmesi ifadesi de düşünülünce eşi yakılan canlıların üreme potansiyeli sağlayabilecek kendi türünden başka bir eş ile karşılaşabilmesi de mümkün değildir. Hem metnin kendi içindeki çelişkili verileri hem de bilimsel mantığa aykırı bu bilgi gösteriyor ki değişikliğe uğrayan ve farklı kaynakların verdiği farklı bilgilerle derlenen bu hikâyeye ne kurgusal olarak nede mantıksal olarak gerçeği yansıtmamaktadır.

¹⁹⁵ *Kutsal Kitap*: Tekvin 8:20.

¹⁹⁶ *Kutsal Kitap*: Tekvin 8: 21.

¹⁹⁷ *Kutsal Kitap*: Levliler 1: 10-17.

Kitabı Mukaddesin bazı tabiat olayları ile ilgili olarak isabetli ve bilim ile tutarlı öngörülerde bulunduğu da göz ardı edilemez. Yağmurun oluşumu ve suyun tabiat içerisindeki sürekli dönüşümü konusu, bu isabetli öngörülerden ilkidir. Kitabı Mukaddes kar ve yağmur sularının gökyüzüne döndüğünü¹⁹⁸, akarsuların denizlerle birleşerek denizler taşmadan suyun gökyüzüne yükseldiğini oradan da tekrar yeryüzüne indiğini¹⁹⁹, su damlalarının buharlaşarak göğe çıktıktan sonra yağmur olarak tekrar toprağa düştüğünü²⁰⁰ ve denizin sularını Hudâ tarafından gökyüzüne çağrılıp yağmur olarak yeniden yeryüzüne verildiğini²⁰¹ aktarır.

Hidroloji biliminin “Suyun Çevrimi” ya da “Su Döngüsü” olarak adlandırdığı bu durum; yeraltı ve yer yüzeyindeki suların yerçekimi etkisi ile denizlere karışması, deniz yüzeyindeki buharlaşması, terleyen bitkilerin meydana koyduğu buharlaşmanın atmosfere yükselerek orada karşılaştığı ani ısı düşüklüğünün etkisiyle yağmur olup yeryüzüne düşmesi ve yeryüzüne düşen yağmurların aynı döngüyü baştan başlatması olarak tarif edilebilir.²⁰²

Yani dünya üzerinde bulunan yer altı ve yer üstü suları ile bitkilerin terlemesi nedeniyle oluşan su buharı gaz halinde gökyüzüne yükselir ve atmosferdeki soğuk havayla karşılaşan gaz halindeki buhar sıvı hale geçerek yerçekimin etkisiyle yağmur, kar, vb. şekillere dönüşerek tekrar yer yüzeyine döner. Yer yüzeyine dönen su toprak tarafından emilerek yer altı suyuna, emilmeyen su ise akıntı şeklinde yer üstü sularına dönüşür. Hem yer altı suları hem de yer üstü suları denizler ya da okyanuslarda birleşerek suyun çevrim döngüsünü sağlamış olur.^(Şekil 12)

¹⁹⁸ *Kutsal Kitap*: Yeşaya 55: 10.

¹⁹⁹ *Kutsal Kitap*: Vaiz 1: 7.

²⁰⁰ *Kutsal Kitap*: Eyüp 36: 27-28.

²⁰¹ *Kutsal Kitap*: Amos 9: 6

²⁰² Gençer, Mustafa, vd. *Hidrometeoroloji*, Meteoroloji Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2005, 19.

12Şekil 12: Su Döngüsü.

[Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü E-Kütüphanesi. <https://www.mgm.gov.tr/genel/hidrometeoroloji.aspx?s=4>, (01.06.2019)]

Kitabı Mukaddes ile bilimin su döngüsü ve yağmur oluşumu hakkında verdikleri bilgiler anlatımdaki farklılığa rağmen birbirine çok benzemektedir. Kitabı mukaddesin yeryüzündeki suların buharlaşarak göğe yükseldiğini, yağmurun gökte oluşarak yeryüzüne düştüğünü bu düşen yağmurların ve akarsuların denizlere dökülmesinin denizleri taşımadığını, denizdeki suyun tekrar gökyüzüne yükseldiğini anlatması Hidrolojinin tasvir ettiği su döngüsü ile örtüşmektedir. Bilimin deney ve gözlem yolu ile bulduğu bu bilginin yüzeysel de olsa Kitabı Mukaddeste yer alması öngörünün isabetliliğini ortaya koymaktadır.

Kitabı Mukaddesin tabiat konusundaki ikinci isabetli öngörüsü dağların oluşumudur. Mezmurların içerisinde Hudâ'ya hitaben “Yeryüzünü dayanıklı tabanların üstüne kurdun. Ebediyen asla sarsılmayacak. Geniş suyu yeryüzüne bir kıyafet gibi sardın ve su dağları kaplayıp aşmıştı. Senin öfken ve paylaman karşısında engin olan su kaçıp çekilmeye başladı ve yeryüzünde onu niçin düzenlediğin kısımlara kaçtı. Ovalar alçaklara indi, dağlar ise yukarılara doğru çıktı. Sen suyun önüne geçemeyeceği ve yeryüzünü bir kez daha istila etmesine izin vermeyeceği setler koydun.”²⁰³ Sözleri yer alır. Özetleyecek olursak; Yeryüzünün dayanıklı tabanları olarak dağlar kastedilmekte ve dağların sular içerisinde olduğu, sular çekilince yükseltelerin dağ olarak meydana geldiği alçakta kalan yerlerin iste ovaları oluşturduğu söylenmekte. Çekilen suların önüne konulan engeller ise denizlerin kara sınırını işaret etmekte.

²⁰³ Kutsal Kitap: Mezmurlar 104: 5-9

Jeoloji bilimi, ekseriyetle büyük denizlerin diplerinde biriken tortul tabakanın yan kısımlarından gelen baskı (kıtaların hareketliliği, fay hatları, vs.) nedeniyle kıvrılıp yahut kırılıp yükselmeye başlaması ve basıncın etkisi bitene kadar bu yükselmenin devam etmesi yahut suyun zamanla azalarak çekilmesi neticesinde oluşan muazzam yükseltilere dağ (orojenez) adını vermiştir.²⁰⁴ Yani derinliği yüksek olan denizlerde biriken maddeler uzun bir birikim süreci sonunda maruz kaldığı basınçla yükselmiş ve suyu azalan denizler kuruyup çekilince oluşan yükseklikler dağ olarak oluşumunu tamamlamıştır^(Şekil 13). Dolayısıyla Kitabı mukaddes dağların denizler içerisinde oluşup yükselmesi ve denizlerin azalıp çekilmesi sonucu oluştuğunu beyan ettiği kısımlarda modern bilim ile hemfikirdir ve oluşumun aşamalarını safha safha anlatışı bilimsel bulgularla paraleldir.

13Şekil 13: Dağ Oluşumu (Orojenez)

[Kaynak: Şen, Süleyman, Dağ Oluşumu (Orojenez)<http://www.suleymansen.com/?pnum=410&pt=Da%C4%9F+Olu%C5%9Fu+mu+%28Orojenez%29>, (İnceleme: 02.06.2019)]

²⁰⁴ Demirtaşlı, Erdoğan, *Jeolojinin Ana Prensipleri ve Temel Konuları*, <http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/358.pdf>, (İnceleme: 02.06.2019).

2.3.1.1. Kur'ân-ı Kerîm Yönünden Coğrafya Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Kur'ân-ı Kerîm coğrafya biliminin alanına giren birçok husustan bahsetmiştir. Meteorolojik, jeolojik ve hidrolojik birçok bilginin yanı sıra coğrafya biliminin kapsadığı farklı bilim dallarının alanına giren birçok hususta da bilim ile ziyadesiyle paralel bilgiler veren Kur'ân-ı Kerîm'de Tevrat'ın bahsettiği tufan konusuna da yer verilmiştir. Bu da bize bir kıyas yapabilme fırsatı verir. Kur'ân-ı Kerîm'in tufan ile ilgili en detaylı bilgileri verdiği Hud Suresi²⁰⁵ ile Tevrat'ın verdiği bilgiler arasında ciddi çelişkiler vardır. Bu çelişkilerin detayına inmek bilimsel verilerle yapılacak olan karşılaştırmayı daha anlamlı kılacaktır.

Tevrat gemiye binecekleri tarif ederken Hz. Nuh, eşi, üç oğlu, üç gelini²⁰⁶ ve her bir hayvan türünden birer çift²⁰⁷ yahut yahvist metine göre temiz kabul edilen hayvanlardan yedişer çift diğerlerinden birer çiftin²⁰⁸ gemiye bindiğini söyler. Kur'ân-ı Kerîm'e göre temiz-pis ayrımı yapılmadan her bir hayvan türünden birer çift, Hz. Nuh'un -bir oğlu dışında- ailesi ve Hz. Nuh'a inanan az sayıdaki insan gemiye alınmıştır.²⁰⁹

Sonraki ayetlerde sırasıyla Hz. Nuh'un oğlunu gemiye binmesi için ikna etmeye çalıştığı²¹⁰, oğlunun bunu reddederek boğulduğu²¹¹ ve Hz. Nuh'un Oğlu için Allah'a yalvardığı bilgisi vardır.²¹² Oğlunun gemiye alınmamasının sebebi 46. Ayette Hz. Nuh'un oğlunun kötü bir davranışta bulunması olarak gösterilmektedir, ayet “şüphesiz ki bilgisizlerden olmaman için nasihat ediyoruz sana. Artık iç yüzünü bilmediğin şeyleri isteme” sözleri ile devam eder.²¹³

Hz Nuh'a oğlunun bilmediği bir suç (inkâr) dolayısıyla cezalandırıldığı bilgisi Allah (cc) tarafından bir öğüt ile birlikte verilmiştir. Ayetlerin açık olarak beyan ettiği

²⁰⁵ 11/Hud 25-49.

²⁰⁶ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6:18.

²⁰⁷ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6:19.

²⁰⁸ *Kutsal Kitap*: Tekvin 7:2-3.

²⁰⁹ 11/Hud 40.

²¹⁰ 11/Hud 42.

²¹¹ 11/Hud 43.

²¹² 11/Hud 45.

²¹³ 11/Hud 46.

gibi tufan esnasında gemide, Hz. Nuh'un ailesinin yanı sıra O'na inanan bir azınlık da vardır. Mantık açısından düşünüldüğünde dünya üzerindeki diğer tüm canlı ve insanlar yok edildikten sonra insanlığın yalnızca Nuh (as)'nin soyundan üreyerek tekrar Dünya'ya yayıldığı fikri tutarsızdır. Nitekim Hud Suresi 48. Ayet ile Kur'ân-ı Kerîm de bu konuya kesin bir açıklama getirmiştir. "Ey Nuh! Sana ve seninle birlikte olanlara ve onların soylarından gelecek olan ümmetlere bizden bereket ve selamete inin gemiden..."²¹⁴

40. Ayetinde buyurduğu üzere Hz. Nuh ve ailesi dışında çok az sayıda bulunan başka inananlar da gemiye binmiş ve tufandan sağ olarak kurtulmuştur, dolayısıyla o inananlarında soyu devam etmiştir, 48. Ayetteki "selamet ve bereketle inin gemiden" ifadesi inanan azınlık içinde soylarının çoğalacağı bereket ve korunacağı selametin müjdelendiğini gösterir. Modern bilimin günümüzde ulaştığı "İrk" kavramının birçok çeşide sahip olması da Tevrat'ın tek bir soydan gelme düşüncesi ile çelişmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm tufanı anlatırken bir tarih aralığı vermez ya da tufanın süresinden bahsetmez. Aynı şekilde tufanın yeryüzünün her yerini kapsayacak şekilde yapıldığına dair de bir bilgi bulunmaz. Tevrat'a benzer bir ifadeyle Kur'ân'da tufanın hem yağmurlar hem de yeryüzündeki suların birleşmesiyle gerçekleştiğini söyler. Yine benzer bir ifade de geminin yapım aşamasında Allah'ın (c.c) gözetimi altında bulunmasıdır. Tevrat geminin yapım aşamalarını Hudâ'nın Hz Nuh'a tarif ettiğini söylerken²¹⁵, Kur'ân-ı Kerîm "gözetim" ifadesiyle aynı sonucu kastetmiştir.

Yağışlı hava şartlarının oluşumu konusu Kur'ân-ı Kerîm'de de Tevrat'takine benzer ifadelerle yer bulmuştur. Ancak Kur'ân-ı Kerîm'de farklı olarak rüzgârın yağmurun oluşumuna katkıları, yağmur sularının tatlı olması, Cumulonimbus bulutları ve yağmurun ölçülü oluşuna da detaylıca değinmiştir. Kur'ân-ı Kerîm rüzgârlar ve yağış konusunda Rüzgârları "müjdecî" olarak ifade eder²¹⁶. Bu ifade rüzgârların bulutları itici kuvveti ile hareket ettirerek bir araya toplamasını ve yağmur oluşturacak kütlelere sahip olana kadar onları biriktirmesini ifade eder. Kurak topraklara ve suya her daim ihtiyaç duyan insanlar için rüzgâr, yağmurun geleceğini müjdeleyen bir habercidir, çünkü

²¹⁴ 11/Hud 48.

²¹⁵ *Kutsal Kitap*: Tekvin 6: 14-16.

²¹⁶ 30/Rum 46.

rüzgâr olamasaydı bulutlar yer değiştiremeyecek, birleşip kümelenemeyecek ve yağışı sağlayacak kapasiteye ulaşamayacaktı.

Ayette geçen “Rüzgârları müjdeciler olarak göndermesi” sözü ile anlatılmak istenen yalnızca rüzgârın bulutları taşıması değildir, ayetin vurguladığı bir diğer mucizevi husus genellikle koyu renkli ağır bulutların, çöllerin yüzeyinde bulunan ve içerisinde milyonlarca bakteri bulunduran bulutlardır. Ayetin devamı bizzat bu bulutları “ağır bulutlar olarak vurgular ve bu ağırlığın sebebini merak etmeye teşvik eder. Bu ağır bulutlar; kil minerali olarak adlandırılan ve çöllerin geniş yüzeylerinde bulunan tozları rüzgârın hareket ettirip yükseltmesi sonucu yüklenen bulutlardır. Uzunca bir süre kuru halde (uykuda) bekleyen bu mineraller bulutlar tarafından yüklenince karşılaştıkları nem etkisi ile aktif hale geçerler (uyanırlar). Kil mineralleri içerisinde milyonlarca bakteri bulundurur dolayısıyla yağmurun yağdığı kurak bölgelere yağmur ile birlikte bakteri ve mantarlarda (organik maddeler) nüfuz eder ve kurak toprak bereketli, verimli bir alan haline gelir.”²¹⁷

Bahsedilen bu bulutlar bazen devasa boyutlara ulaşabilir. Cumulonimbus olarak adlandırılan ve kümelenmiş bulutlar diyebileceğimiz bu bulut tipi, küçük bulutların rüzgârın etkisi ile bir araya getirilip yığılması ile oluşmuşlardır. Kur’ân Cumulonimbus bulutlarından “*Görmez misin ki Allah bulutları istediği yere gönderiyor onları üst üste biriktiriyor ve onlardan yağmur yağıyor. Gökyüzünde dağ yığılmış bulutlarda dolu da var ve yeryüzüne indiriliyor. Bununla dilediğine felaket (afet) verir dilediğini de bu afetten emin kılar. Bulutlardan çıkan şimşegin parıltısı neredeyse gözlerini alacak*”²¹⁸ diyerek bahseder.

Ayetteki “dağ” kelimesi devasa bulutları anlatan bir tasvirdir. Cumulonimbus bulutları da birleşip kümelenerek adeta yüce bir dağ görünümüne bürünürler.^(şekil 14)

²¹⁷ Saydam, A. Cemal, “Rüzgârların Ağır Bulutları Yüklenmesi”, *Toplum Bilimleri Dergisi*, Elazığ, 2014/8, 307.

²¹⁸ 24/Nur 43.

14Şekil 14: Cumulonimbus Bulutu

[Kaynak: Sönmez, İbrahim, Meteorolojik Gözlem ve Ölçüm Usulleri Ders Notları. <https://docplayer.biz.tr/40609036-Met-102-meteorolojik-gozlem-ve-olcum-usulleri-ders-notlari-8-bulutlar.html>, (İnceleme: 02.06.2019)]

Yağmur sularının bir ölçü dâhilinde yaratılması ve tatlı (içilebilir) özellikte olması da Kur’ân-ı Kerîmin dikkat çektiği bir diğer konudur. Yağmurun ölçülü oluşundan bahseden ayet; “Allah (cc) gökten bir ölçüye göre suyu indirendir. Bu suyla yeryüzünün ölü parçalarını (kurak toprakları) canlandırdık. İşte sizde (mezarlarınızdan) böyle çıkarılacaksınız.”²¹⁹ Sözleriyle ölçülü oluşu vurgular.

Bu ölçülü oluşun bilimsel açıklaması yağmurun miktarı ve yapı özellikleridir. Bilimsel çalışmalar sonucu ortaya çıkan yağmur ölçüsü şaşırtıcıdır çünkü bölgelerin ya da kıtaların aldığı yağmur miktarı yıllara göre değişiklik gösterse de yeryüzüne düşen yağmur miktarı her yıl aynıdır. Bu miktar saniyede 16-17 milyon tondur yani yıllık yağış miktarı 500 trilyon tonun üzerindedir. Her yıl aynı miktarda yağış alan yeryüzü bir o kadar da buharlaşma yaşayarak gökyüzüne aynı miktarda gaz halinde su gönderir.²²⁰

Bu miktar sabittir değişmez. Miktarın artması ya da azalması tahmin edileceği üzere dünya üzerinde felaketlere neden olabilir. Fazla yağış sel gibi doğal afetlere sebep olabileceken yağışın azalması giderek kuraklaşan bir dünyaya neden olabilir. O halde yağmurdaki bu ölçü dünya üzerindeki canlılık için hayati önem taşımaktadır. Suyun yapısal özelliklerindeki ölçü de aynı hassasiyet derecesinde önemlidir. Bulutlar;

²¹⁹ 43/Zuhruf 11.

²²⁰ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 128

karbondioksit, metan ve diğer gazlar ile birlikte atmosfer üzerinde sera etkisi oluşturan birer gaz kümesidir. Bu sera etkisi sayesinde yeryüzüne düşen enerji ışınlarının uzayın aşırı soğuk ortamında kaybolması önleniyor ve dünya üzerindeki “doğal sera etkisinin” yüzde 67’lik bir kısmı bu gaz kümelerinin oluşturduğu bir yalıtım katmanı sayesinde gerçekleşiyor.²²¹

Suyun bu katı, sıvı ve gaz formlarının işlevselliği canlılığın devamı için gereken hassas ölçülerle ayarlanmış durumda, genel yapısına ve sıvı haldeki donma özelliklerine aykırı olarak su buharının (gaz hali) -30 °C’de bile donmuyor oluşu “ölçülü” tabirinin bir diğer açıklamasıdır. Bahsettiğimiz Cumulonimbus bulutlarının devasa dağların boyutlarına ulaşabildiğine daha önce değinmiştik. Eğer bulutlar da suyun sıvı halindeki donma sıcaklığı olan 0 °C’de donuyor olsaydı gökyüzündeki bu devasa bulutların donup yeryüzüne yüzlerce tonluk kütleler halinde düşmesi kaçınılmaz olurdu. Oysa Kur’ân’ın Bahsettiği ve bilimin keşfettiği bir “ölçülülük” sayesinde yüksek şiddette sahip soğuklar bile bulutların donmasına sebep olamamakta. Kur’ân-ı Kerîm’in bahsettiği bu ölçülülük/hassaslık/ayarlanmışlık sayesinde suyun yeryüzündeki döngüsü canlı hayata sayısız önemli katkılarda bulunurken bir felakete dönüşmekten de uzak tutulmuştur.

Gaz bulutlarından yeryüzüne inen suyun tatlılığı ise bir başka ölçülülük ve hesaplanmışlık kanıtıdır. Vâkıa Suresi’nin 68-69 ve 70. Ayetleri yağmur suyunun tatlılığını belirten ve bunun Allah (cc) tarafından verilmiş bir lütf olduğunu vurgulayan ayetlerdir, ayetlerin meali ise şöyledir: *“İçmekte olduğunuz suya baktınız mı hiç? Onu buluttan indiren siz misiniz yoksa biz miyiz? Dileseydik onu içilmeyecek acı (tuzlu) bir su yapardık. O halde şükretsenize!”*²²²

Deniz suları tuzlu iken, deniz yüzeyinden buharlaşma ile gökyüzüne çıkan su tatlıdır. Buharlaşma esnasında tuz denizde kalırken tatlı suya dönüşen su buharı yükselerek bulut oluşumunu sağlar.²²³ Eğer yağmur suları tatlı değil de tuzlu olsaydı bu yalnızca insanların yaşamını değil yeryüzünde yaşayan tüm canlı türlerini yok olmaya zorlayacaktı. Bitkilerin, toprağın hatta canlıların ihtiyacı olan tatlı su eğer gökyüzünden

²²¹ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 129

²²² 56/Vâkıa 68-70.

²²³ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 133.

tuzlu olarak inseydi bütün bitkiler kurur, bütün topraklar çoraklaşır ve canlılık ana yaşam kaynağını kaybetmiş olurdu.

Kur'ân-ı Kerîm'in yağmurun ölçüsü yönünden verdiği tüm bu bilgiler, bilimin son 200 yılda adım adım ve uzun uğraşlar sonucu elde ettiği bilgilerdir. Oysa Kur'ân-ı Kerîm yüzyıllar öncesinden tüm bu bilgilere ışık tutmuş ve yaratıcının sonsuz keramet sahibi oluşunu anlayan akıllar için gözler önüne sermiştir. Bulutların donmuyor oluşu, henüz en temel gökyüzü inceleme aleti olan teleskop bile icat edilmemişken dağ şeklindeki bulutlardan ve bu bulutların taşıdığı organik maddelerden bahsedışı, tatlı suyun yeryüzüne indirilişi ve insanlık için bunun şükür sebebi olacak kadar önemli oluşunun vurgulanması yalnızca Kur'ân'a inananlar için değil, bilime inananlar içinde aynı derecede önemlidir. Zira Kur'ân-ı Kerîm tüm insanlığa ve insanlığın yararına olacak her konuya ışık tutmak amacıyla gönderilmiş bir rehberdir.

Yağmurların oluşumuna yüzeylerindeki buharlaşma ile büyük ölçüde katkıda bulunan denizler ve yüzey suları da Kur'ân-ı Kerîm'de geniş yer bulmuştur. Özellikle tatlı ve tuzlu suyun, aralarında gözle görülebilen bir set bulunmamasına rağmen birbirine karışmadan aynı alanda bulunabilmesi hususu insan merakını cezbedecek derecede ilginçtir. Kur'ân-ı Kerîm bu durumu iki farklı ayette detaylarıyla birlikte ve zorlama açıklamalardan uzak olarak ifade etmiştir; *“Allah, birbirine kavuşması için iki denizi azat etti. Ancak ikisi arasında bir mani bulunur, birbirleri ile karışamazlar”*²²⁴ ve *“Biri tatlı ve içilebilir diğeri tuzlu ve acı olan iki denizi birbirine kavuşacak şekilde yönlendiren ve ikisinin arasına birbirlerine karışmasına engel olacak bir set koyan O'dur.”*²²⁵

Birbirine karışmayan denizlerin yeryüzünde bilimsel çalışmalar sonucu bulunmuş birçok örneği vardır.^(Şekil 15,16) Ancak bu misallerden bilim camiasında en çok ses getireni Jacques-Yves Cousteau (Kaptan Kusto) tarafından Cebelitarık boğazında keşfedilen Atlas Okyanusu ve Akdeniz'in birbirine karışmaması durumudur. Kaptan Kusto'nun Akdeniz ve Atlas Okyanusunun su yapılarını inceleyerek vardığı bu karışmama durumunun sebebi bilimsel olarak suların yapısındaki farklılık ve yüzey

²²⁴ 55/Rahman 19-20

²²⁵ 25/Furkan 53.

gerilimidir. Sularda tuzluluk arttıkça yoğunluk artar.²²⁶ Aynı şekilde yoğunluğun artması da yüzey geriliminin artmasına neden olur.²²⁷

Atlas okyanusu ve Akdeniz'in Cebelitarık boğazında buluşup birbirine karışmadan yollarına devam etmelerinin sebebi bu yüzey gerilimi ve yoğunluk farkıdır.^(Şekil 17)

Kur'ân-ı Kerîm'in nazil olduğu dönemde Arap yarımadasının günümüz teknolojilerinden ve yüzey gerilimi ile yoğunluk farkını ortaya koyabilecek teknolojik aletlerden mahrum olduğu düşünülünce 14 asır önce bildirilen bu durumun bilimsel öngörü yönünden ne derece isabetli ve şaşırtıcı olduğu gerçeği ile karşı karşıya kalıyoruz. İki suyun birbirine karışmadan birleşip yollarına devam ettiği fikri günümüz üstün teknolojisine rağmen insanlar arasında büyük çok büyük hayrete sebep olmuşken asırlar önce son kutsal kitabın bunu bildirmiş olması inananlar için bilgi kaynağı, inkâr içinde olanlar içinde olanlar için ise ispat ve tenkit niteliğindedir.²²⁸

15Şekil 15: Alaska ve Danimarka'daki sularda birbirine karışmama fotoğrafları

[Kaynak: <https://dogrula.org/iki-denizin-birbirine-karismadigi-iddiasi/>, (03.06.2019)]

²²⁶ *Fiziksel Oşinografi*, Milli Eğitim Bakanlığı, Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), Ankara 2006, s.10

²²⁷ Gencer, Duygu, *Yüzey Gerilimi Deneyi*, 2015, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/yuzey-gerilimi-denevi>, (İnceleme: 03.06.2019).

²²⁸ Tenkit ve eleştiri konusunda belli başlı İslami Düsturlar hakkında bkz. Mehmet Yolcu, *Muhammed Ali es-Sâbüni: Eserler Fikirler Tenkitler*, Erguvan Yayınları, İstanbul 2019, 11-19, 211-220; Mehmet Yolcu, "Muhammed Ali es-Sâbüni'ye Yöneltilen Tenkitlerin Değerlendirilmesi", *İslam Düşüncesinde Eleştiri ve Tahammül Kültürü*, Ensar Neşriyat, İstanbul 2019, 2/79-98.

16Şekil 16: Brezilya’da Amazon Nehri ve Rio Negro’nun birbirine karışmadan birleşmesi

[Kaynak: <https://dogrula.org/iki-denizin-birbirine-karismadigi-iddiasi/>, (İnceleme: 03.06.2019)]

17Şekil 17: Akdeniz ve Atlas Okyanusu’nun Birbiri ile Karışmadığını Gösteren Şema

[Kaynak: Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize, 136).

“Yeryüzünde insanlar sallanıp sarsılmasın diye sabit ve sağlam dağlar yarattık”²²⁹, “Dağları görüp de onları hareketsiz sanırsınız. Oysa onlar bulutlar gibi hareket ederler”²³⁰ Bu iki Ayet-i Kerîme’ye birlikte bakıldığında derin düşünmeyen ve inançsız olan toplumlar için bir çelişki vardır. Oysa bilimsel bilgilerle birlikte açıklandığında Kur’ân-ı Kerîm’in bilim ile paralelliği ve ne kendi içinde nede bilim ile çelişmezliği bir kez daha inanmayanları şaşkına uğratacak kadar büyük olacaktır.

²²⁹ 21/Enbiya 31.

²³⁰ 27/Neml 88.

Dağların sabit olarak yaratılışını anlatmadan önce bir Ayet-i Kerîme'den daha bahsetmekte yarar var; Nebe suresi 6. ve 7. ayetlerin meali “*Biz yeryüzünü bir dōşek dağları da birer kazık olarak yaratmadık mı?*” şeklindedir²³¹

Ayrıca dağların sabit oluşuna değinen birkaç ayet daha vardır.²³² Ayetlerde “Sabit, metin, muhkem, vb.” olarak geçen ifadelerin bilimsel karşılığı; İzostatik dengedir. Yerin yüzeyinden 100-400 km arasında bulunan kısma “*Yumuşak Küre (Astenosfer)*” denir. Yumuşak küre okyanusal ve karasal kabukları kendi içinde 100 km'ye kadar olan litosfer katmanında barındırır. Okyanusal kabuğun yoğunluğu daha fazla ancak kalınlığı daha azdır. Kıtasal kabuğun ise yoğunluğu düşüktür ancak kalınlığı okyanusal kabuğun 4-5 katı kadardır.^(Şekil 18) Bu iki kabuk arasındaki yoğunluk farkı ve kalınlık farkının birbirinin zıttı olması bir denge sağlar. Başka bir deyişle Okyanusal kabuğun yoğunluğunun yüksek olmasını yer kabuğunun kalınlığının yüksek olması dengeler. İşte bu dengeye izostatik denge adı verilir.^(Şekil 19)

İzostatik denge karasal ve okyanusal kabuğun farklı yoğunluk ve kalınlıklara rağmen ayrılmadan aynı hizada dengede durmasını sağlar.²³³ Bu izostatik dengeyi sağlayan unsurlardan bir diğeri de dağların yer kabuğunun kilometrelerce altına inen kökleridir.^(Şekil 20)

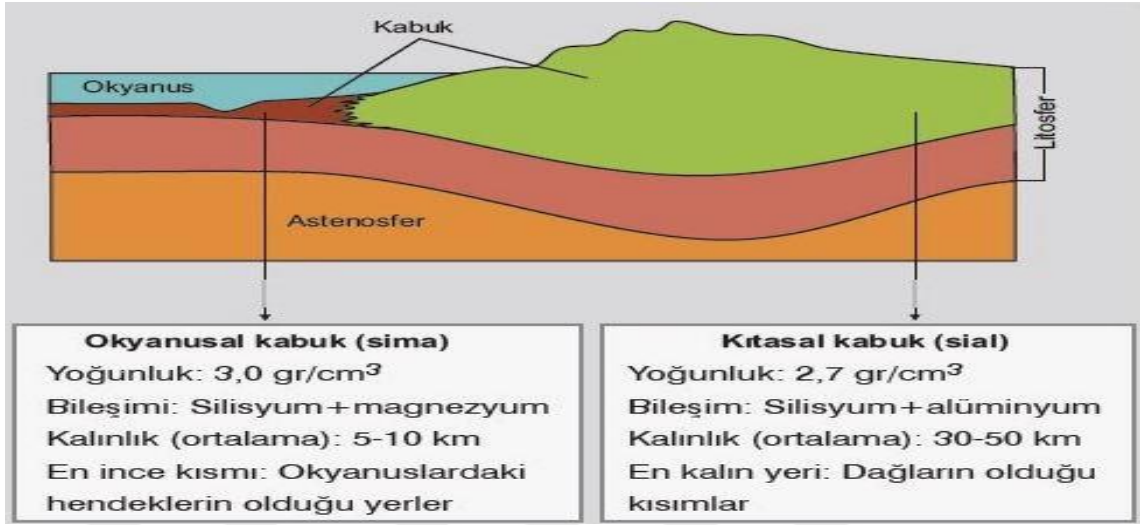
Bu kökler Nebe' Suresi'nde bahsedildiği gibi bir kazık misali yer kabuğunun derinliklerine doğru inerler ve karasal kabuk ile okyanusal kabuk arasındaki dengeyi sağlayarak, sarsılmayı, kaymayı, ayrılmayı önlerler. Kur'ân-ı Kerîm'in “sarsılmaz dağlar ve kazık şeklinde dağlar” ile tabir ettiği durum dağ köklerinin ve katmanlar arasında bulunan statik dengenin bu önleyici özelliğidir. Aksi bir durum olsaydı, yani dağların kökleri derinleri inmeseydi yahut statik dengeyi sağlayan unsurlardan biri eksik olsaydı yeryüzü sürekli bir sarsıntı ve yükselip alçalma durumu yaşayacaktı. Kur'ân-ı Kerîm'in asırlar önce bildirdiği bu durum çıplak gözle görülebilecek bir durum değildi. Yüzyıllar sonranın teknolojisi ancak yaşadığımız çağa yakın bir zamanda gelişen teknolojinin yardımıyla bunu ortaya koyabilmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'in dağlardan bu

²³¹ 78/Nebe' 6-7.

²³² 88/Ğâşiyeye, 19-20, 16/Nahl 15, 79/Naziat 32, 21/Enbiya 31.

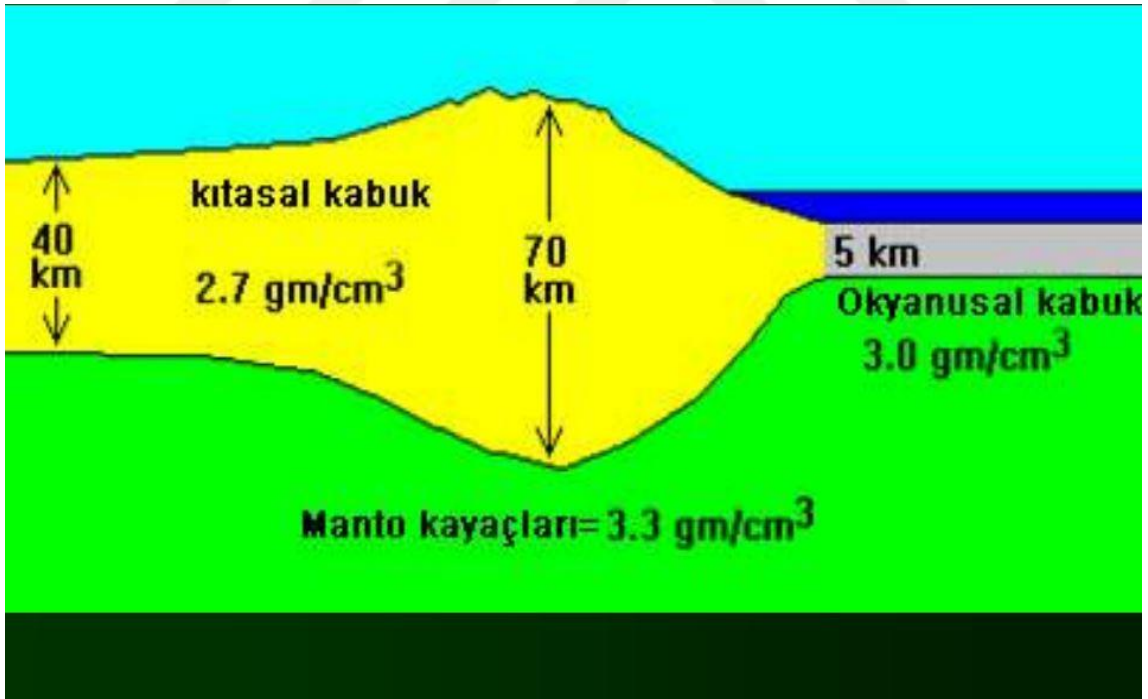
²³³ Arkoç, Orhan, *Genel Jeofizik Ve Jeoloji, Kırklareli Üniv. Ders Notları*, http://personel.klu.edu.tr/dosyalar/kullanici/orhan.arkoc/dosyalar/dosya_ve_belgeler/B%C3%B6lüm%20-%20Jeoloji%20ve%20Jeofizik%20-%20Orhan%20Arkoç.pdf, (İnceleme: 06.06.2019).

şekilde bahsetmesi hem bilimsel paralellik hem de Kur'ân-ı Kerîm'i anlama açısından güzel bir misaldir.

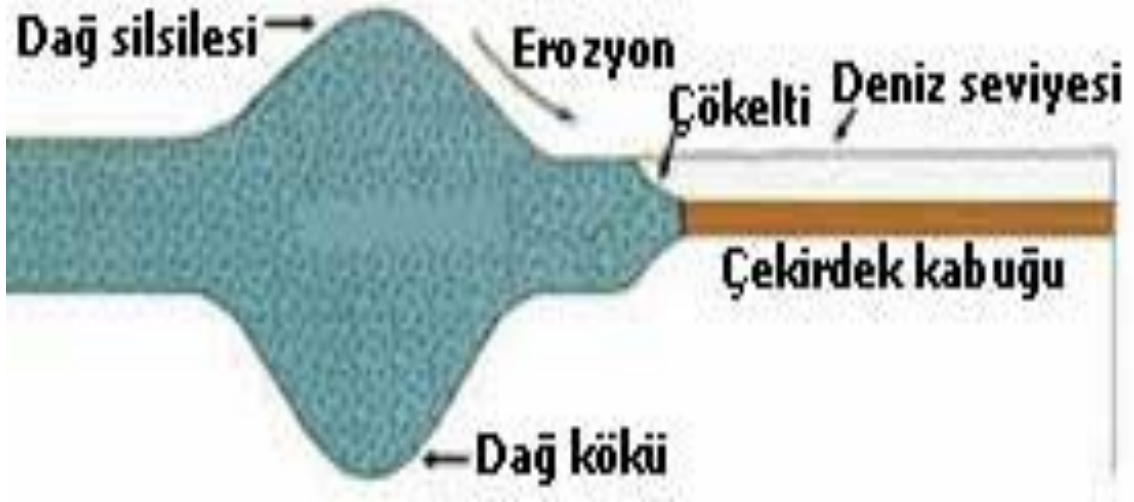
18Şekil 18: Karasal Kabuk ve Okyanusal Kabuk

[Kaynak: İç Kuvvetler (Yerin Yapısı ve Jeolojik zamanlar),
www.cografyatr.com/ders/20/ic-kuvvetler-yerin-yapisi-ve-jeolojik-zamanlar.html,
(İnceleme: 07.06.2019)]

19Şekil 19: İzostatik Dengeyi Gösteren Çizim

[Kaynak: Arkoç, (İnceleme: 06.06.2019)]

20Şekil 20: Dağ Kökünü Gösteren çizim

[Kaynak: Ceylan, Özlem, Dağların Görevi:
<http://ozlemceylan.blogcu.com/daglarin-gorevi/5936003>, (İnceleme: 07.06.2019)]

Dağların hareketli oluşunu konu alan ayet ise bambaşka bir jeolojik durumu anlatmaktadır. Alman kökenli meteoroloji uzmanı Alfred Wegener'in 1912 yılında keşfedip 1915 yılında çıkardığı “Okyanusların ve Kıtaların Kökeni” adlı eserinde yer verdiği *Kıtasal Hareket*; Binlerce yıl önce tek bir parça halinde bulunan kara parçasının bölünerek kıtalara ayrılması ve tıpkı suların üzerinde hareket eden buz kütleleri gibi yer yüzeyinde bu kıtaların hareket etmesidir. Wegener'in anlatımına göre kıtalar milyonlarca yıl boyunca kayma hareketiyle birçok kez yer değiştirmiştir. Levha hareketleri^(Şekil 21) olarak adlandırılan bu durum kıtaların birbirlerinden uzaklaşmaları ve araya okyanus sularının dolması ile sonuçlanmıştır.²³⁴ Dolayısıyla kökleri kıta altına uzanan ve statik dengeyi sağlayan dağlarda kıtalar ile birlikte yerlerinden hareket etmiş ve yeryüzünün farklı noktalarına doğru ilerlemişlerdir. Kıtaların oluşumu ile okyanus etkisi, dünya üzerinde farklı iklim tiplerinin (enlem etkisi), biyoçeşitliliğin ve yaşam alanlarının oluşmasına neden olmuştur. Neml suresinin 88. Ayeti “*Bu her şeyi sağlam yapan Allah'ın (cc) sanatıdır (işidir)*” sözleri ile devam eder. Dağların sabit oluşundan ve dağların hareket halinde oluşundan söz eden iki ayrı ayetin buluşma noktası da bu sözlerdir. Allah (cc) dağları bulunduğu kara parçasının sarsılmasını engellemek üzere sabit ve köklü bir biçimde yaratmıştır, dağların üzerinde bulunduğu kara parçalarını ise canlı yaşamına pek çok katkılar sağlayacağı şekilde hareketli olarak inşa etmiştir. Sonuç

²³⁴ Önde, Esra - Alper Gürbüz, “Wegener'in Yapbozu”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TÜBİTAK Yayınları, Ankara 2011, Sayı: 127, 69-70.

olarak her iki ayet de bilimsel teknolojinin nimetleri sayesinde kanıtlanmış birer jeolojik olayı anlatmıştır. Birbiri ile çelişkili görünen ayetlerin birbirleri için tamamlayıcı ve bilim ile aynı yönde bilgiler verdiği açıktır.

21Şekil 21: Kıtaların Ayrımını Gösteren Levha Hareketleri Çizimi.

[Kaynak: Levha Hareketleri: <http://cografim.blogcu.com/levha-hareketleri/7218355>,
(İnceleme: 07.06.2019)]

Rüzgârların müjdeci olduğundan bahseden ayeti daha önce açıklamıştık, bu ayetin yanında rüzgârların aşılacağı oluşundan bahseden Ayet-i Kerîme'yi de açıklamak bilimsel kıyas açısından önemli olacaktır. Bitkilerin çoğu rüzgârın imkân verdiği tozlaşma sayesinde ürerler. Erkek bitkide bulunan üreme tozları rüzgâr yardımıyla dişi çiçek tohumuna taşınır.²³⁵ Bu taşınan tozlar sayesinde dişi çiçekte döllenme ve üreme gerçekleşir. Rüzgâr, erkek çiçekteki tozu çok uzaktaki bir dişi çiçeğe bile taşıyabilir. Bu sayede aynı ortamda bulunmayan çiçekler tozlaşıp üreyerek çoğalabilir ve türlerinin devamı sağlanır.²³⁶ Bu tozlaşma durumu yalnızca çiçekler için algılanmamalıdır. Çiçek açan tüm bitkiler, yani meyvelerin, ağaçların, ticari bitkilerin büyük bir kısmı rüzgârın taşıyıcılığını yaptığı tozlar sayesinde üremelerine devam ederler. Rüzgârın erkek çiçekten aldığı tozu taşıyarak dişi çiçeği aşılması Kur'ân-ı Kerîm'de “ Rüzgârları aşılacağı olarak gönderdik”²³⁷ cümlesiyle anlatılmıştır.

²³⁵ Bahçecilik-Kapalı Tohumlu Bitkiler, Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2007, 3

²³⁶ Akkemik, Ünal, Bitki Fizyolojisi Ders Notları, <http://unalakkemik.net/wp-content/uploads/2018/02/OMYO-bitki-fizyolojisi-ders-notlar%C4%B1-2017.pdf> (İnceleme: 08,06,2019).

²³⁷ 15/Hicr 22.

Rüzgârın tozlaşmayı sağlaması hususu bilimsel verilerle tam bir uyum içindedir.

2.3.2. Biyoloji Bilimi

Biyoloji canlıları, onların varoluşunu, gelişimini, yaşadığı ortamı, üremelerini ve canlıların birbirleri ve çevreleri ilişkilerini inceleyen bilimdir. Kısaca yaşam bilimi de diyebileceğimiz biyoloji var olan tüm canlı türlerini kapsayacak bir araştırma içerisindedir. Okyanuslardan çöllere, bataklıklardan balta girmemiş ormanlara kadar içerisinde canlı bulunan her yer biyolojinin çalışma alanıdır. Yaptığı çalışmalarla insan hayatını doğrudan etkileyen, gıda gereksinimi, sağlık, iklimsel problemler biyolojik çeşitliliğin sürekliliği gibi konulara ışık tutan, katkıda bulunan biyoloji bilimi sebep-sonuç ilişkisine odaklıdır.²³⁸

Özetlemek gerekirse biyoloji bilimi, insan ve çevresindeki tüm canlıları konu edinen, sınıflandıran ve süreklilikleri için çözümler üreten bir bilimdir.

2.3.2.1. Kitabı Mukaddes Yönünden Biyoloji Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Diğer bilimsel konularda olduğu gibi biyoloji bilimi konusunda da Kitabı Mukaddes'te pek bilgi bulunmaz. Bulunan bilgiler kıyaslamaya yahut açıklamaya elverişli olmayan üstünkörü bilgilerdir. Yalnızca dünyanın yaratılışı bölümünde de bahsi geçtiği üzere; Tekvin'de insanların çamurdan yaratılışından,²³⁹ tohumlu bitkilerin yaratılışından ve tohumu meyvesinde olan bitkilerden²⁴⁰, hayvanların çift yaratılışından ve temiz kabul edilen ile temiz kabul edilmeyen hayvanlardan bahsedilmiştir.²⁴¹

İnsanın çamurdan yaratılışı dışında, bahsedilen bu konular bilim ile çelişmeyen ancak o dönemde de çıplak gözle görülebilen durumlardı. Dolayısıyla bu hususlar hakkında bilimsel bir öngörünün varlığından bahsetmek hata olur. Kitabı Mukaddes'in birçok yerinde hayvanlar, çiçekler ya da diğer canlılar zikredilmiş olsa da bunlar o an

²³⁸ Suna, Özgür, *Ortaöğretim Biyoloji 9*, Netbil Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 13-17.

²³⁹ *Kutsal Kitap*, Tevrat: Tekvin 2: 7

²⁴⁰ *Kutsal Kitap*: Tevrat: Tekvin 1: 11.

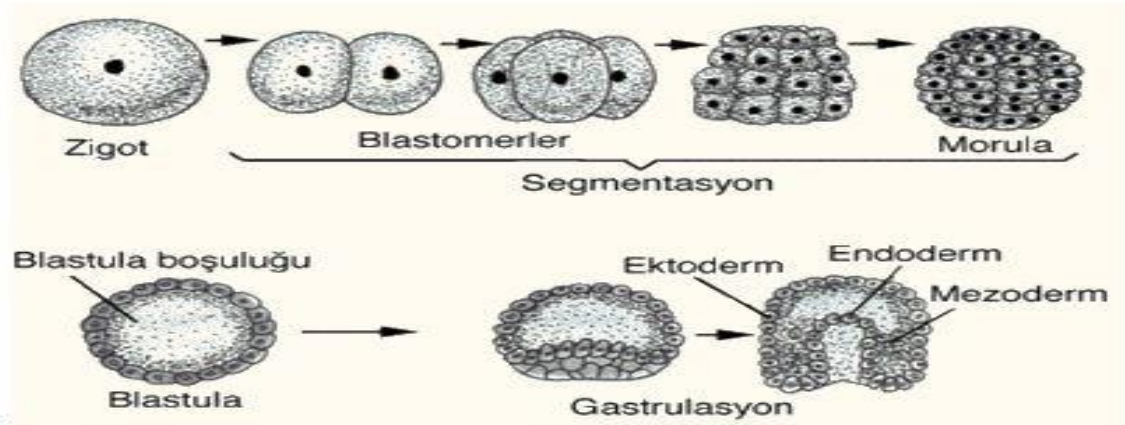
²⁴¹ *Kutsal Kitap*: Tevrat: Tekvin 1: 25, *Kutsal Kitap*: Tekvin 6: 19

bahsedilen konu içerisinde genel ve yüzeysel geçişlerle yer almıştır. Ancak unutulmamalıdır ki bu sonuç günümüz şartlarında yapılan bir açıklamanın sonucudur. Gelişen teknoloji ve gelecek yılların açığa çıkaracağı başka bilgilerin olması ihtimali hala mümkündür.

2.3.2.2. Kur’ân-ı Kerîm Yönünden Biyoloji Bilimi ve Bilimsel Verilerle Karşılaştırılması

Kur’ân-ı Kerîm’de yer alan ve biyoloji biliminin alanına giren birçok konu içerisinde ilk dikkati çeken; insan oluşumunun ilk basamağı olan zigot hücre ve bitkilerin yaşaması için gereken solunum/fotosentez hususudur. İnsan Suresi 2. Ayet “Gerçekten biz insan soyunu erkeğin sıvısı ile kadının yumurtasının birleşiminden oluşan, damla boyutunda bir karışımdan yarattık”²⁴² sözlerini içerir.

Burada bahsi geçen bir damla boyutundaki karışım zigottur. Zigot: Erkek sperminden gelen hücre ile kadın yumurtasını oluşturan hücrenin birleşimidir. İki hücre birleşerek/karışarak tek bir hücre olan zigotu oluşturur.²⁴³ (Şekil 22)

22Şekil 22: Embriyonik Gelişim (İnsan Oluşumunun Başlangıcı)

[Kaynak: Embriyonik Gelişim Basamakları

<https://www.yenibiyoloji.com/embriyonik-gelisim-basamaklari-2402/>, (İn: 08.06.2019)]

²⁴² 76/İnsan 2.

²⁴³ Bilir, Fatma, *Biyoloji-3 Ders Kitabı*, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2018, S.29.

Zigot İnsan oluşumunun ilk basamağıdır. Erkek ve dişi hücrelerinin birleşiminden meydana gelen zigot, sonra bölünmeye başlar bölünerek çoğalmaya devam eder ve embriyonun (henüz cenin yahut fetüs formunda olmayan bebek) oluşumunu sağlar. İnsan Suresinde “*nutfe-i emşac*” olarak söz edilen ve “*birbiriyle iç içe geçmiş, birbiri içinde yok olmuş, birbiri ile birleşerek tek bir yapı haline gelmiş*” olarak meal edilebilecek olan bu kelime bilimsel çalışmaların zigot adını verdiği iki hücrenin birleşmesi sonucu oluşan tek hücrenin tam karşılığıdır. Nutfe-i emşac kelimesini basitçe dilimize çevirirsek; birbiri ile birleşmiş, birbirine karışmış tek bir hücre tanımını doğru olacaktır.

Bilimin ancak mikroskopun icadından sonra erişip tanımlayabildiği zigot, Kur’ân-ı Kerîm’de bu tanımın tam karşılığıyla yer almaktadır.

Fotosentez: Bitkilerin güneşten aldıkları ışık enerjisi yardımıyla besin maddesi oluşturmaları ve solunum yapmaları işlemidir. Bitkiler, mavi-yeşil algler ve bazı bakteri türleri fotosentez yoluyla solunum yapar ve organik madde üretirler. Fotosentezin oluşumu için güneş ışığı temel şartlardan biridir. Bitkilerden günışığından aldıkları ışık enerjisini klorofil yardımıyla sentezleyerek organik madde (gıda enerjisi) oluştururlar. Solunum yaparken ise fotosentez yoluyla elde ettikleri bu maddenin bir kısmını harcamak zorunda kalırlar.^(Şekil 23) Dolayısıyla fotosentez olmadan solunum olmaz.²⁴⁴

23Şekil 23: Fotosentez ve Solunum

²⁴⁴ İşler, Necmi, *Bitkilerde Fotosentez Sistemleri*, <http://www.mku.edu.tr/files/898-184a5d0b-2a7b-4419-843f-9d2a8b682805.pdf>, (İnceleme:08.06.2019).

[Kaynak: Enerji Dönüşümleri <http://soruyurdu.com/8-sinif/8-sinif-fen-bilimleri/enerji-donusumleri-2/>, (İnceleme:: 08.06.2019)].

Bitkilerin fotosentez yoluyla sağladığı besin maddeleri solunum için, solunum ise bitkilerin yeryüzüne salgıladığı oksijen üretimi için mutlak koşuldur. Eğer bitkiler fotosentez yoluyla atmosfere oksijen yaymasaydı ve diğer canlıların tüketeceği organik maddeleri oluşturmasaydı dünya üzerindeki canlılık ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kalırdı, İnsanlar ve diğer canlıların solunum için gerek duyduğu oksijen tükenirdi ve canlılık yok olurdu. Kur’ân-ı Kerîm’de Tekvir Suresi 18. Ayet “*Ant olsun nefes almaya başlayan sabaha*”²⁴⁵ sözleriyle günışığının solunum ile bağlantısını vurgulamıştır.

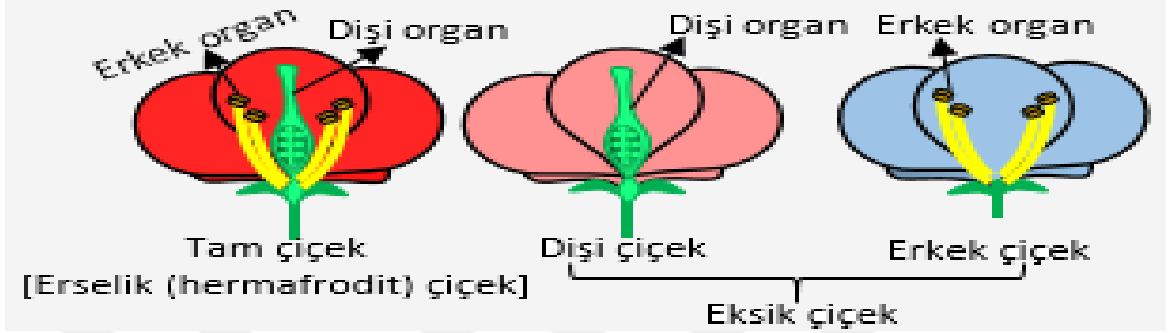
Ayette geçen “*izâ teneffes(e)*” nefes almaya başladığında, soluma, soluklanma, anlamlarını taşır. Bir önceki ayette “*Ve’l-Leyli izâ Teneffese*” sözleriyle kararmaya başlayan geceyi anlatan ayet bir sonraki ayette ağarmaya, aydınlanmaya başlayan demek yerine “teneffese” kelimesini özellikle kullanarak solunumu vurgulamıştır. Solunumun gün ışığı ile başladığı ve ışık enerjisi olmadan ne fotosentezin nede solunumun gerçekleşmeyeceği düşünülürse, bilimsel verilere göre canlılığın kaynağı olarak kabul edilen solunumu ve fotosentezi Kur’ân-ı Kerîm’in tüm bu teknolojiye ihtiyaç duymadan bildirmiş olması hem ilahi kelimeler olduğunun hem de bilim ile paralel bilgiler verdiğinin kanıtlarından biridir.

Bitkilerin çiftler halinde yaratılmış olması bilimsel karşılaştırma açısından insanların ve hayvanların çiftler halinde yaratılmış olmasından farklıdır. Çünkü insanların ya da hayvanların çiftler halinde olduğu çıplak gözle bakıldığında her mantığın kavrayabileceği açık bir durumdur. Ancak bitkilerdeki erkeklik ve dişilik bilimsel çalışmalar sonucu ortaya konmuş, araştırma gereği duyulan dışardan bakıldığında anlaşılmayacak bir yapıdadır. Yapılan bilimsel çalışmalarla bitkilerin çiçekleri içerisinde üreme organları taşıdığı ortaya çıkmıştır. Bazı çiçekler hem erkek hem dişi üreme organlarını bir arada bulundururken, bazı çiçekler yalnızca bir cinsiyete sahiptir.^(Şekil 24)

“*Eksik çiçek*” olarak adlandırılan tek cinsiyetli bu çiçeklerden dişi olan; tohumlarında üreme hücreleri bulundururken, erkek olan; tepe kısmındaki polenlerde

²⁴⁵ 81/Tekvîr 18.

(toz) erkek üreme hücrelerini barındırır.²⁴⁶ Aşılıyıcı rüzgârlar konusunda açıkladığımız gibi bu polenler rüzgâr ve böceklerin taşınması ile dişi çiçeğe ulaşır ve üreme bu sayede gerçekleşir. Kiraz ağacı ayrı cinsiyetlere sahip bitkiler için güzel bir misaldir. Bu tip bitkilerde meyve yalnızca döllenmenin gerçekleştiği dişi çiçekte oluşur. Erkek çiçeğin tek görevi polen üretmektir.

24Şekil 24: Bitkilerde Cinsiyet.

[Kaynak: Bitkilerde Eşeyli Üreme ve Çimlenme, <http://www.biyolojiportali.com/konu-anlatimi/12/25/Bitkilerde-Eseyli-Ureme-ve-Cimlenme>, (İnceleme: 09.06.2019)]

Eğer dişi çiçeğin ürettiği tohumlar erkek çiçek tarafından üretilen polenlerle buluşamazsa üremenin ana şartı gerçekleşemeyeceği için çiçek meyveye dönüşemez. Özellikle meyve üretimi yapılan tarımsal faaliyetlerde verim alabilmek için meyve bahçesine hem dişi hem erkek meyve fidanlarının dikilmesinin nedeni budur. Kur’ân-ı Kerîm iki farklı ayette; “... yerden sizin için çeşitli bitki türlerini çift olarak çıkardık”,²⁴⁷ “...her bitkiyi çiftler halinde yaratan O’dur.”²⁴⁸

Ayetleri ile bitkilerin farklı cinsiyetten eşler olarak (çift) yaratıldığını vurgulamıştır. Bugün tükettiğimiz meyveler, sebzeler hatta daha birçok nebatat bitkilerin çiftler halinde yaratılmış olması ile bize bahşedilmiş nimetlerdir. Kur’ân-ı Kerîm’in yazıldığı çağda bunu biliyor olması, idrak edebilecek her akıl için bir beşer tarafından yazılmadığını apaçık göstermektedir. Bu konunun yıllar süren bilimsel çalışmalar, gözlemler ve deneyler sonucu ortaya çıkarılmış olması, kanımızca günümüz modern tarımı için hayati bir bilgi olmuştur.

²⁴⁶ Satıl, Fatih, *Bitkilerde Cinsiyet Var mı?*, <https://gazetemerhaba.com/bitkilerde-cinsiyet-var-mi/>, (İnceleme: 09.06.2019).

²⁴⁷ 20/Taha 53.

²⁴⁸ 13/Ra’d 3.

Meyve bahçesi üretimi yapmak isteyenlerin meyvelerin cinsiyetinin olduğunu, hangi meyvelerin ayrı bir eşe ihtiyaç duyduğunu, hangi meyvelerin kendi çiçeğinde her iki eşi de bulundurduğunu bilmeleri dikim yapılan alandan verim almak için şarttır. Bu bilgilere sahip olmak dikilen fidandan ürün alabilmeyi yahut eşi kuruyan/kesilen ağaçlara ivedilikle yeni eşler temin edilmesi gerektiği bilgisinin var olmasını sağlamıştır. Kur'ân bu konuda yalnızca bilime paralel bir bilgi vermekle kalmamış, ayetlerin doğru açıklamasını yapabilecek her akıl için ışık tutan bir rehber de olmuştur.

Biyoloji biliminin ana konularından biri de hayvanlardır. Hayvanların yaşamları üremeleri, hangi davranışları neden yaptıkları ve bu davranışların sonuçları ile çevreyle olan ilişkileri de bu kapsamdadır. Hayvanlar biyoloji bilimi için olduğu kadar insan hayatı içinde önemlidir. Gıda maddesi olarak tüketilen, binek hayvanı olarak kullanılan yahut ürettiklerinden besin maddesi elde edilen hayvanlar kendi içlerinde bir besin zinciri oluştururken insan hayatına da sayısız katkıda bulunurlar. Örneğin ölü hayvanların etinin yenmesini, canlı ölü fark etmeksizin hayvanların kanının içilmesini ve domuz etinin tüketilmesini yasaklayan ayet, günümüz biliminin insan hayatı için tehlikeli gördüğü birçok hususa değinmektedir.²⁴⁹

Ölü hayvanın insanlara haram kılınmasının sebebi içi boş bir söylemden ibaret değildir. Avlanan ve eti sağlıklı olan hayvanların yenmesi serbest iken ölü hayvanların (leş) yenmemesinin sebebi, ölüm nedeninin bilinmemesi ve hayvan leşlerinin birçok hastalığı taşıyor olması durumudur. Ölü hayvanların etleri şap, brusella, şarbon ve çiçek gibi insan hayatı için ölümcül sonuçlar doğurabilecek birçok hastalığı taşıyabilir.²⁵⁰

Hayvanın ölüm sebebinin bir hastalık olup olmadığının bilinmemesi ve ölümden sonra gelişen çürüme ile hastalıklar nedeniyle bilimsel açıdan da yemek üzere kesilen hayvanlar dışında ölü hayvanların etlerinin yenmesi büyük sakınca teşkil eder.

Aynı şekilde akıtılarak alınan kan da (bazı etlerin içerisinde kalan az bir miktar kanı kastetmiyoruz) hem hastalıklara açık bir davetiyedir hem de kan içerisinde bulundurduğu yüksek demir miktarı nedeniyle, içildiği takdirde Hemokromatoz hastalığına neden olur. Hemokromatoz; aşırı demir alımıyla birlikte demirin depolandığı organların bağ dokusuna dönüşerek işlevini kaybetmesi ve çökmesiyle sonuçlanan bir

²⁴⁹ 6/En'âm 145.

²⁵⁰ "Hayvanlardan bulaşan hastalıklar nelerdir?", Sabah Gazetesi, 15.06.2016.

hastalık biçimidir. Kanda bulunan demir, kanın içilmesi yoluyla vücuda alınır ve depolanırsa hemokromatoz ile sonuçlanır ki buda buda psikolojik bozukluklar ile birlikte çöken organların kaybı ve insan hayatının sonlanmasına varan bir süreci beraberinde getirir.²⁵¹

Domuz etinin özellikle çok yüksek derecede pişmeden yenmesi ise Trichinosis (Trişin) hastalığının başlıca sebeplerinden biridir.²⁵² Başka birkaç hayvanda da bulunabilen ancak yaygın olarak domuzların taşıdığı ve 1 mm boya ulaşabilen Trichinella (Trişinella) Spiralis adlı bakterinin neden olduğu Trişin hastalığı insanlar için ölümcül olabilir.^(Şekil 25) Özellikle kasıklardaki kaslara ve diğer kas dokularına yerleşen parazitler vücuda larva bırakarak çoğalır.²⁵³

Domuz eti içerisinde 10-20 yıl, İnsan vücudundaki kaslarda ise 20-25 yıl kadar canlı kalabilen bu parazitler kaslarda ağrı, ateş yüksekliği, Kalpte ritim bozukluğu, kalp kaslarının harap olmasına, menenjitte ve merkezi sinir sistemi bozukluklarına neden olabilir hatta ilerleyen durumlarda ölüme sebebiyet verebilir.²⁵⁴

25Şekil 25: Trichinella Spiralis Paraziti

[Kaynak: Mantar ve Parazit Hastalıkları, 2016, s. 40]

²⁵¹ Kesebir, Sermin - Erhan Bayraktar, “Hemokromatoza Bağlı Psikiyatrik Bozukluklar: Psikotik Bozukluklu Bir Olgu ve Literatürün Gözden Geçirilmesi”, *Klinik Psikiyatri Dergisi*, (Cilt: 6), Sayı: 2, 114.

²⁵² Kurt, A. Osman, “Yahudilikte Koşer ve Koşer Ekonomisi”, *Cumhuriyet Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, (Cilt: 14), 2010, Sayı: 2, 120.

²⁵³ Nazlı, Bülent, “Türkiye’deki Yabani Domuzlarda Trichinella Spiralis’in Mevcudiyeti”, *İstanbul Üniv. Veterinerlik Fak. Dergisi*, 1985/2, Sayı: 11, 10.

²⁵⁴ *Mantar ve Parazit Hastalıkları*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2016, 39-40.

Bahsedilen ayet vasıtasıyla hayvan leşlerinin, kanın ve domuz etinin yasaklanması tıp bilimi açısından ispatlanmış verilerle örtüşmektedir. İnsan sağlığını tehdit eden, hastalık taşıyan ve hatta ölümcül sonuçlar doğurabilecek etlerin ve kanın tüketimi nasıl tıp bilimi tarafından yapılan araştırmalar sonucu sakıncalı görüldüyse, henüz tıbbın ve teknolojik imkânların var olmadığı bir çağda Kur’ân-ı Kerîm-in bunu dile getirmiş olması da insanı bu sakıncalardan korumak ve ona yol göstermektir. Tek bir harfinin bile boşa yazılmadığı Kur’ân-ı Kerîm Yüce Allah (cc) tarafından inananlara rehber, inkârcılara ise ders olsun diye yüzyılları aşan öngörülerıyla İnsanlığın yolunu aydınlatmaktadır.²⁵⁵

Hayvanlardan bahsedilen ayetlerde dişi hayvanların vurgulanması dikkat çekicidir. Karıncanın, arının ve örümceğin dışından bahsedilen ayetler bilimsel verilerle karşılaştırıldığında ortaya çıkan tablo ise Kur’ân’ın üstünlüğünü bir kez daha göstermektedir. Ankebut suresi 41. ayet dişi örümcekten şu şekilde bahseder; *“Allah’tan başka birini dost bilenlerin (başkasına sığınanların) hali, dişi örümceğin kendi için yaptığı (ördüğü) ev gibidir. Gerçekte evlerin en güçsüzü (dayanaksız) dişi örümceğin evidir.”*²⁵⁶

Arapçada cinsiyet çekim için kullanılan fiillerle ifade edilir, ayetin Arapçasında *“ittehazel”* fiili bir şeyi tutmak, elde etmek veya sahip olmak anlamlarına gelen *“ehaze”* kökünden alınmıştır. *“İttihaz”* bir şey edinmek, kendine bir iş veya dost edinmek manalarına işaret eder.²⁵⁷

Bu fiilin müennes siygasının kullanılmasıyla örümceğin dişisi kastedilmektedir. Burada özellikle dişinin vurgulanması önemlidir. Örümcekler ile ilgili bilimsel çalışmalar örümceklerde ağ örme işini üstlenenin dişi örümcek olduğunu, erkek örümceklerin hayatlarının ilk evrelerinde ağ yapımı işine katkıda bulduklarını ancak ilerleyen evrelerde bu işin tamamen dişi örümceğin görevi olduğunu kanıtlamıştır. Yine dişi örümceklerin gözlemine dayanan çalışmalar da, çiftleşme sonrası erkeğini yediğini,

²⁵⁵ Kur’ân’daki kimi müstakil harflerin nasıl anlaşılması gerektiği konusunda bir izah için bkz. Mehmet Yolcu, *Hasan et-Turâbî*, 70-72.

²⁵⁶ 29/Ankebut 41.

²⁵⁷ er-Râğıb, *Müfredat*, 64-65.

örülen ağa takılan diğer hayvanları tuzağa düşürerek onlarla beslendiğini göstermiştir.²⁵⁸

Kur'ân'ın Ankebut suresindeki bu ayet ile anlatmak istediği şey Allah'tan (c.c) başkasına güvenenlerin, Allah'a inanmayıp başkasının yolundan gidenlerin sonunun, dişi örümceğin evinde gerçekleşen olaylarla aynı olacaktır. Dişi örümcek tarafından ağ örülerek yapılan bu ev pek dayanıksızdır en ufak temasta yıkılmaya mahkûmdur ve bu eve yanılarak gelen misafirler (böcekler, sinekler, vb.) örümceğin tuzağına düşerek yem olmaktadır.^(Şekil 26) Yazıldığı dönemde dişi örümcek ile erkek örümcek ayrımının teknolojik aletlerden yoksunluk nedeniyle pek mümkün olmadığı bir *Kutsal Kitap* özellikle dişi örümcekten bahsederek bilimsel çalışmalarla paralellik gösterirken bir yandan da inananlara öğüt vermekte. İnkârcılar için ise sonlarının nasıl olacağını hoş bir misalle anlatmaktadır.

26Şekil 26: Dişi Örümceğin Ördüğü Ağ ve Bu Ağ Vasıtasıyla Avladığı Diğer Hayvanlar

[Kaynak: Örümcek ağları örttüğü için, <https://tr.pestctrl.biz/pauki/o-paukah/kak-pauk-pletet-pautinu/> (İnceleme: 10.06.2019)].

Bahsi geçen bir diğer dişi hayvan arılardır. Örümceklerde olduğu gibi arılardan bahsederken de Kur'ân-ı Kerîm fillin dişilik çekimini ortaya koymuş ve dişi arılardan bahsedildiğini vurgulamıştır. Arıların bal üretimini,²⁵⁹ kovan yapımlarını²⁶⁰ ve polen toplamalarını²⁶¹ konu edinen ayetlerin hepsi dişi arıya yöneliktir.

²⁵⁸ Kur'ân Araştırma Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 170.

²⁵⁹ 16/Nahl 69.

Dişi arıların bal yapımını anlatan ayet; “*Sonrasında bütün meyvelerden ye ve Rabbin senin için kolay eylediği yollara yönel diye ilham etti. Arıların karınlarından çeşitli renklerde bir şerbet (bal) çıkmaktadır. Onda insanlara şifa/deva vardır. Şüphesiz ki bu durumdan düşünebilen kimseler için sırlar ve dersler vardır*”²⁶² sözleri ile balın yapımından, şifasından ve Ayet’i Kerîme’nin gizli manalar içerdiğinden bahsedilmiştir. Ayetin bilimsel açıklamasına değinmeden önce Arılar hakkında bilgi vermek yararlı olacaktır. Bal Arıları denilince aklımıza gelen tek tip formun aksine bir kovan içerisinde 3 tip arı bulunur. Bunlar; Kraliçe Arı, Erkek Arı ve İşçi Arıdır.^(Şekil 26)

Koloni halinde bir kovanda yaşayan bal arıları bu 3 tip arı formundan oluşur ancak koloni içindeki sayıları çok farklıdır. Kolonide 1 dişi arı sayıları birkaç yüzü geçmeyen erkek arı ve 10.000-80.000 işçi arı vardır. Kraliçe ve işçi arılar dışıdır. Kraliçenin kolonideki görevi; yumurtalarını bırakarak çoğalmayı ve sürekliliği sağlamaktır. Erkek arının görevi; yalnızca dişi arıyı üreme amacıyla gebe bırakmaktır, işlevini yerine getiren erkek arılar işlem sonunda ölürlür. İşçi arılar ise, petek yapımı, bal yapımı, yavru arıların bakımı ve beslenmesi, kraliçe arı ve erkek arının beslenmesi, kovan temizliği, besin taşıma, su sağlama gibi geriye kalan tüm işleri üstlenmişlerdir. Yani kraliçe arı yalnızca yumurtlayıp yeni bireyler üretirken ve erkek arı yalnızca dişi arıyı dölleyip, dölleme sonucunda ölürlük sayıları seksen bini bulan işçi arılar hem diğer arıların beslenme ve bakımıyla ilgilenirken hem de kovanın diğer bütün çalışmaları yapmaktadır. Buna bal yapımı ve kovan içerisinde oluşturulan petekler de dâhildir.²⁶³

²⁶⁰ 16/Nahl 68.

²⁶¹ 16/Nahl 69.

²⁶² 16/Nahl 69.

²⁶³ Kılıç Ekici, Özlem, “Yıldız Oluşumu ve Gelişimi”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TÜBİTAK Yayınları, Ankara, 2014, Sayı: 554, Ek-1 (Dergi eki olan poster).

27Şekil 27: Arı Vücut Formları.

[Kaynak: Kılıç Ekici, Özlem, Balarısı (Apis mellifera) , Bilim ve Teknik Dergisi, TÜBİTAK Yayınları, Ankara, 2014, Sayı: 554, s. Ek-1 (Dergi eki olan poster)]

Balın üretimi işçi arının uygun çiçeği bulması ile başlar. Bulduğu çiçekten çiçek tozu (polen) ve çiçek şerbeti (nektar) toplayan arılar kovana dönerek topladıkları polen ve nektarı kovana bırakırlar. Ancak polenin ve nektarın işçi arılar tarafından toplanış şekli birbirinden farklıdır. Polen; erkek çiçeklerin tepelerinde bulunan kurumuş ve yapışkan yapıdaki, çiçeğin üreme tozlarıdır. Arılar nektar toplarken tüm bedenleri üzerinde biriken polenleri düzenli olarak sıyırıp arka bacaklarındaki polen sepetinde toplarlar^(Şekil 27) ve bu şekilde yuvaya taşırlar.²⁶⁴

28Şekil 28: Polen Toplayan Dişi Arı.

[Kaynak: Ökmen, Mehmet, Uludağ Arıcılık Dergisi, <http://www.aribalpolen.com/uludag-aricilik-dergisi-kasim-2002/>, (İnceleme: 10.06.2019)].

²⁶⁴ 2007-2013 Bal Ormanı Eylem Planı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınları, s. 17.

Arının topladığı bu polenler gıda, kozmetik ve sağlık sektöründe yerini almaktadır. Özellikle sağlık sektöründe kullanılan polen, kalp hastalıkları, kan dolaşımı, solunum yolu iltihapları, diş hastalıkları, yara tedavileri, egzama gibi deri hastalıkları ve hatta kanser tedavisinde bile kullanılmaktadır. Alınan çiçeğe göre sarı, turuncu, kırmızı hatta mor renkte olan polenlere sağlığa katkılarının anlaşılmasıyla birlikte, son yıllarda rağbet artmıştır.²⁶⁵

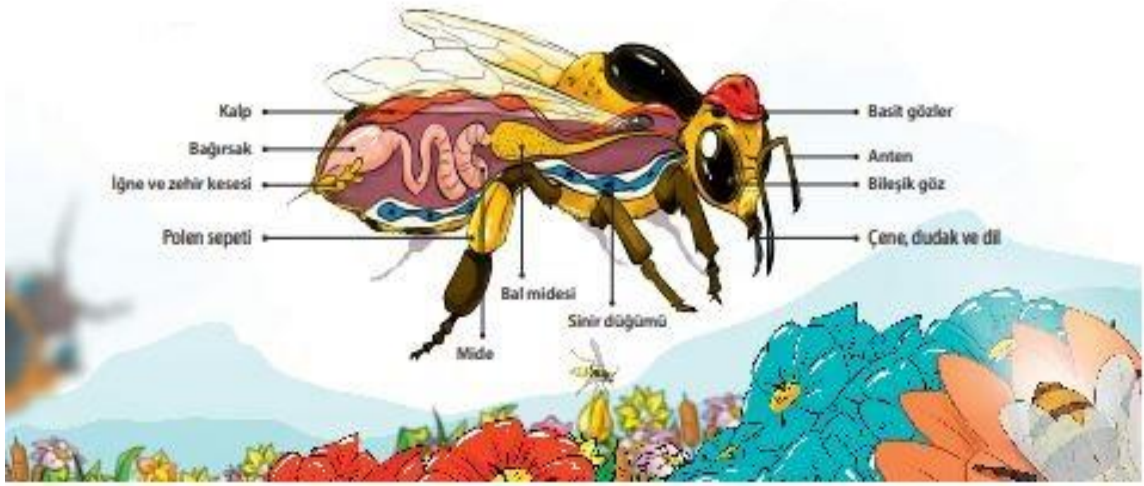
Balın toplanması ise çok daha farklı bir seyir izlemektedir ve ayetin verdiği bilgiyi direkt olarak yansıtmaktadır. Bal arıları uygun bulduğu çiçeğin tabanında bulunan ve “*nektar*” olarak anılan çiçek şerbetini, hortumu andıran diliyle emer bal midesi olarak adlandırılan vücut organında biriktirir.^(Şekil 28)

Arının midesindeki çiçek şerbeti tükürük bezlerinden ve midesinden salgılanan birçok enzimle reaksiyona girerek yavaş yavaş bal formunu kazanmaya başlar. Bu sırada yuvaya dönen işçi arı midesinin içindeki nektarı bala dönüştürmeleri için yuvadaki diğer arılarla paylaşır. Devam eden bu sürecin sonunda balın içindeki su miktarının %80’i yok edilmiş olur ve bal peteklere doldurulur.²⁶⁶ İşçi arılardan her biri günde 10-15 defa kovandan çıkarak nektar toplamaya gider ve her gidişte yaklaşık 80ila 100 çiçekten toplanan nektar ve poleni yuvaya getirir.²⁶⁷

²⁶⁵ Doğan, Nurcan-İbrahim Hayoğlu, “Propolis ve Kullanım Alanları”, Harran Üniv. Ziraat Fak. Dergisi, 2012/3, Sayı: 16, 40-43.

²⁶⁶ Korkmaz, Ali, *Bal Arılarının Dünyasında Bir Gezinti*, Samsun Valiliği İl Tarım Müdürlüğü Yayınları, Samsun 2010, 2.

²⁶⁷ Mutlu, Ceren, vd., “Bal ve Diğer Arı Ürünlerinin Bazı Özellikleri ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri”, *Akademik Gıda Dergisi*, 2017/1, sayı: 15, 76.

29Şekil 29: Bal Arısının Anatomisi ve Bal Midesi Adlı Organ

[Kaynak: Kılıç Ekici - Özlem, “Balarısı (Apis mellifera)”, Bilim ve Teknik Dergisi, TÜBİTAK Yayınları, Ankara, 2014, Sayı: 554, s. Ek-1 (Dergi eki olan poster)].

Balın yapım aşamasındaki mucize ayette geçen “arıların karnında çeşitli renklerde bir şerbet vardır” ifadesidir. Bal milyonlarca yıldır bilinen, tüketilen ve hatta şifa kaynağı sayılan bir gıda maddesidir. Ancak arının “bal midesi” olarak adlandırılan depo organı ile karnında bal taşıdığı bilinebilmesi ciddi bir gözlem ve araştırma gerektirir. Yüzeysel düşüncede arının da diğer hayvanlar gibi ağız yoluyla aldığı besin maddesini midesine iletmesi sindirdikten sonra bağırsakları yoluyla atması beklenir. İşçi arının topladığı balı bal midesinde depolayarak kovana döndükten sonra diğer arılara olgunlaştırması için pay etmesi beklenmedik bir durumdur, kabaca bir tahmin yapılmış diyebilsek bile bunun bir *Kutsal Kitapta* kati sözlerle yer alabilmesi için, mikroskop, büyüteç, laboratuvar gibi bilimsel teknolojik aletlerden yoksun bir çöl insanının 1400 yıl öncesinde petekleri bu derece yakından gözlemleyebilmesi ihtimali pek mümkün değildir.

İşçi arılara vurgu yapan Kur’ân onların kovan yapısını anlatan ayet ile bunun beşeri bir gözlem değil ilahi bir kelim olduğunu kanıtlamıştır. Bu kanıt için arıların yaptığı peteklerin şeklini bakmak yeterlidir. Hepsi dişi olan işçi arıların yaptığı petekler altıgen şekillidir. (Şekil 29)

Düşünülürse bu şekil sekizgen, dörtgen, hatta üçgen bile olabilirdi ancak dişi arılar petekleri en çok bal depolamaya yarayacak şekilde ve en az malzemeyle altıgen olarak yapmayı bilen bir şuurla hareket etmişlerdir. Farklı şekillerde yapılacak

olan peteklerde ya petekler arasında boşluk kalacaktı, ya daha çok malzeme kullanılacaktı yahut da daha az bal depolanabilecekti. Matematikle ilgilenen bilim insanlarının yaptığı bir çalışma sonucu ortaya çıkan bilgiler; dişi işçi arıların var olan bütün alanı kaplayacak şekilde ve mümkün olan en kısıtlı malzemeyle petek yapabilmeleri için en uygun şeklin altıgen olduğudur. Bu altıgen şekil sayesinde var olan tüm alan boşluksuz bir şekilde kullanılmış, en az malzemeyle en çok bal depolanabilecek petekler tasarlanmış ve bu petekler en sağlam şekilde oluşturulmuştur.²⁶⁸

Balların depolandığı peteklerin ana maddesi bal mumudur. Bal mumu; işçi arıların tükettiği polen ve balları salgı bezlerindeki enzimlerle birleştirerek hazırladığı bir karışımdır. Bu karışım için bal ve polen tüketen arılar, bir süre bekleyip enzim hareketleriyle bal mumunu vücut içerisinde oluşturduktan sonra petek oluşturmak için karın halkaları vasıtasıyla vücutlarından çıkarırlar. İlk aşamada sıvı formda olan bal mumu dış ortam temasıyla kuruyarak plakalar halini alır ve kuruyan plakalar işçi arılar tarafından petek inşasında kullanılır.²⁶⁹

Bal mumuyla yapılan petekler 1 santimetrenin 500' de 1'i kadar ince bir kalınlığa sahip olmasına rağmen kendi ağırlıklarının 25 kat fazlasını taşıyabilecek kadar dayanıklıdır.²⁷⁰

²⁶⁸ Kur'ân Araştırma Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 163.

²⁶⁹ Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliği, *Arıcılıkta Balmumu ve Temel Petek*, <http://www.tab.org.tr/wp-content/uploads/2017/02/BalmumuPetek.pdf>, (İnceleme: 11.06.2019).

²⁷⁰ Korkmaz, "Bal Arılarının Dünyasında Bir Gezinti", 4.

30Şekil 30: Bal Peteğinin Altıgen Yapısı

[Kaynak: Bal Petekleri Niçin Altıgendir?, <https://fwmail.net/genel-kultur/bal-petekleri-nicin-altigendir>, (İnceleme: 11.06.2019)]

Ayetin bahsettiği yuva kurma işlemi petekleri de kapsar, çünkü petekler arıların besin maddesi depoladığı, yavru arıları beslediği ve larvalar için beşik görevi gören yerlerdir. Dolayısıyla yuvanın en önemli özelliği bu peteklerin oluşturulmasıdır. Bal arılarının adeta bir hesap uzmanı gibi çalışıp ortaya koyduğu peteklerle ilgili matematiksel bilgilerden en dikkat çekici olanı “Arı Problemi” olarak anılan, Antoine Ferchault adındaki bir Entomolog tarafından ortaya konan bir matematiksel sonuçtur. Eşkenar dörtgenlerin oluşturduğu altıgen bir prizma için toplam yüzeysel alanının en az değerini, yani bir altıgenin yüzeyde kaplayacağı en az değeri soran Entomolog 3 ünlü matematik profesöründen “70 derece ve 32 dakika” cevabını almıştır. Bu cevap işçi arıların yaptığı peteklerin açılma derecesi ile birebir aynıdır.²⁷¹

Kur’ân’ın dişi arı vurgusunun ne denli kapsamlı tüm bu bilgilerin bilimin vardığı sonuçlarla aynı olması öngörünün geniş kapsamlı ve dolaylı olabileceğini de göstermektedir.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilen ve insanlar için önemli bir besin kaynağı olan sütün oluşumu, biyoloji bilimi ve Kur’ân-ı Kerîm’i ortak bir sonuçta buluşturan bir başka ayete dikkat çeker. Nahl suresi 66. Bu sütün oluşumundan bahseden ayettir: “Sizin için sağmal hayvanlarda da bir ibret vardır.

²⁷¹ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 165.

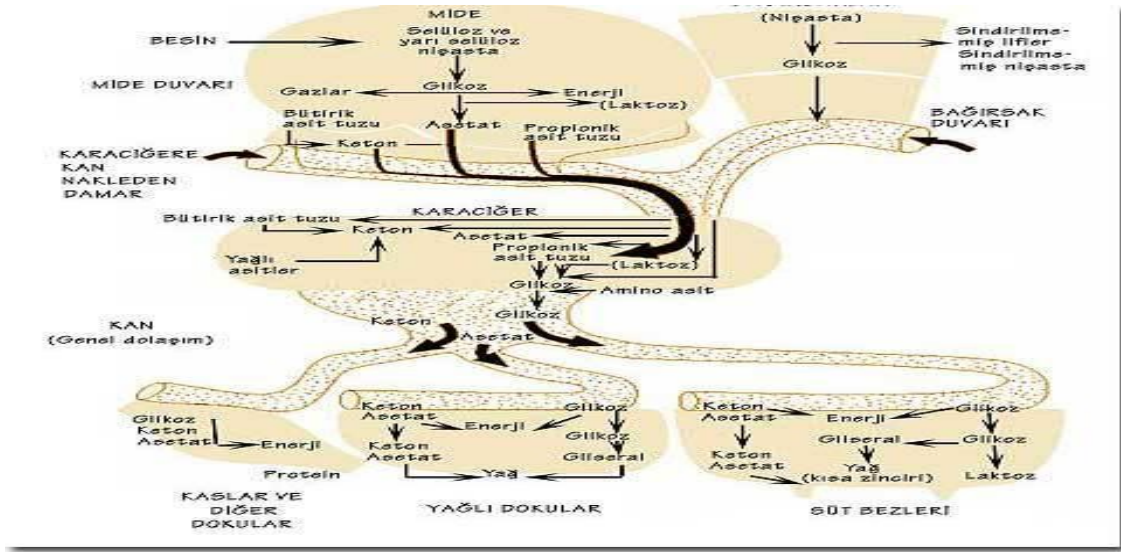
Bağırsaklarındakiyle (yani sindirilmiş gıda ile) kan arasında meydana gelen içtiğiniz süt halis güzellikte bir süttür.”²⁷²

Ayetin sütün bağırsaklar ile kanın arasında oluştuğu bilgisini vermesi bilimsel açıdan bir rehber niteliğindedir. Çünkü kan dolaşımı ilk kez Kur’ân’ın gelişinden yaklaşık 1000 yıl sonra İngiliz Doktor William Harvey tarafından keşfedilmiştir. Kur’ân’ın nazil olduğu yıllarda hayvanlar tarafından tüketilen gıda maddelerinin, bağırsak tarafından sindirilmesi esnasında ortaya çıkan besin maddelerini, kanın süt bezlerine taşıdığı bilgisi mevcut değildi. Hayvanların yediği otlar sindirilerek kana ve bağırsaktaki sindirilecek besinlere dönüşürler, kanın bağırsak zarıyla aynı iktifadaki teması sindirim esnasında ayrılmış olan besin maddelerinin kana geçmesine imkân verir. Besin maddeleri ile yüklenen kan bu maddeleri meme salgı bezlerine taşır ve bu salgı bezleri besin maddesini süte dönüştürür²⁷³ diye tespit edilmiştir. (Şekil 30)

Ayetin kan ve bağırsak arasında sütün oluştuğunu söylemesi 1000 yılı aşkın bir ön görüyü ve Kur’ân-ı Kerîm’in ilahi kelim ve sonsuz bilgelikle yazıldığını kanıtlar niteliktedir. Zira Ayet-i Kerîme yalnızca süttten, sütün bulunduğu hayvanlardan, ya da gıda maddesi oluşundan bahsetmekle yetinmeyip, keşfedilebilmesi için biyoloji, kimya ve tıp biliminin her üçüne de gerek duyulan sütün oluşumunu, en ince detayına kadar tarif etmiştir. Üç bilim dalıyla aynı anda paralellik gösteren bu bilgi modern bilim öngörüsü yönünden Kur’ân- Kerîm’in üstün oluşunu anlatan en detaylı misallerden biridir.

²⁷² 16/Nahl 66.

²⁷³ Kur’ân Araştırma Grubu, *Kur’ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, 168.

31Şekil 31: Sütün Oluşumu

[Kaynak: Sütün Fizyolojik Oluşumu, <https://www.mumsema.org/misafir-sorulari/201579-hayvanlarda-sutun-olusumu-nasil-olusur.html>, (İnceleme: 11.06.2019)].

Biyoloji konusunda Kur’ân-ı Kerîm’den verilebilecek son öngörü örneği hem biyoloji biliminin hem de tıp biliminin alanına girmektedir. Parmak izini anlatan bu misal insan biyolojisi ile ilgili şaşkınlık verecek derecede isabetli bilgi veren bir öngörüdür oluşmaktadır. Kıyamet Suresi 3. ve 4. Ayetler diriliş gününden bahsederken şu bilgilere yer verir; *“İnsan kendinin kemiklerini bir araya getirip birleştiremeyeceğimizi mi zanneder? Evet, onun parmak uçlarını bile düzenlemeye gücümüz yeter bizim.”*²⁷⁴

Günümüz suçla mücadele bilimlerinin suçluyu yakalamak adına DNA’dan sonraki en önemli yardımcısı olan parmak izinin insanların her birinde istisnasız olarak farklı şekillerde bulunduğu ilk olarak 1880’li yıllarda anlaşıldı. Anne rahmindeki bebekte 6. Haftada başlayıp 24. haftaya kadar oluşumunu tamamlayan parmak uçlarındaki kıvrımlı deri oluşumunu tamamladıktan sonra ömür boyu aynı şekilde kalır.²⁷⁵(Şekil 31)

²⁷⁴ 75/Kıyamet 3-4. Surenin derli toplu bir tefsiri için bkz. Abdurrahman Hasan Habenneke el-Meydânî, *Yüce Allah’ın Kitabı Üzerinde Sağlıklı Düşünmenin Kaideleri*, trc. Mehmet Yolcu – Ahmet Yolcu, Yarın Yayınları, İstanbul 2018, 60-62.

²⁷⁵ Akbulut, Ural, *Parmak İzi Ne Zaman Kullanılmaya Başladı?*, <http://www.uralakbulut.com.tr/wp-content/uploads/2012/12/parmakizi.pdf>, (İnceleme: 11.06.2019).

Tek yumurta ikizlerinde bile farklı olan parmak izi, kimlik belirleme ve adli olaylarda suçlunun teşhis edilebilmesi gibi çok önemli hususlarda sıkça başvurulan bir delildir.²⁷⁶ 1880’li yıllarda bile yeni yeni keşfedilen bu çok önemli delil Kur’ân-ı Kerîm tarafından bahsi geçen ayette açık bir şekilde ifade edilmiştir. Bilim ile böylesine paralel olan Kur’ân parmak izini de insanların keşfinden yüzyıllar önce bir delil olarak sunmuştur.

32Şekil 32: Parmak İzinin Yakından Görünüşü.

[Kaynak: Parmak uçlarındaki kimlik, <https://www.ilmedavet.com/parmak-uclarindaki-kimlik.html>, (İnceleme: 11.06.2019)]

²⁷⁶ Tiryaki, Ahmet, *Kriminalistik ve Adli Kimya*, <http://www.kimyaevi.org/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB039FDfE811AF88F01>, (İnceleme: 11.06.2019).

SONUÇ

Tüm çalışma boyunca her bir Kutsal Kitapta bulunan ve bilimsel verilerle karşılaştırılabilecek nitelikte olan hususlara ön yargıdan uzak bir bakış açısıyla yer vermeye çalışılmıştır. Her bir kutsal kitabın bilim ile örtüşen ve çelişen yönlerine titizlikle yaklaşılmıştır. Ancak çalışma sonucunda diğer Kutsal Kitapların bilim ile çelişen yönleri olmasına rağmen Kur'ân-ı Kerîm'de yer alan ve bu çalışmada yer verdiğimiz bilgiler, bilimin vardığı sonuçlarla doğrudan ya da dolaylı olarak örtüşmüştür. Elbette ki Kur'ân-ı Kerîm'inde emrettiği gibi tüm Müslümanlar Kur'ân-ı Kerîm'den önce vahyedilen diğer Kutsal Kitaplara ve o Kutsal Kitapların indirildiği peygamberlerle birlikte Yüce Allah'ın (cc) gönderdiği tüm peygamberlere inanıp iman etmektedir.²⁷⁷

Ancak bizzat Kur'ân-ı Kerîm'in vurguladığı ve bu çalışmanın ikinci bölümünde yer verdiğimiz gibi diğer Kutsal Kitaplar tahrife uğrayıp bozulurken, içlerinde var olan ilahi kelam kişilerin sözleri ile değiştirilirken Kur'ân-ı Kerîm bizzat yaratıcısı tarafından korunmuştur ve sonsuza kadar da bozulmadan muhafaza edilecektir.²⁷⁸ Dolayısıyla Kur'ân-ı Kerîm dışında kalan Kutsal Kitaplarda hem Allah (cc) kelamı olup akıl ve bilimle örtüşen doğru bilgiler hem de tahrif edenlerin elinden çıkma (sonradan yazılma), ön görüden uzak, hatalı ve çelişkilerle dolu bilgiler vardır.

Dünyanın yaratılış evrelerinde sıralama hataları bulunan Tevrat'ın aksine Kur'ân-ı Kerîm yaratılışa bilimsel çelişkiden uzak bir şekilde yer vermiştir. Gökbilimine dair astronomi uzmanlarının son yüzyılda ulaştığı yıldızların çöküşü, yörüngeler, Ay'ın yörünge döngüsü, pulsarlar, atmosfer ve atmosferin korunmuşluğu gibi birçok konu Kur'ân-ı Kerîm'i oluşturan ayetler içerisinde açık bir şekilde yer bulmuştur. Kitabı Mukaddes'te yer alan, tufandan canlı olarak kurtulan ve yeryüzünde nesilleri tükenip yalnızca birer çift kalan hayvanların kurban edilmesi, biyoloji biliminin alanına giren üreme/çoğalma konusu ile çelişirken, Kur'ân' da bu durum tartışmasız olarak birer çift olarak verilmiş ve kurban etme durumundan ise söz edilmemiştir.

²⁷⁷ 29/Ankebut 46, 2/Bakara 285-286, 3/Âlu İmrân 84-85.

²⁷⁸ 2/Bakara 42,79; 15/Hicr 9.

Jeolojini biliminin alanına giren konularda Kitabı Mukaddes dağların oluşumu ve suyun döngüsü hususunda isabetli bilgilere yer vermişken Kur'ân-ı Kerîm; kıtaların ayrımı ve dağların köklerinin oluşu gibi önemli bilimsel verilere dikkat çekmiştir. Rüzgârların aşılmalı oluşu, sütün kan ve bağırsak ile ilişkisi, bal arılarının anatomisi, insan parmaklarının eşsiz izlere sahip oluşu gibi birçok konuyu yüz yıllar öncesinden bildiren Kur'ân-ı Kerîm'e karşın Kitabı mukaddes bu tabiat olaylarını her hangi bir bilimsel sonuçla karşılaştırılmayacak kadar yüzeysel bir dille ve detaylardan uzak anlatmıştır. Çiçeklerdeki cinsiyet farkı, fotosentez, anne rahminin katmanları, Zigot hücre, izostatik denge, bir çiğnemlik et görüntüsü, dünyanın yaratılışı ve çöküşü, atmosfer tabakaları ve bulutların yapısı gibi bilimin uzun süren çalışmaları ve teknolojik gelişmeler sayesinde elde ettiği daha birçok bilgiyi Kur'ân-ı Kerîm asırlar önce bildirmiştir. 1400 Yıl önce Arap yarım adasının da yaşayan herhangi birinin bugün sahip olduğumuz teknolojik imkânlardan yoksun durumdayken tüm bu bilimsel sonuçlara ulaşabilmiş olma ihtimali mantık dışıdır. Ancak ve ancak ilahi kelam sahibi tarafından vahyedilmiş olabilecek bu denli kusursuz bilgiler Kur'ân-ı Kerîm'in kendisinden önce indirilen Tevrat, Zebur ve İncil'den bilimsel öngörü yönünden ziyadesiyle üstün olduğunu akıl sahibi her insana kanıtlayacak niteliktedir.

İnkâr içerisinde olanlara ibret, inananlara rehber olacak bu bilgiler bilim ile Kur'ân-ı Kerîm arasında bir çelişki olmadığını, aksine bilime, merak etmeye ve gözlemleyip açıklamaya teşvik eden Kur'ân'ın, aynı prensip doğrultusunda çalışan bilimle ne denli uyumlu olduğunu göstermektedir. Yapısı itibariyle insan, Allah tarafından kendisine bahşedilen akıl, merak ve duyu organları vasıtasıyla gerçeği arayıp bulma sorumluluğunu taşımaktadır. Soyut ve somut olarak var olan her şeyin bir gerçeğe sahip olduğu ve her gerçeğin kendine has bir hududu yahut ölçütü olduğu düşünülmeli ve bu gerçeğin insan aklı için bazen basitçe anlaşılabilir bazen de daha karmaşık olabileceği unutulmamalıdır. Nasıl ki bugün sahip olduğumuz teknolojik imkânlar Kur'ân-ı Kerîm'in bazı ayetlerini yeniden açıklayıp manasını tam olarak kavramamıza yardımcı oluyorsa gelişen teknoloji ve gelecek yıllarında Kur'ân-ı Kerîm içerisinde yer alan ve henüz içerdiği mananın özü kavranamamış birçok ayetin yeniden açıklanıp anlaşılmasına katkı sağlayacağı şüphe götürmez bir gerçektir. Çünkü Kur'ân'ın yaratıcısı sonsuz bilgelik sahibi Allah Teâlâ'dır.

Hiç şüphesiz aynı gerçeklik bozulmadan günümüze ulaşmayı başaran az sayıdaki, Tevrat, Zebur ve İncil ayetleri için de telakki edecektir. Kur'ân'ın bilimsel öngörü konusunda ne büyük ölçüde üstün olduğunu anlatmak adına yaptığımız bu çalışmanın, ileride takip edecek benzer çalışmalara ışık tutacağı ve gelecek yılların getireceği yeni bilimsel açıklamalarla birlikte hem Kur'ân'ın anlaşılmasını kolaylaştıracağı hem de bilim ve Kur'ân-ı Kerîm ilişkisinin ne denli çelişkilerden/çatışmalardan uzak, olduğunu ortaya koyacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

“Dünyanın en yaşlı insanı tam 146 yaşında”, *Yeni akit Gazetesi*, 14 Ekim 2016.

“Fiziksel Oşinografi”, Milli Eğitim Bakanlığı, *Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi* (MEGEP), Ankara 2006.

“Gebelik ve Fetüs Fizyolojisi”, Milli Eğitim Bakanlığı Öğrenme Materyali, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2016.

“Hareket Sistemi”, Milli Eğitim Bakanlığı, Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), Ankara 2012, S.3-7.

“Kur’ân, İncil, Tevrat ve Çağdaş Bilim”, *İslam Dergisi*, 12 Ağustos 2014, [https://islamdergisi.com/genel/kur’ân-ikerim-incil-tevrat-ve-cagdas-bilim/](https://islamdergisi.com/genel/kur%27an-ikerim-incil-tevrat-ve-cagdas-bilim/) (Erişim:16.05.2019).

“Kur’ân Nerede ve Ne Zaman İnmeye Başlamıştır?”, *Hürriyet*, 04.01.2000.

Mantar ve Parazit Hastalıkları, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 2016.

Adam, Baki, “Tevrat’ın Tahrifi Meselesine Müslüman ve Yahudi Cephesinden Bir Bakış”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1997, sayı:36.

Adıyaman, Hamza, *Tevrat, İnciller ve Kur’ân-ı Kerîm’de Tanrı*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), K. Sütçü İmam Üniv., SBE, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş, 2015.

Akbaş, Necati, *Hz. Peygamber Dönemi Kur’ân’ın Yazım Tarihi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Tefsir Anabilim Dalı, Ankara, 2005.

Akbulut, Ural, *Parmak İzi Ne Zaman Kullanılmaya Başladı?*, <http://www.uralakbulut.com.tr/wp-content/uploads/2012/12/parmakizi.pdf>, 11.06.2019.

Akkemik, Ünal, Bitki Fizyolojisi Ders Notları, <http://unalakkemik.net/wp-content/uploads/2018/02/OMYO-bitki-fizyolojisi-ders-notlar%C4%B1-2017.pdf>, 08.06.2019.

Alaska ve Danimarka’daki suların birbirine karışmamasını gösteren fotoğraflar. [Kaynak: <https://dogrula.org/iki-denizin-birbirine-karismadigi-iddiasi/>, 03.06.2019.

Alıcı, Mustafa, “İlahi Dinlerde Yaratılış-Evrım Tartışmaları”, *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, İstanbul, 2018, (C. 6.), Sayı: 14.

Alıcı, Mustafa, “Tevrat-ı Şerif’in Akibeti-Muharref Tevratın (Torah’ın) Oluşum Süreci: Tarihsel Fenomonolojik Bir Mukayese”, https://www.academia.edu/32086427/Tevrat-%C4%B1_%C5%9Eerifin_Akibeti_-_Muharref_Tevrat%C4%B1n_Torah%C4%B1n, 21.04.2019.

Anonim, “Y Kromozomunun Gizemli Geçmişi”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, Ankara, 2003/11.

Arıcılıkta Balmumu ve Temel Petek, <http://www.tab.org.tr/wp-content/uploads/2017/02/BalmumuPetek.pdf>, 11.06.2019.

Aristoteles, *Metafizik*, (Çev. Ahmet Arslan) Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir 1985.

Arkoç, Orhan, *Genel Jeofizik ve Jeoloji*, Kırklareli Üniversitesi Ders Notları, http://personel.klu.edu.tr/dosyalar/kullanici/orhan.arkoc/dosyalar/dosya_ve_belgeler/B%C3%B6l%C3%BCm2.pdf, 06.06.2019.

Aslan, Zeki, “İlk ve Ortaöğretimde Astronomi Eğitimi”, *Günce Dergisi*, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Yayınları, Ankara, 2010, Sayı: 41.

Ata, Ramazan, “Bir İslam Bilim Tarihi Denemesi”, *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi* (TİDSAD), Elazığ, 2017, sayı:13.

Atmosfer, Meteoroloji Genel Müdürlüğü E-Kütüphanesi, <https://www.mgm.gov.tr/genel/sss.aspx?s=atmosfer>, 21.01.2019.

Atmosferin Katmanları, 18. 03.2016, <https://www.guncelakademi.com/atmosferin-katmanlari-osym-boyle-sever--h828.html>, 20.05.2019.

Aydın, Canan - **Aslıtürk**, E. Gül, “Mitoloji ve Dinler Tarihi Çerçevesinde Yaratılış: Sistine Şapeli Tavan Freskolarına Yönelik Düşünceler”, *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Ankara 2017, (C: 6), Sayı: 30.

Aydın, Mahmut, “Yahuda İskaryot Bir Hain mi Yoksa Bir Kahraman mı? - Yahuda İncili Üzerine Bir Yorum”, *Milel ve Nihal Dergisi*, İstanbul, 2006/2, Sayı:3.

Aydın, Mahmut, *Hız. İsa'ya Ne Oldu?* Otto Yayınevi, Ankara 2017.

Bal Ormanı Eylem Planı, Orman ve Su işleri Bakanlığı, 2007-2013 Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınları, 2007.

Bal Petekleri Niçin Altıgendir?, <https://fwmail.net/genel-kultur/bal-petekleri-nicin-altigendir>, 11.06.2019.

Bilir, Fatma, *Biyoloji-3 Ders Kitabı*, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2018.

Bitkilerde Eşeyli Üreme ve Çimlenme, <http://www.biyolojiportali.com/konu-anlatimi/12/25/Bitkilerde-Eseyli-Ureme-ve-Cimlenme>, 09.06.2019.

Brezilya'da Amazon Nehri ve Rio Negro'nun Birbirine Karışmadan Birleşmesi <https://dogrula.org/iki-denizin-birbirine-karismadigi-iddiasi/>, 03.06.2019.

Bulut, Mehmet, *Delilleriyle İslam Akaidi*, Erkam Yayınları, İzmir 2017.

Cerrahoğlu, İsmail, *Tefsir Tarihi*, Fecr Yay. 3. bs. Ankara 2005.

Cevheri, Tantavi, *El-Cevahir fi Tefsîri'l Kur'ân*, Mısır, 1931.

Ceylan, Özlem, "Dağların Görevi", <http://ozlemceylan.blogcu.com/daglarin-gorevi/5936003>, 07.06.2019.

Champdor, Albert, *Mısır'ın Ölüler Kitabı*, (Çev. Suat Tahsuğ), Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 1984.

Coşkun, İbrahim, "Din-Bilim Uzlaşısı ve Kur'ân'ın Aklî Mucizeliği", *İslami Araştırmalar Dergisi*, (C. 19), Sayı: 4, 2006.

Çekin, Abdulkadir, "Bilim-Din İlişkisinin Hristiyan Din Eğitime Yansımaları ve Bilimsel Din Eğitimi Yaklaşımı", *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (JASSS)*, 2013, (C: 6), Sayı: 5.

Çelebi, İlyas, *Kitaplara İman*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları (İnanç Serisi Kitapları-4), Ankara, 2015.

Çetin, Mehtap, "Ozon Tabakası", Alan Eğitiminde Araştırma Projesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fizik Öğretmenliği Bölümü Öğrenme Materyali, İstanbul, 2008.

Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası Ve Geleneksel Evlilikler Hakkında Komisyon Raporu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları, Ankara, 2011.

Demirköz, Bilge, “Yıldız Patlamaları: Süpernovalar”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TUBİTAK Yayınları, 2013/46, sayı: 542.

Demirtaşlı, Erdoğan, “Jeolojinin Ana Prensipleri ve Temel Konuları”, <http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/358.pdf>; (İnceleme: 02.06.2019).

Derveze, Muhammed İzzet, *Kur’ân’a Göre Hz. Muhammed*, çev. Mehmet Yolcu, 2. Baskı, Yarın Yayınları, İstanbul 2016.

Doğan, Nurcan - **Hayoğlu**, İbrahim, “Propolis ve Kullanım Alanları”, *Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 2012/3, Sayı: 16.

Doko, Enis, *Dâhi ve Dindar: Isaac Newton*, İstanbul Yayınevi, İstanbul 2011.

Eken, Mehmet vdğ. *Klimatoloji II*, Devlet Meteoroloji İşleri (DMI) Yayınları, Ankara, trz.

Elmalılı, Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur’ân Dili*, Eser Neşriyat, İstanbul, trz.

Emecan, Zafer, “Yıldızların Ölümü 2: Beyaz Cüce”, <https://www.kozmikanafor.com/yildizlarin-olumu-2-beyaz-cuce/> (İnceleme: 31.05.2019)

Er-Râğıb el-İsfehânî (v.425), *Müfredat: Kur’ân Kavramları Sözlüğü*, trc. Abdülbaki Güneş-Mehmet Yolcu, 4 baskı, Yarın Yayınları İstanbul 2015.

Evin, Bilge, “Kutsal Metinlerde Yaratılış”, *Dicle Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Diyarbakır, 2013, (C. 15), sayı: 1.

Gencer, Duygu, *Yüzey Gerilimi Deneyi*, 2015, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/yuzey-gerilimi-deneyi>, 03.06.2019.

Gençer, Mustafa, vd. *Hidrometeoroloji*, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 2005.

Gezer, Süleyman, “Metin-Yorum İlişkisi Çerçevesinde 13/Ra’d Suresinin 41. Ayeti”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 8/4, 2008.

Gögebakan, Yüksel, “İnanç Sistemleri İçerisinde Yer Alan Tufan Miti ve Bunun Resim Sanatına Yansımaları”, *Sanat ve Tasarım Dergisi*, Malatya, 2016.

Gökkır, Necmeddin, “Kur’ân-ı Kerîm Açısından İlahi Kitapların Tahrifi Meselesi”, *İstanbul Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, İstanbul 2000, Sayı:2.

Gözceliöğlu, Bülent, Gökyüzündeki Ateş: Kutup Işıkları, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/gokyuzundeki-ates-kutup-islklari/>

(İnceleme: 23.05.2019).

Gürkan, S. Leyla, “Sebt” mad., Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sebt--yahudilik/> (İnceleme: 13.05.219).

Gürkan, S. Leyla, “Zebur” mad., Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/zebur>, (İnceleme: 10.04.2019).

Harman, Ö. Faruk, “İncil” mad., Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/incil>, (İnceleme: 02.05.2019).

Harman, Ö. Faruk, “Havva” mad., Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Test Yayını, <https://islamansiklopedisi.org.tr/havva>, (İnceleme: 02.05.2019).

Hawking, Stephan, *Karadelikler ve Bebek Evrenler*, (çev. Nezihe Bahar), Sarmal Yayınevi, İstanbul, 2010.

Hayvanlardan Bulaşan Hastalıklar Nelerdir? Sabah Gazetesi, 15.06.2016.

Hofer, Giorgia, “Ay Eğrisi”, <https://fineartamerica.com/artists/giorgia+hofer>, (İnceleme: 30.05.2019).

İşık, Emre, “Yıldızlardan Kuasarlara Astronomi”, *Özel MEF Lisesi Yıldızlardan Yıldızlılara Astronomi Semineri*, İstanbul, 2012.

İç Kuvvetler (Yerin Yapısı ve Jeolojik zamanlar), www.cografyatir.com/ders/20/ic-kuvvetler-yerin-yapisi-ve-jeolojik-zamanlar.html,

(İnceleme: 07.06.2019).

İşler, Necmi, Bitkilerde Fotosentez Sistemleri, <http://www.mku.edu.tr/files/898-184a5d0b-2a7b-4419-843f-9d2a8b682805.pdf>, (İnceleme: 08.06.2019).

Kaptanoğlu, H. Turgay, “Gezegenlerin Hareketi-I”, *Matematik Dünyası Dergisi*, İstanbul, 1998/2.

Kargioğlu, Aysel, Dünya’yı Koruyan Manyetik Kalkan: “Manyetosfer”, 2008, http://www.yaklasansaat.com/dunyamiz/manyetik_kalkan/manyetik.asp, (İnceleme: 24.05.2019).

Kaya, Mehmet. “Bilimsel Tefsir ve Değişim”. *Aksaray Üniv. İslami İlimler Fak. Dergisi* 3/5(Haziran 2016):195-223.

Kesebir, Sermin - **Bayraktar**, Erhan, “Hemokromatoza Bağlı Psikiyatrik Bozukluklar: Psicotik Bozukluklu Bir Olgu ve Literatürün Gözden Geçirilmesi”, *Klinik Psikiyatri Dergisi*, (Cilt: 6), Sayı: 2.

Kılıç Ekici, Özlem, “Balarısı (Apis mellifera)”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TÜBİTAK Yayınları, Ankara, 2014, Sayı: 554, s. Ek-1 (Dergi eki olan poster).

Kılıç Ekici, Özlem, “Yıldız Oluşumu ve Gelişimi”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, TÜBİTAK Yayınları, Ankara, 2017, Sayı: 590, s. Ek-1 (Dergi eki olan poster)

Kırca, Celal, *Kur'an-ı Kerim ve Modern İlimler*, Marifet Yay. İstanbul 1981

Kırca, Celal, *Kur'ân ve Fen Bilimleri*, (5. Baskı), Marifet yayınları, İstanbul, trz.

Koons, Robert C., “Teizm Ve Big Bang Kozmolojisi”, (çev. Hüseyin Aydın), *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi II*, 2002/3.

Korkmaz, Ali, *Bal Arılarının Dünyasında Bir Gezinti*, Samsun Valiliği İl Tarım Müdürlüğü Yayınları, Samsun 2010, s. 2.

Kömürcü, M. Can, “128 yaşındaki dünyanın en yaşlı insanı: Uzun yaşamak bir ceza!”, *Milliyet Gazetesi*: 17.05.2018, <http://www.milliyet.com.tr/128-yasindaki-dunyanin-en-yasli-insani--Uzun-yasamak-bir-ceza--molatik-7997/> (İnceleme: 27.05.2019).

Kur'ân Araştırmaları Grubu, *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, (8. Baskı), İstanbul Yayınevi, İstanbul, 2005.

Kur'ân Araştırmaları Grubu *Kur'ân Hiç Tükenmeyen Mucize*, İstanbul Yayınevi, (32. Baskı), İstanbul 2013.

Kur'ân Sözlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı, <https://kur'an-ı-Kerim.diyaret.gov.tr/kur'an-ı-Kerim-sozlugu/detay/40-mekki-ve-medeni-sure>, (İnceleme: 03.05.2019).

Kurt, A. Osman, “Yahudilik'te Koşer ve Koşer Ekonomisi”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (Cilt: 14), 2010, Sayı: 2.

Kutsal Kitap-Eski ve Yeni Antlaşma (Tevrat İncil, Zebur), Kitabı Mukaddes Şirketi, Yeni Yaşam Yayınları, Kore, 2014.

Levha Hareketleri, <http://cografim.blogcu.com/levha-hareketleri/7218355>, (İnceleme: 07.06.2019).

Meral, Yasin, “Erken Dönem İbrani Matbaacılığında Haham Onayları ve Cemaat İçi Sansür”, *Dini Araştırmalar Dergisi*, Ankara, 2015, (C: 8), Sayı: 47.

el-Meydâni, Abdurrahman Hasan Habenneke, *Yüce Allah'ın Kitabı Üzerinde Sağlıklı Düşünmenin Kaideleri*, trc. Mehmet Yolcu – Ahmet Yolcu, Yarın Yayınları, İstanbul 2018.

Mintzberg, Henry, *Mintzberg Yönetimde*, New York 1989, NY Free Press.

Moore, L. Keith, *The Developing Human Clinically Oriented Embryology*, Londra, 2015.

Mutlu, Ceren, vd. “Bal ve Diğer Arı Ürünlerinin Bazı Özellikleri ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri”, *Akademik Gıda Dergisi*, 2017/1, sayı: 15.

Müezzinoğlu, Aysen, *Atmosfer Kimyası*, Dokuz Eylül Üniv. Mühendislik Fak. Yayınları, Sayı:305, İzmir, 2009.

Nazlı, Bülent, “Türkiye’deki Yabani Domuzlarda *Trichinella Spiralis*’in Mevcudiyeti”, *İstanbul Üniv. Veterinerlik Fak. Dergisi*, 1985/2, Sayı: 11.

en-Nedîm (380/990), Muhammed b. İshâk, *el-Fihrist*, çev. Mehmet Yolcu, M. Salih Arı, Sabri Türkmen, Ayşe Tokay, Selahattin Polatoğlu, Furkan Halit Yolcu, Çıra Yay. İstanbul 2017.

Önde, Esra, **Gürbüz**, Alper, “Wegener’in Yapbozu”, *Bilim ve Teknik Dergisi*, Tubitak Yayınları, Ankara 2011, Sayı: 127.

Örümcek Ağları Örttüğü İçin, <https://tr.pestctrl.biz/pauki/o-paukah/kak-pauk-pletet-pautinu/> (İnceleme: 10.06.2019).

Özcan, Şevket, *Dinlerin İnsana Verdiği Değer (Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniv. SBE. Felsefe ve Din Bilimleri (Dinler Tarihi) Anabilim Dalı, Ankara, 2013.

Özdemir, İsmail, *Kur’ân-I Kerîm’de Göklerin ve Yerin Yaratılışı ve “Altı Gün” Problemi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniv., SBE. İlahiyat Anabilim Dalı, İstanbul, 2006.

Özel, R. Orhan, “Kur’ân ‘Tevrat’la Neyi Kastediyor?”, *Usul İslam Araştırmaları Dergisi*, İlim Yayma Vakfı Yayınları, İstanbul, 2010, Sayı: 14.

Özel, R. Orhan, “Elmalılı Hamdi Yazır’ın Bilimsel Tefsir Anlayışı”, *Osmanlı Toplumunda Kur’an Kültürü ve Tefsir Çalışmaları II*, İlim Yayıma Vakfı Kura’n ve Tefsir Akademisi, 2012.

Özemre, A. Yüksel, *Kur’ân-ı Kerîm ve Tabiat İlimleri*, Furkan Yayınları, (1. Baskı), İstanbul, 1999.

Özgen, Nurettin, “Bilim Olarak Coğrafya ve Evrimsel Paradigmaları”, *Ege Coğrafya Dergisi*, İzmir, 2010/19.

Parmak uçlarındaki kimlik, <https://www.ilmedavet.com/parmak-ucularindaki-kimlik.html/> (İnceleme: 11.06.2019).

Popper, Karl, *Bilimsel Araştırmanın Mantığı*, (Çev., İlknur Aka, İbrahim Turan), (1. Baskı), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1998.

Satıl, Fatih, *Bitkilerde Cinsiyet Var mı?*, <https://gazetemerhaba.com/bitkilerde-cinsiyet-var-mi/> (İnceleme: 09.06.2019).

Saydam, A. Cemal, “Rüzgârların Ağır Bulutları Yüklenmesi”, *Toplum Bilimleri Dergisi*, Elazığ, 2014/8.

Soydugan, Faruk, *Beyaz Cücelerin Kara Cüceye Dönüşme Serüveni*, <http://www.bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/beyaz-cucelerin-kara-cuceye-donusme-seruveni/> (İnceleme: 31.05.2019).

Sönmez, İbrahim, *Meteorolojik Gözlem ve Ölçüm Usulleri Ders Notları*, <https://docplayer.biz.tr/40609036-Met-102-meteorolojik-gozlem-ve-olcum-usulleri-ders-notlari-8-bulutlar.html/> (İnceleme: 02.06.2019).

Sönmez, Zekiye, “İnciller ve Kur’ân Işığında Hz. İsa”, *Dinler Tarihi Araştırmaları – III (2000. Yılında Hıristiyanlık (Dünü, Bugünü ve Geleceği)*, Dinler Tarihi Derneği Yayınları, Ankara, 2002.

Su Döngüsü, Tarım ve Orman Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü E-Kütüphanesi, <https://www.mgm.gov.tr/genel/hidrometeoroloji.aspx?s=4/> (İnceleme: 01.06.2019).

Suna, Özgür, *Ortaöğretim Biyoloji 9*, Netbil Yayıncılık, İstanbul, 2018.

Sütün Fizyolojik Oluşumu, <https://www.mumsema.org/misafir-sorulari/201579-hayvanlarda-sutun-olusumu-nasil-olusur.html/> (İnceleme: 11.06.2019).

Şen, Süleyman, *Dağ Oluşumu (Orojenez)*

<http://www.suleymansen.com/?pnun=410&pt=Da%C4%9F+Olu%C5%9Fumu+%28Orojenez%29/> (İnceleme: 02.06.2019).

Şen, Ziya, “Kur’ân-ı Kerîm’in Yazılması”, *İlmi Dergi Diyanet*, Diyanet İşleri Başkanlığı Dini Yayınları, 2010, Sayı:1.

Taşdelen, Vefa, “Ahmet Mithat’ın Nizâ-ı İlm ü Din Adlı Eserinde Din ve Bilim Çatışması Sorunu”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2018, sayı:7 (2).

Tatlı, Adem, *Evrin ve Yaratılış*, Nesil Yayınları, İstanbul, 2008.

Taze Hurma Dalı, http://www.gidaambari.com/taze-salkim-hurma_D4259.html, (İnceleme: 30.05.2019).

Tiryaki, Ahmet, *Kriminalistik ve Adli Kimya*,

<http://www.kimyaevi.org/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFF679A66406202CCB039FD8E811AF88F01/> (İnceleme: 11.06.2019).

Tokuşoğlu, Nazenin, Dünya’nın En yaşlı İnsanı, *Habertürk Gazetesi*, 04.02.2013, <https://www.haberturk.com/yasam/haber/816933-dunyanin-en-yasli-insani/> (İnceleme: 27.05.2019).

Uçar, Kadir, “Atmosferin Katları ve Özellikleri”, 06.04.2013,

<https://kadirhoca.com/9/konu-anlatimlari-9/atmosferin-katmanlari-katlari-ve-ozellikleri/> (İnceleme: 18.05.2019).

Uluç, Tahir, “Tevhit-Teslis Polemiğinin İslâm Felsefesindeki Yansıması: Yahyâ b. ‘Adî ve Makâle fi’t-Tevhîd”, *Hitit Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi*, Çorum, 2006/1, Sayı: 9.

Yelkenci, F. Ayşegül, “Gökbilim Tarihinden Kesitler”, *İstanbul Kültür*

Üniversitesi Fizik Bölümü Gökyüzü Farkındalığı Projesi, İstanbul, 2011, http://www.tug.tubitak.gov.tr/etkinlikler/senlik/17/17ggs_sunum/aysegul_yelkenci_ana_doluda_gokbilim.pdf/ (İnceleme: 31.05.2019).

Yerinde, Adem - **Savaş,** Ersin, “Kur’ân-ı Kerîm’e Göre Bilimsel Düşüncenin

Temelleri”, *Ağrı İslami İlimler Dergisi*, Ağrı, 2018/2.

Yıldırım, Zeki, “Enbiya, 30 Ekseninde Evrenin Oluşumu”, *Atatürk Üniv.*

İlahiyat Fak. Dergisi, Erzurum, 2013, Sayı: 39.

Yinilmez, Seval, “Galileo’nun Yaşamı ve Yapıtları”, *2009 Uluslararası Astronomi Yılı Etkinlikleri-Galileo ve Modern Bilim Anlayışı*, Kastamonu, 2009.

Yolcu, Hüseyin, “Bilimsel Araştırmaya İlişkin Temel Kavramlar”, Editör: A. Tanrıoğen, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (1. Baskı), Anı Yayıncılık, Ankara 2009.

Yolcu, Mehmet, *Hasan et-Turâbî ve et-Tefsîru’t-Tevhîdî Adlı Tefsirinin Özellikleri*, Erguvan Yayınları, İstanbul 2012.

Yolcu, Mehmet, *Kur’ân’da İnkâr Psikolojisi*, Çıra Yayınları, İstanbul 2004.

Yolcu, Mehmet, *Kur’ân’da İnkâr Psikolojisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Bölümü, Şanlıurfa, 1995.

Yolcu, Mehmet, *Muhammed Ali es-Sâbûnî: Eserler Fikirler Tenkitler*, Erguvan Yayınları, İstanbul 2019.

Yolcu, Mehmet, “Muhammed Alî es-Sâbûnî’ye Yöneltilen Tenkitlerin Değerlendirilmesi”, *İslam Düşüncesinde Eleştiri ve Tahammül Kültürü*, Ensar Neşriyat, İstanbul 2019, 2/79-98.

Yolcu, Mehmet, *Kur’ân’ın Zihniyeti Değiştirmesi*, 2. Baskı, Denge Yayınları, İstanbul 2005.